

SINALE

Yuac wê he sinale vông ge

Yesu nêl ên nêb ob vông Myakilôhô Ngibua lam

1 ¹Tiopilas, kipihac wê a Luk, a kivuu tax ge, a kivuu lec kiyang yuu do vihati wê Yesu vông taxlee ge ²dì i val vô buc wê Yesu lec mi lax lag puunê ge. Buc tige Myakilôhô Ngibua ngidu Yesu xôn dì i vông yuac vô nue ngivihi wê vinoo he taxlee ge. Pyap dêc Anutu kô i dì i lax lag puunê. ³Dì buc wê Yesu kô myavinê mi yib ge, od hilung i vô nue ngivihi ên nêb he i xovô bê kidi lec vac yibên. Dô hixôn he tiyi buc kehe yuu (40) dì nêl Anutu ben kehe kitong vô he. ⁴Yesu dô hixôn he dì nêl vô he ên nêbê, “Xam o lêc sea Jelusalem lêm, dì xam dô bin kiyang wê a nêl vô xam ilage ên a nêb Mag Anutu obêc vông i lam vô xam. ⁵Ilage Jon lipac xomxo ya mia, lêc gwêbaga buc vô kwabo lec wê Anutu ob lipac xam ya Myakilôhô Ngibua.” ⁶Buc wê Yesu he nue ngivihi kitucma mi dô ge od he kinêg Yesu ên nêbê, “Apumtau, gwêbaga ông ob vông xecxe Islel tu levac dì viac xecxe va xocbê ilage, me?” ⁷Lêc Yesu nêl vô he ên nêbê, “Buc tige o yêp vô xam bê xam ob xovô lêm. Buc tige Mag vaci xovô. ⁸Lêc Myakilôhô Ngibua obêc lam dô vac xam nilôm dì vông xêkizêc vô xam, dì xam ob nêl a kitong gê Jelusalem tax dì i loc vac vigwe Judia vihati dì i loc vigwe Samelia dì i loc tiyi vigwe vihati.”

Yesu lec mi lax lag puunê
(Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁹Yesu nêl kiyang tige pyap lêc nue ngivihi yê wê Yesu lec mi la kisii dì la vac viyobtoc nilô dì he o yê i tii vac lêm. ¹⁰Nue ngivihi manôn vii lec Yesu wê lec mi la kisii ge dì yê xôn, di lutibed xomxo yuu val le hixôn he. Yuu vinyum ngakwi kwem, ¹¹dì yuu nêl vô he ên nêbê, “Xam xomxo Galili, xam wê mamnôn la kisii ên va? Yesu ti wê Anutu vông i lax mi la lag puunê ge obêc vena tiyi xocbê xam wê i dì i lec mi lax kisii ganê ge.”

He vînôo xomxo ti le vac Judas nîpilêhê

¹² Yesu nue ngivihi sea kitôn Oliv di lax mi la Jelusalem wê yêp kwabo vô kitôn Oliv tiyi xocbê 1 kilomita ge. ¹³ He la Jelusalem di mila vô xumac ti wê buhu yuu ge, lêc he la dô vac ngwe kisii wê he mi dô vac ge. Xomxo tigee lê bêga nêbê Pita yuu Jon di Jems yuu Andlu di Pilip yuu Tomas di Batolomyu yuu Matyu di Alpias nu Jems di Saimon Selot di Jems nu Judas. ¹⁴ Yesu nue ngivihi tigee hixônvê ya di Malia wê Yesu ta ge di Yesu lie vux, he vihati mi kitucma di kitaa vô Anutu.

¹⁵ Di buc ti xomxo wê vông i vin Yesu ge tiyi xocbê 120, he kitucma mi dô, lêc Pita kidi mi le vac he mahigun, ¹⁶ di nêl vô he ên nêbê, “Xam lige, ilage Myakilôhô Ngibua vông Devit kivuu kiyang lec Judas wê didii xomxo mi la vô Yesu di he hôm i xôn ge. Om kiyang tige vô nôn lec. ¹⁷ Judas ge wê mi dô hixôn xe di xe xôn kô Yesu yuac tiyima.” Pita nêl bêge vô he.

¹⁸ Judas ge kô mone lec nipaên wê nêl Yesu kitong ge, di la kisuu kibun lec pyap, dêc mwoc di hi xêyaa toc mi i kipyax sea. ¹⁹ Mêd xomxo Jelusalem vihati ngô wê Judas yib ge om nêl vigwe tige lê vac he vya nêbê Akeldama. Kehe bêga nêbê kibun wê hi kipyax lec ge.

²⁰ Pita nêl vô he nang ên nêbê, “Kiyang ti yêp vac kipihac Sam bêga ên nêbê,

‘I nêl xumac ob dô pileva di xomxo ti ob dô vac lêm.’

Di kiyang ngwe yêp vac Sam bêga ên nêbê, ‘Xomxo ngwe ob vông yuac wê i lê lec ge.’

²¹⁻²² Xolac nêl bêge, om il ob vînôo xomxo ti ên i le vac Judas nîpilêhê, ên xe xôn la nêl kiyang kitong vô xomxo bê Apumtau Yesu kidi lec vac yibê. Il ob vînôo xomxo ti vac he wê mi dô hixôn il tiyi buc vihati wê Apumtau Yesu dô hixôn il ge, vô buc wê Jon lipac xomxo di i lam tyip lec buc wê Anutu kô Yesu mi i lec mi lax lag puunê ge.”

²³ Pita nêl bêge om he yê xomxo yuu, Josep (lê ngwe nêbê Basabas di lê ngwe nêbê Jastas) yuu Mataias. ²⁴ Di he kitaa vô Apumtau bêga nêbê, “Apumtau, ông xovô xomxo vihati nilô om ông nêl vô xe bê ông vînôo xomxo yuu ga ngwe na ²⁵ wê ob le vac Judas nîpilêhê di vông yuac sinale hixôn xe ge, ên Judas sea yuac tige di yib mi la vac ici va ben.” ²⁶ Om he kivuu yuu lê lec ngidax yuu di hilog lêc Mataias vôngo lam tô tax om he vông i la dô hixôn nue ngivihi vigê yuu di tô mi la ti (11).

Myakilôhô Ngibua lop mi lam

2 ¹Lec buc Pentikos xomxo wê vông i vin Yesu gee he vihati kitucma vac xumac ti mi dô, ²lêc lutibed he ngô nididun ti xocbê vigwe viyilién ge lam gê kisii, di nididun tige lam hivun xomxo wê dô vac xumac gee ma vêl. ³ Mêd he yê xocbê ngwax mahelac ge lam dô lec xomxo toto bazub. ⁴Di Myakilôhô Ngibua lam la vac he vihati

nilô dî he keac xomxo toto vya tiyi xocbê Myakilôhô Ngibua vông vô he ge.

⁵ He Yuda wê mi kitaa vô Anutu gee he tibeac dô vigwe Jelusalem. He lam vac vigwe vihati dî kitucma mi la Jelusalem. ⁶ He ngô nididun om he tibeac la yê, lêc ngô wê xomxo tigee keac he toto vya ge om he yetac. ⁷ He yetac mabu dî nêl ên nêbê, “Xomxo wê dikeac ge, he vihati lam gê Galili, ⁸ bêna lêc il ngô he keac vac il toto vyadê? ⁹ Ên il mangwe lam gê Patia dî Midia dî Ilam dî lam gê Mesopotemia yuu Judia dî Kapadosia dî Pontas dî Esia ¹⁰ dî lam gê Plisia yuu Pampilia dî Isip dî vigwe Libia viwen wê yêp kwabo vô Sailini dî il mangwe lam gê Lom, ¹¹ dî il mangwe xomxo Yuda dî il ya tibii baba wê il timu vô Yuda môp ge, dî il mangwe lam gê Klit yuu Alebia, lêc il vihati ngô he keac il toto vyad dî he nêl kiyang lec do levac wê Anutu vông ge vô il.” ¹² He yetac dî vông he nilô juda dî he ya nêl vòma ên nêbê, “Susu tiga kehe tibêna?” ¹³ Lêc xomxo ya so vya vô he vông vinên dî nêl ên nêbê, “Ge he num wain levac om vông he vô mavmav.”

Pita nêl xolac vô he

¹⁴ Pita kidi lec mi le hixôn Yesu nue ngivihi vigê yuu dî tô mi la ti dî keac vya levac vô xomxo tigee ên nêbê, “Xam lige Yuda hixôn xam vihati wê xam lam dô Jelusalem gee, a ob nêl susu tiga kehe kitong vô xam mi xam ngô lê. ¹⁵ Xam nêl ên xam nêbê xomxo tigae wain vông he vô mavmav, lêc o bêge lêm. Ên ga gên pitoc, 9 klok. ¹⁶ Susu tiga wê plopet Joel nêl lec ilage bêga nêbê,

¹⁷ ‘Anutu nêl ên nêbê, “Obêc buc timuên lêc a obêc vông Myakilôhô Ngibua wê a vông ge i loc hivun xomxo vihati xôn, dî nume vêx yuu vux obêc nêl kiyang seac tiyi xocbê plopete ge, dî a obêc hilung kiyang kehe vihati vô nume ngivihi, dî mame kipwoc ob yê vivia lec kiyang kehe. ¹⁸ Obêc vô buc tige a ob vông Myakilôhô Ngibua i loc vô a nuqe yuac vêx yuu vux vihati dî he ob nêl kiyang tiyi xocbê plopete ge. ¹⁹ Dî a ob vông do levac gê kisii ganê, dî gê kibun ga hixôn, om hi yuu ngwax dî ngwaxlu levac obêc val, ²⁰ dî hiyôv ob vô mapitoc vac dî dentuc ob vô ma hi. Dî buc levac wê Apumtau vông ge ob val timuên hixôn xêseac levac. ²¹ Di xomxo vihati wê ob kiyag vya lec Apumtau ge, Apumtau obêc hôm he lec.”’

²² “Plopet Joel nêl Anutu kiyang bêge, mêgem xam lige Islel, xam ngô kiyang wê a ob nêl vô xam bêga bê Yesu Nasalet ge Anutu vông i lam vông do levac yuu yuac niviha ya xêkizêc wê Anutu vông ge, dî xam wê dî xovô pyap ên xam nêbê Anutu vông i lam. ²³ Ilage Anutu xovô dî hilu kiyang pyap nêb ob vông Yesu i lam vac xam vigêm di xam vông i vac tibii nipaén vigê mi he hi i yib lec xax pola. ²⁴ Lêc Anutu vô i vêl ên

myavinê wê yibên ge di tipi vô i kidi lec vac yibên, ên yibên o tiyi wê ob hôm i xôn ge lêm. ²⁵Tiyi xocbê kiyang wê Devit nêl lec Yesu ilage bêga ên nêbê,

‘A xê Apumtau le vô a magnôn tiyi buc vihati dì i le vô a vigêg hiyôv, om susu ti o tiyi wê obêc pwoo a pec ge lêm. ²⁶Om vông a xêgyaa vô niviha dì a pîmil Anutu vac myag, dì a nignivi ob dô bin kiyang niviha. ²⁷Ên ông ob sea a kinug i loc dô vac vigwe yibên lêm, dì ông ob sea num ngibua a nignivi i loc pital lêm. ²⁸Ông hilung môp wê a ob dô magviha ge vô a, dì ông dô hixôn a tiyi buc vihati om vông a nilôg vô niviha.’

²⁹“Devit nêl kiyang bêge mêgem xam lige, a ob nêl il bug Devit kitong vô xam bêga bê Devit o kivuu kiyang tige lec ici va lêm, ên ilage Devit yib mi he yev i vac lôva, dì lôva wê i vông ge le vac il mahigun gwêbaga. ³⁰Lêc Devit ge plopet ti, om xovô kiyang wê Anutu hilu pyap vô i ên nêb obêc vông Devit bue timuêni tu king levac tiyi xocbê Devit ge. ³¹Devit xovô môp wê Anutu nêb ob vông timuêni ge om kivuu kiyang lec wê Kilisi ob kidi lec vac yibên ge bêga ên nêbê,

‘Anutu ob sea i la dô vac vigwe yibên mi i ninivi i pital lêm.’

³²Yesu ge Anutu tipi vô i kidi lec vac yibên mi xe vihati xê dì xe nêl i kitong. ³³Yesu lec mi lax lag puunê dì la dô vô Anutu vigêhiyôv, dì vông Myakilôhô Ngibua wê Ma nêl nêb ob vông ge lam vô xe om xam wê dì ngô gwêbaga. ³⁴Devit o la lag puunê tiyi xocbê Yesu la ge lêm. Lêc Devit nêl kiyang lec Yesu bêga ên nêbê,

‘Apumtau Anutu nêl vô a Apumtau bêga ên nêbê, “Ông dô vô a vigêhiyôv, ³⁵dì obêc timuêni a obêc vông tibii wê vông vevac vô ông ge he i dô vac ông vigêm vilu kwa ngibi.”’

³⁶“Mêgem xam Islel vihati, xam xovô bêga bê Yesu wê xam hi lec xax pola mi i yib ge Anutu vông i tu Apumtau dì i tu Kilisi.” Pita nêl kiyang tige.

Xomxo tibeac vông i vin Yesu

³⁷Xomxo tigee ngô kiyang wê Pita nêl ge, lêc kiyang tige vông he nilô hibu sea om he kinêg vô Pita he lie ên nêbê, “Xam lige, xe ob vông bêna?”

³⁸Om Pita nêl vô he ên nêbê, “Xam vihati pilepac nilôm i vô paha lec dì lipac mia lec Yesu Kilisi lê, ên i kitya xam nêm nipaên vêl. Dì Anutu obêc vông Myakilôhô Ngibua i lam vô xam. ³⁹Ên Anutu hilu kiyang pyap ilage nêb ob vông Myakilôhô Ngibua vô xam hixôn xam nume dì xomxo wê dô teva ge hixôn, om ob vông vô he vihati wê il Apumtau Anutu tyuc he nêb he i lam vô i ge.”

⁴⁰Mêd Pita nêl kiyang tibeac ya vô he di nêl xêkizêc vô he ên nêbê, “Xam viac xam niviha ên xam o lêc vông xam vô nipaên hixôn xomxo

nipaên wê dô gwêbaga lêm.” ⁴¹ Mêgem he wê vông i vin Pita kiyang ge he lipac mia di la dô hixôn xomxo vông vinên. He wê lipac mia lec buc tige, he tiyi xocbê 3,000.

Môp niviha wê xomxo vông vinên vông ge

⁴² Tiyi buc vihati xomxo vông vinên ngô Yesu nue ngivihi xolac di viac niviha, di he ngiduma xôn di ya mya yêp tibed di le xêkizêc vac kitaaën. ⁴³ Anutu vông Yesu nue ngivihi vông do tibeac om xomxo vihati yê di xona. ⁴⁴ Mêd xomxo vông vinên vihati dô hixônma di susu wê he toto vông ge, he yê tiyi xocbê he vihati xe. ⁴⁵ Om susu hixôn kibun wê he vông ge, he vông mi tibii kisuu, di he kô mone mi lax titang vô lie vông vinên wê nênen susu maën gee. ⁴⁶ He nilô tibed di he kituc la vac Anutu xumac ngibua tiyi lec buc vihati, di he la ya hixôn lie vac xumac toto hixôn xêyaa niviha. ⁴⁷ He pimil Anutu tiyi buc vihati di xomxo vihati xêyaa vin lec he di yê he niviha. Mêd tiyi buc vihati Apumtau vô xomxo ya vêl ên he nênen nipaên di vông he la dô hixôn i nue vông vinên.

Pita yuu Jon vông xomxo ti wê vixa vô nipaên ge vô niviha lec

3 ¹Buc ti Pita yuu Jon la, nêb ob la kitaa vac Anutu xumac ngibua vô hiyôv manôn 3 klok, wê he la mi kitaa lec ge. ²Lêc yuu mila vô xomxo ti wê ta kô i hixôn vixa nipaên ge. Xomxo tyo, lie mi ken i mi la tiyi lec buc vihati mi la tung i vô xumac ngibua vuayen ti wê he nêl lê nêbê vuayen niviha, ên xomxo tige mi kitaa nênen mone vô xomxo wê la vac xumac ngibua ge. ³Xomxo tyo yê wê Pita yuu Jon mila ge om kitaa yuu ên nêb yuu i vông mone vô i. ⁴Mêd yuu yê xomxo tyo kizêc di Pita nêl vô i ên nêbê, “Wê mam lam xii lê.” ⁵Om tyo lax ma lec yuu, ên nêb mêd yuu ob vông susu ti vô i. ⁶Lêc Pita nêl vô xomxo tyo ên nêbê, “A o kô mone ti lêm. Lêc susu wê dô vô a ge, a ob vông vô ông. Lec Yesu Kîlisi Nasalet lê, a nêl vô ông bê ông kidi lec mi loc.” ⁷Mêd Pita hôm lec xomxo tyo vigê hiyôv di vông i kidi lec, di lutibed vixa kitu yuu vixa pitehe vôxêkizêc lec ⁸di i sox mi la le di vilee la, mêd la vac xumac ngibua hixôn yuu di la vô sox sox di pimil Anutu. ⁹Mêd xomxo vihati yê wê xomxo tyo vilee mi la di lôm di pimil Anutu ge, ¹⁰di he xovô ên nêbê ge xomxo ti wê mi dô vô xumac ngibua vuayen lê nêbê vuayen niviha ge di mi kitaa susu vô xomxo ge om he yetac mabu di nga vigê ên wê tyo vô niviha lec ge.

Pita nêl xolac vac Anutu xumac ngibua

¹¹Xomxo tyo vii lec Pita yuu Jon mêd xomxo vihati yetac di tup mi la vô yon lec xumac pêt myahipu nilô ti wê he nêl Solomon lê lec ilage. ¹²Lêc Pita yê wê he kituc lam ge om nêl vô he ên nêbê, “Xam lige Islel, xam yetac ên va? Bêna lêc xam wê xii kizêcê? Mêd xam so ên xam nêbê

xomxo tige vô niviha lec ya xêkizêc yuu niviha wê xii vông ge, me? ¹³Anutu ti wê Eblaham yuu Aisak dî Jekop dî il buge he Anutu, ge wê vông i nu yuac Yesu lê vô levac. Lêc xomxo tyo ti wê xam vông i la vac Pailat vigê dî Pailat nêb ob piwelac i vêl, lêc xam yax i vun vô Pailat manôn. ¹⁴Yesu ge xomxo niviha dî i xomxo ngîbua, lêc xam yax i vun dî kitaa Pailat ên xam nêb i piwelac tibii nipaên wê hi xomxo yib ge i lôm vô xam, ¹⁵dî xomxo ti wê mavîha dôêñ kehe ge, xam hi i yib. Lêc Anutu tipi vô i kidi lec mavîha vac yibêñ mi xe xê lec mamnôn. ¹⁶Xomxo ti wê xam wê dî xovô i ge vông i vin Yesu, om Yesu lê ngidu xomxo tige xôn dî vông i víxa vô niviha lec. Vông vinêñ wê i vông ge vông i vô niviha lec mi xam vihati wê lec mamnôn.

¹⁷“Xam lige, a xovô ên a nêbê môp wê xam hixôn xam lime levac vông vô Yesu ge, xam lungêñ môp niviha om xam vông môp tibêge. ¹⁸Ilage Anutu vông plopete vihati he nêl kitong ên nêbê Kîlisi wê Anutu vông i lam ge ob kô myavinê, om môp wê xam vông ge vông kiyang tyo vô nôn lec.

¹⁹“Mêgem xam pilepac xam nilôm i loc vô Anutu ên i kitya xam nêm nipaên vêl. ²⁰Xam obêc vông bêge ge od Apumtau obêc vông xam dô seac vêl dî xam ob kô xêkizêc, dî obêc vông Yesu Kîlisi wê nêl lec xam pyap ge i lam vô xam. ²¹Ên Yesu dô lag puunê om ob dô bin buc wê Anutu ob vông susu vihati i vô paha lec ge, tiyi kiyang wê Anutu nêl vac plopete ngîbua mya ilage. ²²Moses nêl kiyang bêga ên nêbê,

‘Apumtau Anutu obêc vông xam lime ti i tu plopete tiyi xocbê a ge, om xam lêc vô ninyam lehe vô kiyang vihati wê ob nêl vô xam ge.

²³Lêc xomxo vihati wê obêc vô ninya kitu vô plopete tyo vya ge, Anutu obêc kitya he vêl, dî he ob dô hixôn Anutu nue tii vac lêm.’

²⁴Moses nêl kiyang bêge, dî plopete ilage wê nêl Anutu kiyang kitong ge, Samyuel hixôn plopet wê val timuêñ ge, he vihati nêl kiyang lec buc wê val gwêbaga mi il dô vac ge.

²⁵“Xam ge plopete nue dî kiyang wê Anutu hilu vô bume ilage ob lam vô xam hixôn, kiyang ti wê Anutu nêl vô Eblaham ên nêbê, ‘A ob vông bume timuêñ i tu xomxo kibun ga vihati nêñ vizid kehe.’ ²⁶Om Anutu vinoo i nu yuac mi vông i lam vô xam Yuda tax, ên nêb i vô niviha vô xam dî xam toto pilepac xam dî sea môp nipaên.”

Pita yuu Jon le vô kaunsil manôn

4 ¹Yuu gên nêl xolac vô xomxo tigee, lêc xomxo wê mi si daa vô Anutu gee hixôn xêhipu levac ti wê mi viac Anutu xumac ngîbua ge dî xomxo Sadyusi mangwe val vô yuu, ²dî he xêyaa vô myavinê vô yuu ên wê yuu tixuu xomxo ya kiyang bêga nêbê Yesu kidi lec vac yibêñ om xomxo yibêñ vihati obêc kidi lec mavîha nang ge. ³Om he kô yuu mi la tung vac xumac kalabuhu, nêb yuu i dô dî i vidii lê, ên ge vigwe huc.

⁴Lêc xomxo wê ngô Pita kiyang gee he tibeac vông i vin, om he vux wê vông i vin ge tiyi xocbê 5,000.

⁵Dì vigwe vidiên he Yuda levac hixôn gyovixa dì he wê xovô Moses xolac kehe gee, he xôn kitucma gê Jelusalem. ⁶He kitucma hixôn xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge, Anas yuu Kaiapas dì Jon yuu Aleksanda hixôn lie ya. Anas ge wê tu he vihati bazub. ⁷Om he kô Pita yuu Jon mi lam lax yuu le vô he manôn dì kinêg vô yuu ên nêbê, “Muu kô xêkizêc vô letya dì muu nêl letya lê, lêc muu vông xomxo tige vô niviha lecê?”

⁸Mêd Myakilôhô Ngibua hivun Pita xôn om Pita nêl vô he ên nêbê, “Xam xomxo levac hixôn xam gyovixa, ⁹gwêbaga xam kinêg xii ên wê xii ngidu xomxo ti wê vixa vô nipaên ge xôn, ên xam nêb xam ob xovô bê xii vông i vô niviha lec tibêna? ¹⁰Om xam vihati hixôn lime Islel vihati, xam xovô bêga bê xêkizêc wê Yesu Kilisi Nasalet vông ge wê vông xomxo tiga vô niviha lec mi i le vô xam mammôn. Yesu ge, xam hi i yib lec xax pola, lêc Anutu tipi vô i kidi lec vac yibén. ¹¹Yesu ge ngidax ti wê xam xumac loxên wê ên xam nêbê nipaên ge, lêc i tu ngidax xêkizêc ti wê xumac ob le xêkizêc ya ge. ¹²Ên xomxo ngwe o tiyi wê ob hôm il lec ge lêm, ên Anutu o nêl xomxo kibun ga ti vô il ên nêb i kitya il nêd nipaên vêl lêm. Nge, Yesu tibed.”

¹³Xomxo levac tigee, he yetac ên kiyang wê Pita yuu Jon nêl ge, ên yuu ge xomxo viyangtôv yuu dì yuu o xulac xumac ti lêm, lêc yuu nêl kiyang hixôn xêkizêc dì yuu o xona lêm. Om he xovô nêbê yuu ge wê mi dô hixôn Yesu ilage. ¹⁴Dì he yê xomxo ti wê yuu vông i vô niviha lec ge le hixôn yuu, om he nêl kiyang ti o yêp wê ob nêl lax vô yuu ge lêm. ¹⁵Om he nêl vô yuu nêb yuu i sea xumac kaunsil di loc vixun. Yuu la vixun dì he nêl vîoma ên nêbê, ¹⁶“Il ob vô vatya vô xomxo yuu ganê? Ên xomxo Jelusalem vihati xovô do levac wê yuu vông ge om o tiyi wê il ob yax vun ge lêm. ¹⁷Lêc il ob le vac kiyang tige xôn, ên i o lêc vô levac mi loc vac xomxo vihati ninya lêm. Om il ob vông vibuên xêkizêc vô yuu bê yuu i o nêl kiyang vô xomxo lec Yesu lê i tii vac lêm.” ¹⁸Om he keac yuu lax vô he dì nêl kiyang xêkizêc vô yuu ên nêbê, “Muu o lêc nêl kiyang lec Yesu lê lêm, dì muu o lêc tixuu xomxo lec lê tige lêm.” ¹⁹Lêc Pita yuu Jon nêl vô he ên nêbê, “Xam ngô lê. Xii obêc sea Anutu xolac di vông i vin kiyang wê xam nêl ge od mêd Anutu ob yê xii niviha? Xam xovô lê. ²⁰Xii o tiyi wê xii ob dô kiyang maên ge lêm. Nge, xii ob nêl kiyang vihati wê xii ngô dì xê mammôn lec ge kitong.”

²¹Kaunsil tigee he nêl kiyang xêkizêc vô yuu tii vac dì vông yuu la. He nêb he ob vông viyin vô yuu, lêc tiyiên ma, ên xomxo vihati pîmil Anutu ên niviha wê yuu vông ge. ²²Xomxo ti wê yuu vông i vô niviha lec ge, klismas wê i vông ge kehe yuu (40).

Xomxo vông vinên kitaa vô Anutu

²³He kaunsil vông Pita yuu Jon la, om yuu lax mi la vô lie vông vinên dì lax nêl kiyang wê xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee hixôn he

gyovixa nêl vô yuu ge kitong vô he. ²⁴He ngô pyap dî he xôn nilô tibed di he kitaa vô Anutu bêga nêbê, “O Apumtau, ông levac wê ôcông va tung lag yuu kibun dî gwec hixôn susu vihati yang. ²⁵Ilage Myakilôhô Ngibua wê ông vông ge vông xe bug Devit wê ông num yuac ge nêl ông kiyang bêga nêbê,

‘Bêna lêc tibii madiluhu xêyaa vô myavinê luu vêl? Bêna lêc he nêl kiyang vaxvax wê nôn maên ge? ²⁶King kibun ga vihati viac he ên vevac, di xomxo levac kitucma ên nêb ob vông vevac vô Apumtau Anutu hixôn Kîlisi wê i vông i lam ge.’

²⁷Kiyang tige vixôhilôg nôn, ên Helot yuu Pontias Pailat dî tibii wê o Yuda lêm gee hixôn xomxo Islel ya, he xôn kitucma vac vigwe ga ên nêb ob vông viyin vô Yesu, ông num yuac ngibua wê ông vinoo i ge. ²⁸He kitucma ên nêb ob hi Yesu, tiyi kiyang wê ông nêl pyap ilage ya xêkizêc wê ông vông ge, ên ông nêb obêc vô nôn lec timuên. ²⁹O Apumtau, gwêbaga xe kitaa vô ông bê ông xovô kiyang viyin wê he Yuda levac nêl ge dî ngidu xe xôn, ên ông nume yuac xe le xêkizêc dî nêl ông xolac i yêp seac dî xonaên i ma. ³⁰Dî ông vyax vigêm lec xomxo yidac ên he i vô nivîha lec, dî ông vông do levac ya lec num yuac ngibua Yesu lê.’

³¹He kitaa pyap mêt xumac ti wê he dô vac ge yoc dî Myakilôhô Ngibua lam hivun he xôn dî he nêl Anutu xolac hixôn xêkizêc dî he o xona lêm.

Xomxo vông vinêni vihati nilô yêp tibed

³²Xomxo vông vinêni vihati nilô tibed dî he xêyaa vin lecma, dî he ti o nêl ên nêbê susu wê i vông ge, ge ici xe lêm. Nge, susu wê he toto vông ge he yê tiyi xocbê he vihati xe. ³³Mêt Yesu nue ngivihi nêl kiyang hixôn xêkizêc nêbê Apumtau Yesu kidi lec vac yibê, dî xomxo vông vinêni vihati, he dô vac xêyaa vin lecên nilô. ³⁴Dî he ti, susu o ma ên he lêm, ên xomxo vihati vông kibun hixôn xumac wê he vông ge mi tibii kisuu, dî he kô mone ³⁵mi la vông vô Yesu nue ngivihi ên nêb he i titang vô xomxo wê nêl susu maên gee.

³⁶Xomxo ti dô lê nêbê Josep, lêc Yesu nue ngivihi nêl i lê ngwe nêbê Banabas. (Lê tige kehe bêga nêbê xomxo wê mi ngidu xomxo xôn ya kiyang nivîha ge.) Josep ge Livai ti dî i ben Saiplas, ³⁷lêc Josep vông i kibun mya ti mi tibii kisuu dî i kô mone mi la vông vô Yesu nue ngivihi.

Ananaias yuu Sapaila

5 ¹Xomxo ti lê nêbê Ananaias yuu vinêni Sapaila, yuu vông kibun wê yuu vông ge ti mi tibii kisuu, ²lêc Ananaias vun mone viwen dî kô viwen mi la vông vô Yesu nue ngivihi, dî vinê xovô môp wê i vông ge.
³Lêc Pita nêl vô i ên nêbê, “Ananaias, bêna lêc Seten dô vac ông nilôm di vông ông vun mone wê ông kô lec kibun ge viwen dî ông kityoo kiyang

vô Myakilôhô Ngibua? ⁴Ilage wê tibii gên o kisuu kibun tige lêm ge, od kibun tige tu ôcông va xe. Di buc wê tibii kisuu pyap ge od mone ge ôcông va xe. Bêna lêc ông xovô môp tibêge yêp vac nilômê? Ông o kityoo xomxo lêm. Nge, ông kityoo Anutu.” ⁵Ananaias ngô kiyang tige di vixog mi la kibun dî la yib lutibed. Om xomxo wê ngô kiyang tige vihati xona mabu. ⁶Mêd xomxo ngivihi ya lam viyum i vac nivimihi dî kô mi la vixun mi la yev.

⁷Hiyôv manôn yon lam la vêl mêd Ananaias vinê val vô Pita, lêc lungêñ wê liya yib ge. ⁸Om Pita kinêg vô i ên nêbê, “Mone wê muu kô lec kibun ge, muu vông i lam vihati, me?” Mêd Sapaila luu i vya ên nêbê, “Mone vihati ge, xii vông i loc.” ⁹Om Pita nêl vô i ên nêbê, “Bêna lêc muu liyam nêb muu ob yaxén Apumtau Myakilôhô Ngibua? Wê lê. Xomxo wê yev liyam ge vena le vô vuayen om ob lam ken ông mi la êno bêge.” ¹⁰Lutibed vêx tyo vixog mi la kibun mi la yêp vô Pita vixa dî yib, dî xomxo ngivihi wê yev liya ge lamyê wê yib ge om kô mi la yev i pikeb liya. ¹¹Om xomxo vông vinêñ hixôn xomxo wê ngô kiyang tige he vihati xona mabu.

Yesu nue ngivihi vông do tibeac

¹²Yesu nue ngivihi vông do levac tibeac vac xomxo mahigun, dî xomxo vông vinêñ dô kidu ti dî la mi kitucma vac Anutu xumac ngibua lec pêt myahipu nilô ti wê he nêl Solomon lê lec ilage. ¹³Mêd xomxo baba xona dî o kituc la hixôn he lêm, lêc xomxo tibeac pimil he dî yê he niviha, ¹⁴dî xomxo vêx yuu vux tibeac vông i vin Apumtau dî lam dô hixôn xomxo vông vinêñ. ¹⁵Mêd xomxo mi ken lie wê yidac gee mi la lii vac môp dî he yêp lec pêt, ên he xo ên he nêbê Pita obêc val ge od hinyena wê i vông ge i lam lec he dî vông he i vô niviha lec. ¹⁶Di xomxo tibeac vac vigwe wê yêp kwabo vô Jelusalem ge, he kô xomxo wê yidac gee, hixôn xomxo wê vimwo nipaêñ dô vac he gee mi la vô Yesu nue ngivihi, dî he vihati vô niviha lec.

Angela tax xumac kalabuhu ên Yesu nue ngivihi

¹⁷Mêd xomxo wê mi si daa vô Anutu gee, he nêñ xomxo levac hixôn he Sadyusi wê mi dô hixôn i gee he xêyaa vô nipaêñ vô Yesu nue ngivihi ên wê xomxo vihati pimil he ge, ¹⁸om he hôm Yesu nue ngivihi xôn di tung he la vac xumac kalabuhu. ¹⁹Om he dô dî vô bucêñ Apumtau vông angela ti lam tax xumac ên he dî kô he mi la vixun dî nêl vô he ên nêbê, ²⁰“Xam lôc vac Anutu xumac ngibua dî loc nêl kiyang mavîha dôen kehe kitong i yêp seac vô xomxo vihati.” ²¹Yesu nue ngivihi ngô angela vya dî kidi mi la pitoc yang dî la vac Anutu xumac ngibua dî nêl xolac vô xomxo.

Mêd xomxo daa siêñ li levac tyo hixôn xomxo wê mi dô hixôn i gee, he keac kaunsil wê he Yuda vông ge hixôn Yuda levac vihati lam kitucma, dî

he vông xomxo ya la xumac kalabuhu ên nêb he i loc kô Yesu nue ngivihi mi lam. ²² Om xêhipue la yê xumac kalabuhu nilô, lêc Yesu nue ngivihi o dô lêm. He xôa ma om he lax nêl vô he kaunsil ên nêbê, ²³ “Xe la xê xumac kalabuhu lêc xumac vuayen tung xôn vihati di tibii viacên dile vô vuayen om xe tax vuayen mi xê xumac nilô lê, lêc xe o tulec xomxo ti xeedô lêm. Xumac nilô pileva.”

²⁴ Mêd xêhipu levac ti wê mi viac Anutu xumac ngibua ge hixôn xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee, he ngô kiyang tige di nilô myag kiyang tibeac di he kinêg vòma ên nêbê, “Kiyang tige obêc tibêna?” ²⁵ Mêd xomxo ti mîla vô he di nêl ên nêbê, “Xam wê lê. Xomxo ti wê xam tung he la vac kalabuhu gee, he la le vac Anutu xumac ngibua di nêl xolac vô xomxo.” ²⁶ Om xêhipu levac tige hixôn xêhipu ya la kô Yesu nue ngivihi lêc hiên he ma, ên he xona ên he nêb xomxo obêc nêx he ya ngidax.

Yesu nue ngivihi xonaêñ ma di nêl kiyang lec kaunsil manôñ

²⁷ Mêd he kô Yesu nue ngivihi mi la lax he le vô kaunsil manôñ, mêd xomxo daa siêñ nêñ levac nêl vô he ên nêbê, ²⁸ “Xe le vac xam xôn di nêl xêkizêc vô xam ên xe nêbê xam o lêc nêl kiyang lec Yesu lê lêm. Lêc xam o ngô kiyang wê xe nêl ge lêm, di xam nêl kiyang tige vô levac vac vigwe Jelusalem vihati, di xam nêb xam ob nêl kiyang kityooêñ lec xe bê xe hi Yesu yib.”

²⁹ Lêc Pita hixôn lie luu he vya ên nêbê, “Xe ob timu vô Anutu kiyang, di xe ob timu vô kiyang wê xomxo vông ge lêm. ³⁰ Xam hi Yesu yib lec xax pola, lêc Anutu wê buge mi kitaa vô ge tipi vô i kidi lec, ³¹ di vông i la dô vô i vigê hiyôv, di i tu il nêd mugêñ wê ob hôm il lec ge, ên nêb il Islel pilepac il di vông nilôd i loc vô Anutu ên i kitya il nêd nipaêñ vêl. ³² Kiyang tige vihati, xe nêl kitong vô xomxo, di Myakilôhô Ngibua nêl kiyang tige hixôn. Myakilôhô Ngibua tige Anutu vông vô xomxo wê ngô i kiyang di timu vô ge.”

³³ He kaunsil ngô Pita kiyang tige di he xêyaa vô myavinê mabu vô Yesu nue ngivihi om nêb ob hi he yib. ³⁴ Lêc xomxo kaunsil ti lê nêbê Gameliel kidi lec ên nêb ob nêl kiyang vô lie. Gameliel ge Palisi ti wê mi tixuu xomxo ya Moses xolac ge, om xomxo vihati pîmil i di vông i lê vô levac. Lêc Gameliel nêl ên nêb he i vông Yesu nue ngivihi i lop mi loc vixun vêl. ³⁵ He lop mi la vixun pyap di Gameliel nêl vô he kaunsil ên nêbê, “Xam lige Islel, môp wê xam nêb xam ob vông vô xomxo tigee, xam vyac xovô nivîha lê. ³⁶ Xam xovô pyap wê ilage Tiudas yong i nêb i xomxo levac, di xomxo tibeac tiyi 400 timu vô i vixa, lêc gavman hi i yib di xomxo vihati wê timu vô i gee pec sea di yuac wê he vông ge tô mi la. ³⁷ Nang dêc buc wê gavman kivuu xomxo lê ge, Judas gê Galili didii xomxo tibeac la vô i, nêbê he ob vông vevac vô gavman, lêc gavman hi i yib di xomxo wê timu vô i vixa gee pec mi moo sea. ³⁸ Om gwêbaga a ob

nêl vô xam bê xam sea Yesu nue ngivihi tigee di vông he i loc, ên yuac wê he vông ge, xomxo vaci obêc tu kehe ge od obêc vô nipaên. ³⁹Lêc Anutu obêc tu kehe ge od xam o tiyi wê xam ob le vac xôn ge lêm, ên obêc tiyi xocbê xam vông vevac vô Anutu.”

⁴⁰Mêd kaunsil tigee vihati lee yuu lec Gameliel kiyang, om he keac Yesu nue ngivihi vena dî he nêl mi tibii hi he ya yihi, dî he nêl vya xêkizêc vô he ên nêb he i o lêc nêl kiyang lec Yesu lê i tii vac lêm. Pyap di vông he lop mi la. ⁴¹Om Yesu nue ngivihi sea kaunsil dî lop mi la vixun hixôn xêyaa niviha, dî pimil Anutu ên wê Anutu xo nêbê he tiyi wê ob kô viyin lec Yesu lê ge. ⁴²Mêd he la nêl Yesu Kîlisi xolac vô xomxo vac Anutu xumac ngibua dî la nêl vac xomxo toto ben tiyi buc vihati.

He vinoo xomxo vigê vilu dî sec yuu ên nêb he i ngidu Yesu nue ngivihi xôn

6 ¹Vô buc tige xomxo tibeac vông i vin Yesu om xomxo vông vinên vô tibeac. Lêc he vilu wê keac vya Glik ge yê he wê keac vya Yuda ge nipaên ên nêbê, “Xam mi vông byed vô susu vô he wê nêl susu maên gee tiyi lec buc vihati, lêc xam o vông vô vêxôv wê xe vông ge hixôn lêm.”

²Om Yesu nue ngivihi vigê yuu di tô mi la yuu keac xomxo vông vinên vihati lam kitucma, dî nêl vô he ên nêbê, “Xe obêc sea yuac wê xe mi nêl Anutu xolac ge di la vông byed vô susu yaên ge od tiyiên ma. ³Om xam lige, xam vinoo xomxo vigê vilu dî sec yuu vac xam mahigun, wê xam wê he niviha di Myakilôhô Ngibua hivun he xôn dî he piyôp niviha ge, ên il ob vông yuac tige vac he vigê mi he i vông, ⁴ên xe wê Yesu nue ngivihi ge ob vông yuac lec kitaaén hixôn xolac nêlén.”

⁵Mêd xomxo vông vinên vihati tyuc lec kiyang wê he nêl ge, om he vinoo Stiven yuu Pilip dî Plokolas dî Naikena dî Taimon dî Pamenas dî Nikolas. Stiven ge xomxo ti wê vông i vin Yesu xêkizêc ge di Myakilôhô Ngibua hivun i xôn, di Nikolas ge tibii Antiok ti lêc mi timu vô kiyang wê he Yuda vông ge. ⁶Om he lax xomxo tigee la vô Yesu nue ngivihi manôn mi he vyax vigê lec he di kitaa lec.

⁷Mêd Anutu xolac vô levac dî xomxo Jelusalem tibeac vông i vin Yesu dî xomxo wê mi si daa vô Anutu gee tibeac vông i vin hixôn.

He Yuda hôm Stiven xôn

⁸Stiven ge, vizid yuu xêkizêc wê Anutu vông ge hivun i xôn, om mi vông do levac mi xomxo tibeac yê. ⁹Lêc Yuda ya lam vô Stiven dî he ngaênma lec xolac. Xomxo tigee lam gê Sailini yuu Aleksandlia di Silisia dî Esia lêc lam dô Jelusalem, dî he mi la vac Yuda xumac liло ti wê nêl lê nêbê tibii piwelac he vêl. ¹⁰Om he Stiven ngaênma lec xolac, lêc Myakilôhô Ngibua vông piyôp niviha vô Stiven om xomxo tigee tiyiên ma wê ob kitya Stiven kiyang vêl ge. ¹¹Mêd he vông xomxo ya la nêl kiyang

kityooên lec Stiven bêga ên nêbê, “Xe ngô wê xomxo tige mi so vyâ vô Moses yuu Anutu.” ¹² He nêl bêge om he kiyang la vông xomxo levac yuu xomxo wê xovô Moses xolac gee hixôn xomxo tibeac, he nilô vô nipaên vô Stiven, om he la hôm Stiven xôn di kô i mi la vô he kaunsil. ¹³ Di he vông xomxo ya la nêl kiyang kityooên lec Stiven bêga ên nêbê, “Xomxo tige mi nêl kiyang nipaên lec Anutu xumac ngibua hixôn xolac wê Moses vông ge. ¹⁴ Xe ngô wê nêl ên nêbê Yesu Nasalet ob dii xumac ngibua vêl di ob pilepac môp wê Moses vông vô il ilage vac.” ¹⁵ Mêd xomxo vihati wê dô vac kaunsil ben gee yê Stiven xêkizêc, lêc Stiven manôn tiyi xocbê angela manôn.

Stiven nêl xolac vô he kaunsil

7 ¹Mêd xomxo daa sién nêl levac kinêg vô Stiven ên nêbê, “Kiyang wê he nêl lec ông ge, vixôhilôg, me?”

²Lêc Stiven nêl ên nêbê, “Xam mage lige, xam ngô lê. Vô buc ilage wê il bug Eblaham gên dô Mesopotemia di laên vigwe Halan gên ma ge od xéseac kehe Anutu hilung i vô Eblaham ³di nêl vô i ên nêbê, ‘Ông sea bom di sea tame mame lime di loc vigwe ti wê a obêc hilung vô ông ge.’ ⁴Om Eblaham sea tibii Kaldia ben di la dô vigwe Halan. Di buc wê Eblaham ma yib ge Anutu vông i lam vac vigwe tiga wê xam dô vac gwêbaga. ⁵Lêc Anutu o vông kibun tiga tya vô Eblaham lêm. Nge, Anutu hilu kiyang vô i ên nêbê obêc timuên ge od obêc vông vigwe vihati i tu Eblaham hixôn bue timuên xe. Eblaham nue gên ma, lêc Anutu hilu kiyang tige tax vô i, ⁶di nêl hixôn ên nêbê, ‘Nume bume timuên obêc la dô vac tibii ben di tu tibii tigee nue yuac di he ob vông viyin vô he tiyi klismas tibeac hiwocên xocbê 400, ⁷lêc a obêc vông myaviwen vô tibii wê bume ob tu he nue yuac ge, di obêc timuên bume ob sea tibii ben di lôm lam vac vigwe tiga tii vac di vông lilo di kitaa vô a.’ ⁸Nang dêc Anutu hilu kiyang vô Eblaham ên nêbê he i gôl nue vux ninivi ên i nêl kitong bê he tu Anutu nue, om buc wê Eblaham nu Aisak yubac di buc vigê vilu di sec yon la vêl ge od Eblaham gôl Aisak ninivi. Nang dêc Aisak kô nu Jekop dêc Jekop kô nue vigê yuu di tô mi la yuu wê tu il buge ge.

⁹“Lêc il buge xêyaa vô myavinê vô li Josep om he vông Josep mi tibii ya kisuu di kô mi la vigwe Isip. Lêc Anutu dô hixôn Josep ¹⁰di ngidu i xôn vac viyin wê tibii vông vô i ge, di vông piyôp niviha vô Josep om tibii Isip nêl king Pelo yê Josep niviha di vông i tu Isip nêl gavman levac di i viac xumac hixôn susu vihati wê Pelo vông ge.

¹¹“He dô lêc vip levac yêp vac vigwe Isip yuu Kenan vihati, ên he xen susu yaên ma vêl, om xomxo vihati dô vac viyin levac di il buge o tulec yaên ti lêm. ¹²Lêc Jekop ngô wê yaên dô Isip ge om vông nue la Isip taxlee. ¹³Nang dêc he lax Isip lu ngwe tii vac di Josep nêl i kitong vô lie, di nêl vô king Pelo hixôn om Pelo xovô Josep he lie kehe. ¹⁴Mêd Josep

vông kiyang la vô ma Jekop nêbê Jekop hixôn Josep lie he nue, he vihati i loc vô i gê Isip. Xomxo tigee he vihati tiyi 75, ¹⁵mêd Jekop la dô Isip dêc yib. Nang dêc Jekop nue yib. ¹⁶Jekop yuu Josep, nue bue kô yuu mi lax yev gê vigwe Sekem vac vigwe ti wê tibii Hemo vông mi Eblaham kisuu ya mone ilage.

¹⁷“Xomxo Islel dô Isip di vô tibeac hiwocên mêd buc vô kwabo lec wê Anutu ob vông kiyang wê hilu vô Eblaham ilage i vô nôn lec ge. ¹⁸He dô Isip, lêc Isip paha ti tu king om lungên Josep, ¹⁹mêd kityoo il buge di vông viyin vô he ên nêbê he i sea nue paha i loc dô vaxvax ên he i yib. ²⁰Vô buc tige Moses yubac, lêc Moses ge nipwo niviha ti wê Anutu yê niviha ge, om ta yuu ma viac di i dô vac xumac lôma dentuc yon, ²¹nang dêc he kô mi la lii vô mia ninya lêc Pelo nu vêx la kô mi la viac xocbê ici va nu ge di i vô levac. ²²Mêd he tixuu Moses ya môp yuu xovônen vihati wê he Isip vông ge om Moses tiyi xocbê xomxo wê mi nêl kiyang di vông yuac niviha ge.

²³“Klismas wê Moses vông ge kehe yuu, lêc xo ên nêb ob la yê lie Islel ²⁴om la yê, lêc yê wê tibii Isip ti hi li Islel ti ge, om Moses nêb ob ngidu li tige xôn di ku i lu om la hi Isip tige yib. ²⁵Moses xo ên nêbê lie Islel xovô wê Anutu vinoo i nêb i vô he vêl ên viyin ge, lêc he o xovô lêm. ²⁶Mêd vigwe vidiiêntitige Moses lax mi la vô lie lêc yê wê Islel yuu dîhima ge. Om nêb ob hi kiyang wê yuu vông ge i yib om nêl vô yuu ên nêbê, ‘Letya nêb muu hima? Ên muu ge muu lim.’ ²⁷Lêc xomxo ngwe wê nêl vevac tax ge ngiloo Moses di nêl vô i ên nêbê, ‘Letya nêb ông ob tu xomxo levac wê xe vông di titô xe nêm kiyangê?’ ²⁸Ông ob hi a xib tiyi xocbê ông hi Isip ti yib vihevage?’ ²⁹Moses ngô kiyang tige om pec mi la di la dô tiyi xocbê tibii ba vac vigwe ti lê nêbê Midian, mêd kô vêx di nu vux yuu yubac vac vigwe tige.

³⁰“He dô Midian klismas kehe yuu, di buc ti Moses la vac vigwe mahigun pileva ti wê yêp kwabo vô kitôn Sainai ge, lêc yê

angela ti lam vac ngwax mahelac wê tum lec xax myabo ge. ³¹Moses yê tige di yetac om du mi la kwabo nêb ob la yê, lêc Apumtau vyâ nêl ên nêbê, ³²A Anutu wê bume Eblaham yuu Aisak yon Jekop, yon Anutu a.’ Mêd Moses yetac di xona di vun manôn nêb yêen ob ma. ³³Mêd Apumtau nêl vô i ên nêbê, ‘Piwelac su vêl ên vixam, ên vigwe wê ông le lec ge vigwe ngibua. ³⁴A xê wê a nuge dô vac viyin levac gê Isip di a ngô wê he byag ge, om a lop mi lam ên a nêb a ob vô he vêl ên viyin tige. Om ông lam, ên a ob vông ông loc Isip.’

³⁵“Moses ge wê lie tii i la ilage di nêl vô ên nêbê, ‘Letya vinoo ông ên nêb ông tu xomxo levac wê xe vông di titô xe nêm kiyangê?’ He nêl beige lê, lêc Anutu vông angela tige la vô Moses vac xax myabo di vông i tu he Islel nêl xomxo levac wê piwelac he vêl ên viyin ge. ³⁶Om Moses didii he mi lam di he sea vigwe Isip, di Moses vông do levac gê Isip di vông lec Gwec Hi di vông vac vigwe mahigun pileva tiyi klismas kehe yuu.

37“Moses ge wê nêl vô he Islel ên nêbê, ‘Anutu obêc vông xam lime ti tu plopet xocbê a ge.’ 38 Mêd Moses dô hixôn il buge vac vigwe mahigun pileva di i lec mi la lec kitôn Sainai, lêc angela nêl Anutu kiyang vô i di i kô kiyang maviha mi lôm nêl vô lie di i lam vô il gwêbaga hixôn.

39“Lêc il buge vô ninya kitu vô Moses kiyang di pilepac nilô lax vô Isip nêb ob lax mi la, 40 om he la nêl vô Moses li Elon ên nêbê, ‘Ông sev xe anutu ya, ên he i didii il, ên Moses wê didii il gê Isip mi il lam ge, xe lungên, mêd la dô na?’ 41 Om vô buc tige he sev bulmakau nu ti kinu di tung daa vô anutu kityooên tige di pimil susu ti wê he vông ya vigê ge. 42 Om Anutu vô nîmi vô he di pilepac he nilô la vô hiyôv yuu dentuc di pitua di he kitaa vô, tiyi xocbê kiyang wê plopet kivuu ilage mi i yêp vac kipihac bêga ên nêbê,

‘Xam Islel, xam la dô vac vigwe mahigun pileva tiyi klismas kehe yuu, lêc xam o hi bwoc sipsip yuu bulmakau ya mi si daa vô a lêm. 43 Anutu kityooên ti lê nêbê Molok ge, xam kô i xumac sel mi lam hixôn, di kô pitua kinu wê anutu kityooên lê nêbê Lepan vông ge hixôn, ên xam nêb xam ob kitaa vô, om a ob vông xam loc dô vac vigwe ti wê yêp Bebilon vilu ganê.’

44“Vô buc wê il buge dô vac vigwe mahigun pileva ge Anutu xumac sel yêp vac he mahigun di nêl kitong nêbê Anutu dô hixôn he. Xumac tige, he lox i tiyi kinu wê Anutu hilung vô Moses ge. 45 Nang dêc Josua kô il buge mi he la vigwe Kenan, lêc tibii ya dô lec kibun tige om Anutu tii tibii tigee vêl di he Islel la dô lec vigwe Kenan. Lêc xumac sel tige he kô mi la hixôn di lax i le vac he mahigun di i la tyip vô buc wê king Devit dô ge hixôn. 46 Mêd Anutu yê Devit nivîha om Devit kitaa vô Anutu nêb ob lox xumac ti vô Anutu wê bu Jekop Anutu ge. Devit nêl bêge lê, 47 lêc nu Solomon lox Anutu xumac tige.

48“Lêc Anutu wê luu vihati vêl ge ob dô vac xumac wê xomxo lox ya vigê ge lêm. Tiyi xocbê plopet kiyang yêp bêga ên nêbê,

49‘Anutu nêl ên nêbê, “Lag puunê ge tiyi xocbê sia wê a ob dô lec ge, di kibun ge tiyi xocbê xax wê a vixag ob le lec ge. Om xam ob lox xumac ngwe bêna vô a? Di a bog wê a ob dô seac vêl ge yêp gê na? 50 A ga wê a vigê tung susu tige vihati.”’

51“Anutu kiyang yêp bêge, lêc xam piyôp xêkizêc di xam nilôm mapitoc di xam vô ninyam kitu, di xam tii Myakilôhô Ngibua tiyi buc vihati. Xam vông môp tige tiyi xocbê bume vông ilage. 52 Plopet tina wê bume o vông viyin vô he ilage lêm? He plopet ilage wê nêl kitong nêbê xomxo bôbac ti obêc val ge, xam bume hi he yib mîma vêl. Di xacxam va vông xomxo tyo vac tibii vevac vigê di hi i yib. 53 Xam ge wê xam kô Anutu xolac vô angela ge, lêc xam o timu vô lêm.” Stiven nêl kiyang bêge vô he.

He nêx Stiven ya ngidax mi i yib

54 He kaunsil ngô kiyang wê Stiven nêl vô he ge mêt he xêyaa vô myavinê mabu vô Stiven di he nga mya xôn nêb ob hi. 55 Lêc Myakilôhô

Ngibua hivun Stiven xôn dì i lax ma lec lag, lêc yê xêseac wê Anutu vông ge dì yê Yesu le vô Anutu vigê hiyôv,⁵⁶ om nél ên nêbê, “Xam wê lê. A xê lag puunê tax di Xomxo Nu le vô Anutu vigê hiyôv.”

⁵⁷He ngô Stiven kiyang di iac mabu dì kiyel ninya xôn ên nêb ob ngô Stiven kiyang lêm. Di lutibed he vihati kidi lec dì la hôm Stiven xôn,⁵⁸ di kô mi la vigwe Jelusalem ninya nêb ob la nêx i yib ya ngidax. Om he wê vông kiyang vô Stiven gee kwax he ngakwi ngwe vêl mi la tung vô xomxo ngîvihi ti lê nêbê Sol.⁵⁹Mêd he nêx Stiven ya ngidax, lêc Stiven kitaa bêga nêbê, “Apumtau Yesu, ông hôm a myagkilôhô i loc vô ông.”⁶⁰Mêd Stiven

yev vixa kitu vac dì kitaa vyva levac ên nêbê, “Apumtau, le i lêc hôm he nêni nipaên wê he vông ge xôn lêm.” Stiven nél bêge mêd yib.

Sol vông viyin levac vô xomxo vông vinên

8 ¹Sol xêyaa vô niviha ên wê he hi Stiven yib ge. Dì buc mahigun tige xomxo kidi mi vông viyin mabu vô xomxo vông vinên wê dô Jelusalem gee, om he vông vinên vihati pec mi la dì la dô vigwe Judia yuu Samelia, di Yesu nue ngîvihi ge he dô Jelusalem. ²Di xomxo wê mi timu vô Anutu kiyang ge, he ya kô Stiven ninivi mi la yev dì byag mabu ên wê i yib ge. ³Lêc Sol nêb ob kitya xomxo vông vinên vihati vêl om la vac he toto ben dì la hôm vêx yuu vux xôn dì kô mi la tung vac xumac kalabuhu.

Xomxo la nél Yesu xolac gê Samelia

⁴Xomxo vông vinên wê pec sea gee la vac vigwe toto di la nél Yesu xolac kitong. ⁵Mêd Pilip la vac vigwe ti wê yêp vac vigwe levac Samelia ge dì la nél Yesu kitong vô he ên nêbê Yesu ge Kilisi wê Anutu vông i lam ge. ⁶Dì xomxo tige ngô kiyang wê Pilip nél ge dì yê do levac wê vông ge om vô ninya lehe vô i kiyang. ⁷Ên xomxo tibeac wê vimwo nipaên dô vac he nilô gee, vimwo tige iac mabu dì lam lop mi la vêl ên he, di xomxo tibeac wê len vô xêlehe gee hixôn he wê vixa vô nipaên ge, he vô niviha lec. ⁸Mêgem xomxo viyang tige dô hixôn xêyaa niviha.

⁹Xomxo ti dô Samelia lê nêbê Saimon. Saimon mi yong i nêbê i xomxo levac dì mi vông pileac om xomxo Samelia yê dì yetac ên. ¹⁰Om xomxo levac hixôn xomxo vihati he vô ninya lehe vô Saimon kiyang di nél bêga nêbê, “Xomxo tige kô xêkizêc levac vô Anutu.” ¹¹Dì he yetac ên do levac wê Saimon mi vông ila ila ge om he vô ninya lehe vô Saimon kiyang. ¹²Lêc Pilip la nél Anutu ben kehe kitong vô he dì nél Yesu Kilisi xolac niviha vô he, om xomxo vêx yuu vux tibeac vông i vin dì lipac mia. ¹³Di Saimon vông i vin hixôn dì lipac mia dì la hixôn Pilip dì yetac mabu ên do levac wê Pilip mi vông ge.

¹⁴Mêd Yesu nue ngîvihi wê dô Jelusalem gee ngô wê xomxo Samelia vông i vin Anutu xolac ge om he vông Pita yuu Jon loc mi la vô he,

¹⁵di yuu la kitaa lec he ên nêbê Myakilôhô Ngibua i loc vô he. ¹⁶Ên Myakilôhô Ngibua gên o la vô he lêm. He lipac mia lec Yesu Kilisi vaci lê. ¹⁷Om yuu la vyax vigê lec he di Myakilôhô Ngibua lam la vac he nilô.

¹⁸Mêd Saimon yê wê Pita yuu Jon vyax vigê lec xomxo di Myakilôhô Ngibua lam la vac he nilô ge, om Saimon kô mone mi la vô yuu ¹⁹di la nêl vô yuu ên nêbê, “Muu vông xêkizêc tige vô a hixôn êdêc a vyax vigêg lec xomxo ge od Myakilôhô Ngibua i loc vac he nilô.”

²⁰Lêc Pita nêl vô i ên nêbê, “Xêkizêc ti wê Anutu nêb ob vông pileva ge ông nêb ông ob kisuu ya mone, om ông loc di loc xôa ma hixôn ông mone. ²¹Ông ob vông yuac tiga hixôn xe lêm, ên ông nilôm o yêp nivîha vô Anutu manôn lêm. ²²Om ông pilepac ông di vô nimim vô môp nipaên wê ông vông ge, di ông kitaa vô Apumtau ên i kitya ông nêm nipaên wê yêp vac ông nilôm ge vêl, ²³ên a xê wê kiyang juda juda pup vac ông nilôm di ông nêm nipaên hôm ông xôn piliji.”

²⁴Mêd Saimon luu Pita vya ên nêbê, “Muu kitaa vô Apumtau lec a, ên nipaên wê muu nêl ge i o lêc tulec a lêm.”

²⁵Mêd Pita yuu Jon nêl Apumtau Yesu kitong vô xomxo. Pyap di yuu la, nêb ob lax mi la Jelusalem. Om yuu la nêl Anutu xolac vac vigwe toto gê Samelia di lax mi la Jelusalem.

Pilip nêl xolac vô tibii Itiopia ti

²⁶Apumtau vông angela ti la nêl vô Pilip ên nêbê, “Ông kidi lec di loc vô môp ngwe wê yêp vô vigê kêt wê ob sea Jelusalem di la Gasa ge.” Môp tige yêp vac vigwe mahigun pileva wê tibii dô vacên ma ge. ²⁷Om Pilip kidi lec mi la, lêc mila tulec xomxo ti vac môp. Xomxo tige tibii Itiopia levac ti wê mi viac mone yuu susu wê he kwin Kandesi vông ge gê Itiopia. Xomxo tyo la kitaa vô Anutu gê Jelusalem, ²⁸pyap di lax nêb ob lax ben, om dô lec pêt ti wê xôhô didii ge mêd kitong kipihac wê plopet Aisaia kivuu ilage di la vô môp mi la. ²⁹Mêd Myakilôhô Ngibua nêl vô Pilip ên nêbê, “Loc kwabo vô xomxo tiganê di loc hixôn.” ³⁰Om Pilip tup mi la di mila le hixôn xomxo tige di ngô wê xomxo tige dikitong Aisaia kiyang, om kinêg vô i ên nêbê, “Kiyang wê ông kitong ge, ông xovô kehe, me?”

³¹Lêc xomxo tyo nêl ên nêbê, “Xomxo ti obêc nêl vô a ge od a ob xovô.” Om xomxo tige kitaa Pilip ên nêbê, “Ông lec lam dô hixôn a.”

³²Xolac wê xomxo tige kitong ge nêl bêga nêbê,

“He didii xomxo tige mi la tiyi xocbê bwoc sipsip wê he ob kô mi la hi i yib ge, di i tiyi xocbê bwoc sipsip nu ti wê he ob kiping niviluhu vêl ge lêc xomxo tige le xôa maên di o keac ti lêm. ³³He vông i lê vô nipaên, di he o titô i nêl kiyang vô nivîha lêm. Om letya ob nêl i nue bue kiyang? Ên i sea kibun ga di la.”

³⁴Mêd tibii levac tige kinêg vô Pilip ên nêbê, “Ông nêl kitong vô a bê plopete kivuu kiyang tiga lec letya? Kivuu lec ici va, me kivuu lec xomxo ngwe?”

³⁵ Om Pilip nêl Yesu xolac nivîha wê yêp vac plopete kiyang tige yêp seac vô xomxo tyo. ³⁶ Mêd yuu la vô môp mi la, dî mila vô mia ti, om xomxo tige nêl vô Pilip ên nêbê, “Wê lê. Mia yêp ga, om tiyi wê ông ob lipac a ge, me?”

³⁷ [Mêd Pilip nêl ên nêbê, “Ông obêc vông nilôm la yadiluhu vô Anutu dî vông i vin ge od tiyi wê ông ob lipac mia.” Mêd tyo nêl ên nêbê, “A vông i vin ên a nêbê Yesu Kîlisi ge Anutu nu vîxôhilôg.”]

³⁸ Om nêl di xôhô le di yuu lop mi la vac mia di Pilip lipac i. ³⁹ Mêd yuu lôm tyip kehe di Apumtau Myakilôhô Ngibua hôm Pilip vêl lutibed, om xomxo tige yê wê Pilip xôa ma ge dî i la hixôn xéyaa nivîha dî la ben. ⁴⁰ Mêd Pilip yê lêc val dô vigwe Asdot. Mêd loc mi la vac vigwe tigee vihati dî la nêl Anutu xolac vô xomxo di mila Sisalia.

Sol pilepac i di vông i vin Yesu

9 ¹Vô buc tige Sol le nêl kiyang xêkizêc nêb ob vông viyin vô xomxo vông vinêr di hi he yib, om la vô xomxo daa sién nêl levac ²mi la nêl vô ên nêb i kivuu kipihac i loc vac he Yuda vac xumac lilo wê yêp vigwe Damaskas ge. Om kivuu kipihac bêga nêbê Sol obêc tulec vêx me vux wê mi timu vô Yesu môp gee od i hôm he xôn dî kô mi loc Jelusalem di loc tung vac xumac kalabuhu. ³Mêd Sol la vô môp dî mila kwabo vô Damaskas, lêc lutibed xêseac xocbê deac hixelac ge lam gê kisii di lam byêx Sol manôn ⁴dî i tilii mi la yêp kibun dî ngô vya ti lam nêl vô i ên nêbê, “Sol, bêna lêc ông vông viyin vô a?” ⁵Lêc Sol kinêg ên nêbê, “Apumtau, ông letya?” Di i nêl ên nêbê, “A Yesu wê ông vông viyin vô a. ⁶Ông kidi lec mi loc vigwe Damaskas, ên xomxo ti obêc nêl kitong vô ông lec yuac wê a nêb ông ob vông ge.”

⁷Mêd xomxo wê dô hixôn Sol gee ngô vya tige lêc he o yê xomxo ti nôn lêm om he le kiyang maên. ⁸Mêd Sol kidi lec di vông manôn hixelac lêc manôn mapitoc, om he hôm lec Sol vigê dî didii i di he la Damaskas. ⁹Mêd Sol la dô tiyi buc yon lêc manôn dô mapitoc, di yaêñ yuu numêr ma.

¹⁰Xomxo wê vông i vin Yesu ge ti dô Damaskas lê nêbê Ananaias, lêc Apumtau vông vivia vô dî nêl ên nêbê, “Ananaias.” Mêd Ananaias nêl ên nêbê, “Apumtau, a dô ga.” ¹¹Mêd Apumtau nêl vô i ên nêbê, “Ông kidi di loc môp ti wê he nêl lê nêbê môp bôbac ge di loc Judas ben di loc kinêg xomxo Tasas ti lê nêbê Sol wê dô vac Judas ben di kitaa mi dô. ¹²Ên Sol yê vivia ti nêbê xomxo ti lê nêbê Ananaias ob kidi mi la vô i di la vyax vigê lec, ên i manôn i seac di i yê vigwe.”

¹³Lêc Ananaias nêl ên nêbê, “Apumtau, a ngô wê xomxo tibeac nêl kiyang lec xomxo tige nêbê mi vông nipaêñ tibeac vô ông nume vông vinêr gê Jelusalem, ¹⁴di xomxo daa sién nêl levac tyuc lec xomxo tige nêb i lam vigwe ga di lam hôm xomxo wê vông i vin ông ge xôn.”

¹⁵Lêc Apumtau nêl vô i ên nêbê, “Ông kidi lec dî loc, ên xomxo tige a vînoo pyap ên a nêb i tu a nug yuac dî i loc nêl a lêg vô tibii viyang viyang hixôn he king dî i loc nêl vô lie Islel hixôn. ¹⁶Dî viyin wê xomxo tige ob kô lec a lêg ge aca va obêc hilung vô i.”

¹⁷Om Ananaias loc mi la, dî la vô Sol vac xumac nilô dî la vyax vigê lec dî nêl ên nêbê, “A lig Sol, Apumtau Yesu wê hilung i vô ông vac môt wê ông lam ge, ici va vông a lam vô ông ên nêb ông mamnôn i seac dî Myakilôhô Ngibua i lam hivun ông xôn.” ¹⁸Om lutibed susu xocbê makikeng ge tô mi la vêl ên Sol manôn dî i manôn seac dî i yê vigwe, dî i kidi lec dî Ananaias lipac i lec Yesu lê ên wê vông i vin ge. ¹⁹Pyap dî i ya susu yaên dî vô xêkizêc lec.

Sol nêl xolac gê Damaskas

Sol dô Damaskas hixôn xomxo vông vinêc buc ya. ²⁰Om lutibed Sol la vac Yuda xumac lilo dî la nêl Yesu kitong vô he bêga nêbê, “Yesu ge Anutu nu.” ²¹Om xomxo vihati wê ngô Sol kiyang gee yetac dî nêl vîma ên nêbê, “Xomxo tige wê mi hi xomxo ên wê he mi kitaa vô Yesu ge. Hi gê Jelusalem dî lam ga hixôn ên nêb ob lam hôm xomxo xôn dî kô he mi lax vô xomxo levac wê mi si daa gee. Om mêt xomxo tyo tige.” ²²Lêc Sol nêl xolac hixôn xêkizêc dî nêl kiyang yêp seac nêbê Yesu ge Kîlisi wê Anutu vông i lam ge, om he Yuda wê dô Damaskas gee, he o tiyi wê ob nêl kiyang ti lax vô i ge lêm.

He Yuda xêyaa vô nipaên vô Sol om Sol pec mi la

²³Mêt buc tibeac lam la vêl lêc he Yuda kitucma dî nêl kiyang mi hilu xôn nêb ob hi Sol i yib. ²⁴Om Yuda ya la dô bin vuayen wê le vac xenac wê vivac vô vigwe Damaskas ge, om he dô bin vô bucênuu vîdiién vihati ên nêb ob hi Sol i yib. Lêc Sol ngô wê he nêb ob hi i yib ge, ²⁵om bucênuu ti xomxo wê mi dô hixôn Sol gee kô i mi he lec xenac tige mi la tyip kisii, mêt tung Sol vac sepac levac ti dî vông i lop mi la xenac kehe dî i pec mi la.

Sol la dô Jelusalem

²⁶Sol loc mi la Jelusalem, nêb ob la dô hixôn xomxo wê vông i vin Yesu ge, lêc he vihati xona ên Sol, ên he o vông i vin nêbê Sol ge xomxo vông vinêc ti lêm. ²⁷Mêt Banabas kô i mi yuu la vô Yesu nue ngîvihi dî Banabas nêl kitong vô he lec wê Sol yê Apumtau vac môt dî Apumtau nêl kiyang vô i ge dî nêl lec wê Sol nêl Yesu via kitong vô tibii Damaskas dî xonaên ma ge. ²⁸Om Sol dô hixôn he dî la vac vigwe Jelusalem vihati dî nêl Apumtau lê kitong vô xomxo dî o xona lêm. ²⁹Mêt he Yuda wê keac Glik via ge, he Sol ngaênma lec Yesu xolac dî he myag môt wê nêb ob hi Sol i yib ge. ³⁰Lêc xomxo vông vinêc ngô wê he nêb ob hi Sol yib ge om he kô Sol mi la vigwe Sisalia dî vông Sol la ben Tasas.

³¹ Mêd xomxo vông vinên wê dô Judia yuu Galili di Samelia ge he vihati dô viyin maën di vevac ma ên he. He dô vac Apumtau vilu kwa ngîbi di Myakîlôhô Ngîbua ngîdu he xôn, om he vô xékizêc di xomxo vông vinên vô tibeac hiwocên.

Pita vông Inias vô niviha lec

³² Pita la vilee mi la vac vigwe vihati, di buc ti lêc la yê xomxo vông vinên wê dô vigwe Lidia ge. ³³ Vac vigwe tige yê xomxo ti lê nêbê Inias wê len vô xèlehe di i yêp lec pêt tiyi klismas vigê vilu di sec yon ge.

³⁴ Mêd Pita nêl vô i ên nêbê, “Inias, gwêbaga Yesu Kîlisi vông ông vô nimvîha lec. Om ông kidi lec mi vilun ông guhu.” Om Inias kidi lec lutibed. ³⁵ Di xomxo vihati vac vigwe Lidia yuu Salon yê di pilepac nilô la vô Apumtau di vông i vin.

Pita vông Tabita kidi lec vac yibêñ

³⁶ Vêx vông vinên ti lê nêbê Tabita dô Jopa. Vac Glik via he nêl vêx tige lê nêbê Dokas. Vêx tige vông môp nivîha vô xomxo tiyi lec buc vihati di vông susu vô xomxo wê nêl susu maën ge hixôn. ³⁷ Vô buc tige yidac vông i di i yib, mêd he lipac i ninîvi di lii i yêp vac xumac nilô ti gê kisii. ³⁸ Mêd xomxo vông vinên ngô wê Pita la dô vigwe Lidia ge, lêc Lidia yêp kwabo vô Jopa om he vông vux yuu la vô Pita di yuu la nêl vô ên nêbê, “Ông lam vô xe lutibed.” ³⁹ Om Pita kidi mi la hixôn yuu di yon loc mi la Jopa, di he kô Pita mi lec mi la vac xumac nilô kisii tyo. Mêd vêxôv tibeac lam le hixôn Pita di byag, di kô nivimihi yuu ngakwi toto wê Dokas duu vac buc wê gên dô maviha ge mi hilung vô Pita. ⁴⁰ Lêc Pita vông he vihati lop mi la vixun di i yev vixa kitu vac di kitaa vô Anutu, mêd pop manôn vô vêx tyo di i yê Pita di kidi mi dô. ⁴¹ Mêd Pita hôm lec vigê di i kidi lec mi le kisii. Mêd Pita nêl vêxôv hixôn xomxo vông vinên vihati lam di hilung vêx tyo wê kidi lec maviha ge vô he. ⁴² Mêd xomxo Jopa vihati ngô wê vêx tyo kidi lec ge om he tibeac vông i vin Apumtau. ⁴³ Mêd Pita dô Jopa buc tibeac di dô hixôn xomxo ti lê nêbê Saimon wê mi vông yuac lec bwoc ninîvi ge.

Angela ti nêl kiyang vô Koniliyas

10 ¹ Tibii vevac levac ti lê nêbê Koniliyas dô vigwe Sisalia. Koniliyas viac nue vevac 100 vac he kidu ti wê nêl he nêbê he Itali ge.

² Koniliyas he vinê nue vihati vông i vin Anutu di kitaa vô Anutu tiyi lec buc vihati, di Koniliyas mi ngîdu he Yuda wê nêl susu maën gee xôn.

³ Di buc ti xocbê hiyôv manôn yon, lêc Anutu vông angela ti lam nêl vô Koniliyas ên nêbê, “Koniliyas.”

⁴ Mêd Koniliyas yê ma la angela tige di xona mabu di kinêg ên nêbê, “Xomxo levac, vatya?” Mêd angela tige nêl ên nêbê, “Anutu ngô wê ông mi kitaa ge di

yê wê ông vông susu vô he wê nêñ susu maên gee om xovô môp wê ông mi vông ge pyap. ⁵Om ông vông xomxo ya i loc vigwe Jopa ên loc nêñ Saimon wê lê ngwe nêbê Pita ge ên i lam. ⁶Saimon Pita la dô vac Saimon ngwe ben, ngwe wê mi vông yuac lec bwoc ninivi ge ben wê yêp kwabo vô gwec ninya ge.”

⁷Angela nêñ kiyang pyap vô Koniliás dî loc mi la, mêt Koniliás tyuc i nue yuac yuu dî lie vevac ti lam. Xomxo vevac tige, xomxo vông vinêñ ti wê mi dô hixôn Koniliás tiyi buc vihati ge. ⁸Mêt Koniliás nêñ angela kiyang kitong vô yon dî vông yon loc mi la Jopa.

Anutu hilung tixuuêñ ti vô Pita

⁹Xomxo yon ge loc mi la, di vigwe vidiiêñ titige yon mila kwabo vô Jopa. Dî hiyôv tyip kitôn lêc Pita lec mi la lec xumac kitôn kisii nêb ob la kitaa vô Anutu. ¹⁰Dî vip den Pita om Pita nêb ob ya yaêñ, lêc he gêñ o viac yaêñ wê he ob ya ge lêm, om Pita xeedô, lêc tixuuêñ ti val vô i ¹¹dî i yê ma la kisii, lêc lag puunê tax dî susu ti xocbê nivimihi levac ti lam gê kisii lêc lam xocbê xomxo hilu yihi lec

myahipu vihati di vông i lam tô kibun. ¹²Lilii yuu menac di bwoc yuu myel toto dô vac nivimihi tige nilô, ¹³mêt vyâ ti lam nêñ ên nêbê, “Pita, kidi lec mi loc hi lilii tige mi wa.” ¹⁴Lêc Pita nêñ ên nêbê, “Apumtau, a xaêñ ob ma. Ên a o mi xa yaêñ wê xe vibu ên xe nêbê ningeac ge lêm.” ¹⁵Mêt vyâ tige lam tii vac nang ên nêbê, “Susu wê Anutu kitaa lec nêbê niviha ge, ông o lêc wê ên ông nêbê nipaêñ lêm.” ¹⁶Anutu nêñ kiyang tige vông lu yon mêt nivimihi tige lec mi lax kisii lutibed.

¹⁷Mêt Pita dô dî xo kiyang tibeac lec susu wê yê ge ên nêbê, “Tige kehe bêna?” Mêt xomxo yon wê Koniliás vông yon lam ge val Jopa, mêt kinêg xumac wê Saimon vông ge vô xomxo ya dî val le vô Saimon ben vuayen, ¹⁸dî keac ên nêbê, “Saimon ti wê lê ngwe nêbê Pita ge dô ga, me?” ¹⁹Pita xeedô dî xo susu wê yê ge, mêt Myakilôhô Ngibua nêñ vô i ên nêbê, “Ngô lê. Xomxo yon val myag ông, ²⁰om ông kidi lec dî lop mi loc vô yon dî loc hixôn yon, dî ông o lêc nilôm yuu yuu lêm, ên aca va vông yon lam.”

²¹Om Pita lop mi la vô yon dî nêñ vô ên nêbê, “A Pita wê mon myag a ge. Mon lam ên vatya?” ²²Mêt yon nêñ ên nêbê, “Koniliás wê tu levac ên tibii vevac 100 ge wê vông xen lam. Koniliás ge xomxo niviha ti wê mi kitaa vô Anutu dî xomxo Yuda vihati yê i niviha. Mêt Anutu vông angela ti lam nêñ vô Koniliás ên nêbê Koniliás i vông kiyang i loc vô ông ên ông loc i ben dî loc nêñ kiyang vô i.” ²³Mêgem Pita keac yon la xumac lôma di viac yon, di vidiiêñ titige Pita kidi mi la hixôn yon, di xomxo vông vinêñ Jopa he ya la hixôn mi he la.

Pita la vac Koniliás ben

²⁴He mila môp di vigwe vidiiêñ titige he mila Sisalia. Di Koniliás kituc lie hixôn nipipu ya mi he lam dô vac i ben dî bin Pita. ²⁵Mêt Pita la vac

Koniliás ben di Koniliás lam yev vixa kitu vô Pita dí pimil i.²⁶ Léc Pita nél vô ên nêbê, “Kidi lec mi le kisii, ên a ga xomxo xocbê ông.”²⁷ Mêd Pita keac vô i dí yuu la xumac lôma dí Pita yê wê xomxo tibeac kitucma mi needô ge.

²⁸ Mêgem Pita nél vô he ên nêbê, “Xacxam va xovô pyap wê xolac wê xe Yuda vông ge vibu ên nêb xe ob dô hixôn xam tibii ba lêm. Léc Anutu nél kitong vô a ên nêb a o lêc nél xomxo ti bê i nipaên lêm.²⁹ Om gwêbaga a val i tiyi ông vyam wê ông tyuc a ge dí a o pwoo ông vyam vac lêm. Om a ob kinêg ông bê ông nêb a lam ên vatya?”

³⁰ Mêd Koniliás nél ên nêbê, “Nyop ge wê hiyôv manôn mîla yon xocbê hucêng bêga, a dô vac xumac lôma dí kitaa vô Anutu, lêc lutibed xomxo ti lam le vô a magnôn hixôn ngakwi kwem pîleva,³¹ dí nél vô a ên nêbê, ‘Koniliás, Anutu ngô wê ông mi kitaa ge dí xovô susu niviha wê ông mi vông vô xomxo wê nênsusu maên gee,³² om ông vông xomxo i loc Jopa ên loc nél vô Saimon wê lê ngwe nêbê Pita ge ên i lam. Saimon Pita la dô vac Saimon ngwe ben, ngwe wê mi vông yuac lec bwoc ninivi ge ben wê yêp kwabo vô gwec ninya ge.’³³ Om a ngô kiyang tige dí vông xomxo loc lutibed vô ông, dí ông vô ninyam lehe vô a vyag di lam vô a. Om gwêbaga xe vihati lam dô ga vô Anutu manôn ên xe nêb xe ob ngô kiyang vihati wê Apumtau vông vô ông ge.”

Pita nél xolac vô Koniliás he lie

³⁴ Mêd Pita nél vô he bêga ên nêbê, “Gwêbaga a xovô vixôhilôg ên a nêbê Anutu o yê xomxo mangwe nêb niviha dí yê mangwe nêb nipaên lêm. Nge, Anutu yê xomxo vihati tiyima.³⁵ Om xomxo vac vigwe vihati gee, ti obêc xona ên Anutu di vông môp wê niviha ge od Anutu obêc yê i niviha.³⁶ Xam xovô xolac niviha pyap wê Anutu nél vô xe Islel bêga ên nêbê Yesu Kilisi wê tu il vihati nêd Apumtau ge, ge wê vông il la dô tibed hixôn Anutu vac kiyang malehe.³⁷ Dí xam xovô ên xam nêbê buc wê Jon nél mia lipacêng kitong vô xomxo pyap ge, od xolac tige kehe le vac vigwe Galili dí i la vac vigwe Judia vihati hixôn.³⁸ Yesu Nasaleet ge, Anutu vinoo i dí vông Myakilôhô Ngibua hixôn xêkizêc levac vô i, om Yesu la vac vigwe vihati dí la ngidu xomxo xôn di vông he wê Seten ku he xôn gee vô niviha lec, ên Anutu dô hixôn i.³⁹ Dí yuac vihati wê Yesu vông gê Jelusalem dí vông vac xe Yuda bom vihati ge, xe xê om xe nêl kitong vô xomxo. Nang dêc he hi Yesu yib lec xax pola,⁴⁰ dí buc yon lam la vêl lêc Anutu tipi vô i kidi lec vac yibêng dí hilung i le seac vô xe,⁴¹ lêc o hilung i vô Yuda vihati lêm. Nge, hilung i vô xe mangwe wê Anutu vinoo xe pyap nêbê xe nêl i kitong vô xomxo ge. Om Yesu kidi lec vac yibêng dí xe xa dí num hixôn i.⁴² Dí Yesu nél vô xe ên nêbê xe nêl xolac vô xomxo di nêl bêga bê Yesu ge wê Anutu vinoo pyap ên nêb i titô xomxo yibêng yuu maviha vihati nêng kiyang.⁴³ Plopete vihati nêl Yesu kitong ilage ên nêbê

xomxo vihati wê vông i vin Yesu ge od Yesu lê obêc kitya he nêni nipaên vêl."

Xomxo wê o Yuda lêm gee, he kô Myakilôhô Ngibua

⁴⁴Pita gên nêl kiyang tige vô he, lêc Myakilôhô Ngibua lam dô vac he wê ngô kiyang gee vihati nilô. ⁴⁵Mêd he Yuda vông vinên wê lam hixôn Pita ge yê dî yetac ên wê Anutu vông Myakilôhô Ngibua tiyi xocbê vizid nivîha vô xomxo wê o Yuda lêm ge hixôn. ⁴⁶Dî he Yuda ngô wê xomxo tigee keac xomxo vigwe toto ge vya dî pimil Anutu. Om Pita nêl ên nêbê, ⁴⁷"Anutu vông Myakilôhô Ngibua vô xomxo tigee tiyi xocbê vông vô il Yuda ilage, om letya tiyi wê ob le vac he xôn nêb he lipacên mia i ma?" ⁴⁸Om Pita nêl dî he lipac mia lec Yesu Kîlisi lê. Mêd he kitaa Pita nêb i dô hixôn he buc ya.

Pita la nêl he wê o Yuda lêm gee kitong gê Jelusalem

11 ¹Yesu nue ngivihi hixôn xomxo vông vinên wê dô vigwe Judia vihati gee ngô wê tibii wê o Yuda lêm ge vông i vin Anutu kiyang. ²Mêd Pita la Jelusalem, lêc he Yuda wê mi le xekizêc lec ninivi gôlên gee kunac Pita dî nêl vô ên nêbê, ³"Bêna lêc ông la vô tibii madiluhu wê gôlên ninivi ma ge dî wa yaêni hixôn he?"

⁴Lêc Pita nêl kiyang vihati ge kitong vô he bêga nêbê, ⁵"A dô vigwe Jopa dî kitaa mi dô, lêc a xê tixuuêti bêga lec susu ti xocbê nivimihi levac ti lam gê lag puunê lêc lam xocbê xomxo hilu yihi lec myahipu vihati dî vông i lop mi lam vô a. ⁶Om a xê nivimihi tyo, lêc bwoc yuu lili dî menac di myel toto gee dô vac nilô. ⁷Dî a ngô vya ti lam hixôn ên nêbê, 'Pita, kidi lec mi loc hi tigee mi wa.' ⁸Lêc a nêl ên a nêbê, 'Apumtau, a xaêni ob ma. Ên a o mi xa yaêni wê xe vibu ên xe nêbê ningeac ge lêm.' ⁹Lêc vya tige lam gê lag puunê tii vac nang ên nêbê, 'Susu wê Anutu kitaa lec nêbê nivîha ge, le i lêc nêl bê nipaên lêm.' ¹⁰Anutu nêl kiyang tige vông lu yon mêt susu tige lax mi la lag puunê. ¹¹Mêd lutibed xomxo yon wê lam gê Sisalia wê Koniliyas vông yon lam vô a ge, yon val le vô xumac wê a la dô vac ge. ¹²Om Myakilôhô Ngibua nêl vô a ên nêbê, 'Ông loc hixôn yon dî le i lêc xo kiyang tibeac lêm.' Om xomxo Jopa vigê vilu di sec ti ga la hixôn a dî xe xôn la Sisalia di la vac Koniliyas ben. ¹³Mêd Koniliyas nêl vô xe ên nêbê i yê angela ti lam vac i ben di lam nêl vô i ên nêbê, 'Vông xomxo i loc Jopa ên loc kô Saimon, lê ngwe nêbê Pita mi i lam, ¹⁴êni Pita ob nêl kiyang kitong vô xam di kiyang tige obêc vô xam lime nume vêl ên nipaên dî tung xam vac nivîha.' Koniliyas nêl kiyang bêge vô xe ¹⁵dî a gên nêl kiyang vô he, lêc Myakilôhô Ngibua lam dô vac he nilô tiyi xocbê lam dô hixôn il ilage. ¹⁶Om a xovô i lax lec kiyang wê Apumtau nêl ilage ên nêbê, 'Jon lipac xomxo ya mia pileva, lêc Anutu ob lipac xam ya Myakilôhô Ngibua.' ¹⁷Buc wê il vông

i vin Apumtau Yesu Kilisi ilage, Anutu vōng Myakilōhō Ngibua vō il tiyi xocbē vizid niviha ge, dī gwēbaga Anutu vōng vizid tige vō tibii tigee hixōn, om a tiyiēn ma wē a ob le vac Anutu kiyang tige xōn.”

¹⁸ Yuda tigee ngô Pita kiyang om he sea nilō viyin dī pimil Anutu ên nêbē, “Anutu pilepac he wē o Yuda lêm gee nilō, ên nêb he êno, he i dō maviha.”

Xomxo vōng vinēn paha wē dō Antiok gee

¹⁹ Vō buc wē he hi Stiven yib dī vōng viyin vō xomxo vōng vinēn ge, xomxo vōng vinēn tibeac pec mi la dī la dō vac vigwe Pinisia yuu Saiplas dī Antiok. Dī he nēl xolac vō xomxo vac vigwe tigee, lēc he o nēl vō xomxo vihati lêm. Nge, he nēl vō he Yuda vaci. ²⁰ Lēc xomxo vōng vinēn ya wē lam gē Saiplas yuu Sailini gee la Antiok dī la nēl Apumtau Yesu xolac kitong vō he Glik hixōn. ²¹ Mēd xēkizēc wē Anutu vōng ge ngidu he xōn, om xomxo tibeac pilepac nilō la vō Apumtau dī vōng i vin.

²² Mēd xomxo vōng vinēn wē dō Jelusalem gee ngô wē tibii Antiok vōng i vin xolac ge om he vōng Banabas la Antiok. ²³ Banabas mīla yē wē Anutu vōng vizid niviha vō he Antiok ge, om xēyaa vō niviha dī i viac kiyang vō he ên nêbē he i vōng i vin Apumtau hixōn nilō yadiluhu i tiyi buc vihati. ²⁴ Banabas ge xomxo niviha ti wē vōng i vin xēkizēc dī Myakilōhō Ngibua hivun i xōn. Mēd xomxo Antiok tibeac pilepac he dī vōng i vin Apumtau.

²⁵ Mēd Banabas loc mi la Tasas ên nêb ob la myag Sol. ²⁶ Yēvō om yuu lax mi la Antiok, mēd yuu dō hixōn xomxo vōng vinēn Antiok tiyi klismas ti dīlulu dī le vōng xolac vō he tibeac. Gē Antiok he nēl xomxo vōng vinēn lē nêbē Klisten^a taxlee.

²⁷ Vō buc tige plopete ya wē lam gē Jelusalem ge val Antiok. ²⁸ Mēd he ti lē nêbē Agabas le vac he mahigun dī nēl kiyang ti wē Myakilōhō Ngibua nēl vō i ge ên nêbē vip levac obēc val vac vigwe viyang viyang. Agabas kiyang tige vō nōn lec vō buc timuēn wē Klodias tu he nēn king ge. ²⁹ Xomxo vōng vinēn Antiok ngô Agabas kiyang om hilu kiyang nēb he ob ngidu lie vōng vinēn wē dō Judia ge xōn, om xomxo toto yē lēc vōng i tiyi mone wē yēp vō he ge. ³⁰ Om he kituc mone pyap dī vōng vō Banabas yuu Sol di yuu kō mi la vōng vō gyovixa Jelusalem.

Helot hi Jems yib dī vōng Pita vac xumac kalabuhu

12 ¹ Vō buc tige king Helot vōng viyin vō xomxo vōng vinēn ya, ² om vōng tibii la hi Jon li Jems ya yipac mi i yib. ³ Mēd Helot yē wē Yuda mangwe he xēyaa vin lec mōp tibēge om Helot nēl dī tibii la hôm

^a 11:26 Lê Klisten tige, kehe bēga nêbē he wē tu Kilisi xe ge. “Klis” ge Kilisi di “ten” ge ixe, om he kituc lē yuu xōn dī nēl ên nêbē “Klisten.”

Pita xôn. He vông tige lec buc levac wê he Yuda ya blet wê yis maên ge.
⁴Mêd he la hôm Pita xôn dì kô mi la tung vac xumac kalabuhu, dì tibii xêhipu vigê yuu dì vixa vilu dì sec ti (16) yê Pita xôn dì he kidu yuudiyuu om he yuudiyuu la bin pyap, nang dêc yuudiyuu obêc la bin nang. Mêd Helot xo nêbê Pita ob dô vac kalabuhu dì buc wê Yuda ob myêl vizid ên xovô buc wê bue sea Isip ilage i loc vêl lê, lêc vông Pita i loc le vô Yuda manôn ên he i ngô i nêñ kiyang. ⁵Om xêhipu tigee viac Pita mi he dô vac xumac kalabuhu, lêc he vông vinêñ kitaa xêkizêc vô Anutu nêb i ngidu Pita xôn.

Angela ti kô Pita vêl ên xumac kalabuhu

⁶Mêd Helot xo nêbê titige Pita ob la le vô he Yuda manôn, om bucêñ ge Pita yêp vac xumac kalabuhu dì sen yuu ku i xôn dì i yêp vac xêhipu yuu mahigun, dì xêhipu ya le bin vuayen. ⁷Lêc lutibed Anutu vông angela ti val vô Pita dì xêseac linac vac xumac lôma, mêd angela vyax vigê lec Pita

dì tipi vô ên nêbê, “Kidi lec lutibed.” Mêd lutibed sen piwelac vêl ên Pita vigê dì tô mi la kibun. ⁸Mêd angela nêl vô Pita ên nêbê, “Vêx ông let lec dì su ông su lec.” Om Pita vông bêge pyap dì angela nêl nang ên nêbê, “Vinyum ông ngakwi ngwe kisii lec di lam timu vô a.” ⁹Om Pita kidi lec dì timu vô angela vixa dì yuu la. Lêc Pita lungêñ wê angela dïdii i vêl ên xumac kalabuhu nilô ge dì so nêb mêd yê vîvia pîleva. ¹⁰Mêd yuu luu xêhipu wê tax ge vêl mi la, nang dì mila luu mahigun ngweo vêl mi la nang, dì yuu val vô vuayen ain ti wê ob sea xumac kalabuhu mi la vixun ge, lêc vuayen tyo, ici va tax om yuu lop mi la vixun, dì tup vô môt mi la mahigun ti lê, lêc lutibed angela sea Pita dì la.

¹¹Mêd Pita kinu milax vac i dì i xovô ên nêbê, “Ga a xovô vixôhilôg ên a nêbê Apumtau vông angela tige lam kô a vêl ên Helot vigê dì vô a vêl ên nipaêñ wê he Yuda nêb ob vông vô a ge.” ¹²Pita xovô pyap om loc mi la vô Malia wê Jon ta ge ben. Jon lê ngwe nêbê Mak. Xomxo tibeac kitucma dì kitaa vô Anutu mi dô, ¹³om Pita hi vigê lec vuayen dì vêx yuac ti lê nêbê Loda ngô om lam nêb ob tax vuayen. ¹⁴Lêc ngô Pita vya dì xovô nêbê ge Pita om xêyaa vô niviha yang, lêc taxêñ vuayen ma dom tup mi lax nêl vô he wê dô vac xumac lôma ge ên nêbê Pita val le vixun. ¹⁵Lêc he nêl vô ên nêbê, “Ge ông piyôp vô yacyac.” Lêc vêx tige nêl xêkizêc ên nêbê, “Pita vixôhilôg.” Lêc he nêl vô ên he nêbê, “Ge Pita kinu.”

¹⁶Mêd Pita le vixun dì hi vigê lec vuayen lu lu om he la tax vuayen lêc yê Pita vixôhilôg om he yetac mabu. ¹⁷Mêd Pita vông vigê vô he nêb he dô kiyang maên, mêd nêl wê Apumtau kô i vêl ên xumac kalabuhu ge kitong vô he dì nêl ên nêbê, “Xam loc nêl a kitong vô Jems he lie vông vinêñ hixôn.” Mêd Pita sea he dì la vigwe bangwe.

¹⁸Mêd vigwe vidii dì xêhipu he yê wê Pita xôa ma ge om he yetac dì nêl vôma ên nêbê, “Pita la na?” ¹⁹Mêd Helot vông yuac lec myagêñ Pita

lêc tulecên ma, om kinêg vô he xêhipu wê viac Pita ge lêc he lungên, om Helot nêl di tibii hi he yib. Pyap mêt Helot sea vigwe Judia di la dô Sisalia.

Helot yib

²⁰ Helot xêyaa vô myavinê vô xomxo Taia yuu Saidon, om he Taia yuu Saidon kituc la vô Helot ên nêb ob hi kiyang tige yib, ên he mi kisuu xen yaêñ vac vigwe wê Helot viac ge. He la viac nêñ kiyang tax vô Blastas wê mi viac Helot xumac ge. Pyap mêt he la kitaa Helot, nêb i hi kiyang wê he vông ge i yib. ²¹ Mêt buc wê Helot tung ge od vunac ngakwi king lec di la dô lec sia king di nêb kiyang vô he vihati. ²² Mêt he wê ngô kiyang tige tyuc via levac ên nêbê, “Ga o xomxo kibun ti via lêm. Nge, via ga tiyi anutu via.” ²³ Lêc Helot yong i di o pimil Anutu lêm, om lutibed Apumtau vông angela ti lam hi Helot ya myel vêê om ya i nilô ma vêl di i yib.

²⁴ Mêlêc Anutu xolac la vô levac vac vigwe tibeac.

²⁵ Mêt Banabas yuu Sol la vông mone vô gyovixa Jelusalem, pyap dêc yuu kô Jon Mak di yon lax mi la Antioik.

Xomxo vông vinêñ vông Banabas yuu Sol la

13 ¹ Vac konglegesen Antioik, xomxo wê plopete di he wê tixuu xomxo ya xolac ge, he ya dô. He lê bêga nêbê Banabas yuu Simion wê lê ngwe nêbê ninivi viliac ge, di Lusias wê lam gê Sailini ge yuu Maneyen wê gavman levac Helot nipiipu ti ge, di Sol. ² Buc ti lêc xomxo vông vinêñ vihati ngibua yaêñ di kitaa vô Apumtau mi dô lêc Myakilôhô Ngibua nêl vô he ên nêbê, “Xam vinoo Banabas yuu Sol ên yuu i loc vông yuac wê a ob vông vô yuu ge.” ³ Om he ngibua yaêñ di kitaa vô Anutu, pyap dêc vyax vîgê lec yuu di vông yuu la.

Banabas yuu Sol la nêl Yesu xolac vac vigwe Saiplas

⁴ Myakilôhô Ngibua vông Banabas yuu Sol la, om yuu la vigwe Selusia di lec sip gê Selusia di la vigwe kitôn Saiplas wê yêp vac gwec mahigun ge. ⁵ Vac vigwe Saiplas yuu la dô vigwe Salamis di nêl Anutu xolac vac xumac lilo wê he Yuda vông ge vihati. Jon Mak dô hixôn yuu om ngidu yuu xôn vac yuac.

⁶ Mêt yon la tup vac vigwe nipwo vihati di mila vigwe ti lê nêbê Pepos. Mêt yon tulec xomxo Yuda ti lê nêbê Ba-Jisas. Ba-Jisas ge plopet kityooêñ ti wê mi vông viloo hixôn yevac ge, ⁷ di mi dô hixôn gavman levac ti lê nêbê Sesias Polas. Sesias Polas ge, xomxo wê xovôêñ niviha ge om keac Banabas yuu Sol la vô i ên nêb ob ngô Anutu xolac. ⁸ Lêc Ba-Jisas wê lê ngwe vac Glik via nêbê Elimas ge nêl nipaêñ lec Banabas yuu Sol, ên nêb ob pilepac gavman levac tyo nilô ên i o lêc vông i vin Yesu

lêm. ⁹Lêc Sol wê lê ngwe nêbê Pol ge, Myakîlôhô Ngibua hivun i xôn om Pol yê Elimas kizêc, ¹⁰dì nêl vô ên nêbê, “Ông Seten nu, ông vông vevac vô kiyang niviha vihati, dì kiyang kityooên yuu nipaên pup lec ông nilôm. Ông juda Apumtau kiyang tiyi buc vihati. Obêc buc tina lêc ông sea kiyang kityooên wê ông mi nêl ge? ¹¹Om wê lê. Gwêbaga Apumtau obêc hi ông dì vông ông mammôn i toc, di ông wêêen vigwe ob ma dì buc ya i loc vêl lê.” Pol nêl bêge mêt lutibed Elimas manôn vô mapitoc dì i vô pilax pilax vigwe dì myag xomxo wê ob hôm lec i vigê mi hilung môp vô i ge. ¹²Gavman levac yê tige dì yetac ên Apumtau xolac dì vông i vin.

Pol yuu Banabas vông yuac gê Antiok wê yêp vac vigwe levac Pisidia ge

¹³Pol hixôn xomxo wê mi la hixôn i ge lec sip gê Pepos dì la Pega vac vigwe Pampilia. Lêc Jon Mak sea he dì lax mi la Jelusalem. ¹⁴Mêt he kidi vac Pega di la Antiok wê yêp vac vigwe levac Pisidia ge. Dì buc sabat ge he la vac Yuda xumac lilo dì la dô. ¹⁵Xomxo wê viac xumac lilo ge kitong xolac wê Moses he plopete kivuu ilage. Pyap dêc he nêl kiyang la vô Pol yuu Banabas ên nêbê, “Lig muu, muu obêc nêb nêl kiyang ya vô xe ên i ngidu xe xôn ge od muu nêl.” ¹⁶Om Pol kidi lec dì vigê la kisii dì i nêl vô he ên nêbê,

“Xam lige Islel hixôn xam tibii ba wê xam xona ên Anutu ge, xam ngô lê. ¹⁷Anutu ti wê il Islel vông ge vinoo mage buge ilage, dì buc wê he la dô Isip tiyi xocbê xomxo vitevac ge od Anutu vông he vô tibeac hiwocên. Dì timuên Anutu vigê xêkizêc didii he vêl dì vông he la. ¹⁸He la dô vigwe mahigun pileva tiyi klismas kehe yuu, lêc Anutu o kitya he vêl ên wê he pwoo i vya vac ge lêm. ¹⁹Nang dêc Anutu kitya tibii viyang vigê vilu di sec yuu wê dô vac vigwe Kenan ge vêl dì vông kibun tige vô he Islel mi he dô vac i tiyi klismas 450. ²⁰Nang dêc Anutu vinoo Islel levac di he viac lie dì i val tyip vô buc wê plopel Samyuel dô ge.

²¹“Lêc he Islel nêb he ob vinoo king wê ob viac he ge om Anutu vinoo Kis nu Sol wê kehe yêp vac Bensamin ge, dì i tu king mi viac he tiyi klismas kehe yuu. ²²Lêc Anutu kitya Sol lê king vêl dì vông i la lec Devit. Anutu nêl lec Devit bêga ên nêbê,

‘A xê Jesi nu Devit dì a xêgyaa vin lec i, ên i ge xomxo wê ob vông yuac vihati tiyi xocbê a nêl ge.’

²³“Mêt Anutu hilu kiyang nêbê Devit bue paha ti obêc lam hôm xomxo Islel lec. Om Yesu lam vông kiyang tyo vô nôn lec.

²⁴“Dì buc wê Yesu gên o lam lêm ge, Jon nêl kiyang vô he Islel vihati ên nêbê he i pilepac he dì lipac mia. ²⁵Vô kwabo lec wê Jon yuac ob pyap ge om Jon nêl ên nêbê, ‘Xam xovô ên xam nêb a letya? A o xomxo ti wê xam dô bin ge lêm. Xomxo ti obêc val timuên, dì a o niviha wê a obêc piwelac su vêl ên i vixa ge lêm.’

²⁶“Jon nêl bêge, om xam lige wê xam tu Eblaham nue gee hixôn xam tibii ba wê xam xona ên Anutu gee, xam ngô lê. Kiyang wê Anutu nêl

nêb ob hôm il lec ge, Anutu vông i lam pyap vô il. ²⁷Ên xomxo Jelusalem hixôn he nêb ob hi i yib, lêc môp wê he vông ge vông plopete kiyang vô Yesu nêb ob hi i yib, lêc môp wê he vông ge vông plopete kiyang vô nôn lec. ²⁸He o tulec i nêb nipaên ti lêm, lêc he kitaa Pailat ên nêb i hi i yib. ²⁹He vông i tiyi kiyang vihati wê plopete kivuu lec Yesu ilage, nang dêc he kwax Yesu ninivi vêl ên xax pola di kô mi la lii vac lôva. ³⁰Lêc Anutu tipi vô i kidi lec vac yibên ³¹di buc tibeac Yesu hilung i vô he wê he mi la hixôn i gê Galili mi la Jelusalem ge. Di gwêbaga xomxo tigee nêb Yesu kehe kitong vô lie Islel.

³²“Om xe ob nêb xolac nivîha vô xam bêga bê kiyang wê Anutu hilu vô buge ilage, ³³Anutu vông kiyang tige vô nôn lec vô he bue il, ên wê tipi vô Yesu kidi lec vac yibên ge. Tiyi xocbê kiyang wê yêp vac Sam ngwe wê vông yuu lec ge bêga nêbê,

‘Ông ge a nug ông, di gwêbaga a vông ông lêm vô levac.’

³⁴“Anutu tipi vô Yesu kidi lec vac yibên om Yesu ob yib i tii vac mi ninivi pital lêm, tiyi xocbê kiyang wê Anutu nêb ilage ên nêbê,

‘Vizid nivîha wê a nêb vô Devit ge a ob vông i vô nôn lec vô xam.’

³⁵“Di kiyang ti yêp vac Sam ngwe bêga nêbê,

‘Ông ob sea num ngibua ninivi i loc pital lêm.’

³⁶“Il xovô ên il nêbê Devit vông i tiyi kiyang wê Anutu nêb vô i vô buc wê dô maviha gê kibun ga ge, lêc yib di he yev i hixôn mae bue di i ninivi pital. ³⁷Lêc xomxo ti wê Anutu tipi vô i kidi lec vac yibên ge ninivi o pital lêm. ³⁸Om xam lige, xam vyac xovô kiyang wê xe nêb vô xam bêga bê xomxo tige wê ob kitya xam nêm nipaên vêl. ³⁹Xolac wê Moses vông ilage o tiyi wê ob kitya xam nêm nipaên vêl ge lêm. Lêc Yesu ge, xomxo ti obêc vông i vin i ge od Anutu obêc piwelac i vêl ên nipaên di vông i dô nivîha. ⁴⁰Om xam xona nêm di viac xam, ên kiyang wê plopete kivuu ilage i o lêc tulec xam lêm, kiyang wê nêbê nêbê,

⁴¹‘Xam wê xam so vyam vô Anutu kiyang ge, xam wê di yetac di nga vigêm vac myam, lêc xam obêc wib mi la vac nipaên. Ên yuac ti wê a vông vô buc wê xam dô ge, xomxo obêc nêbê kitong vô xam lêc xam ob vông i vin lêm.’”

⁴²Pol nêb kiyang pyap di yuu Banabas nêb ob la vixun, lêc xomxo kitaa yuu ên nêbê, “Muu lôm lec sabat ngwe timuên ên lôm nêb kiyang tige i tii vac.” ⁴³He vihati lop mi la vixun, mêd he Yuda hixôn tibii wê vông i vin Anutu di mi timu vô Yuda môp gee he tibeac timu vô Pol yuu Banabas vixa. Mêd yuu viac kiyang vô he ên nêbê he i dô vac vizid wê Anutu vông ge.

⁴⁴Vô buc sabat ngwe timuên xomxo wê dô vigwe tige vihati kitucma ên nêb ob ngô Anutu xolac. ⁴⁵Lêc he Yuda yê wê xomxo tibeac kitucma vô Pol yuu Banabas ge om he xeyaa vô nipaên vô yuu di he so vya vô

Pol hixôn xolac wê nêl ge. ⁴⁶Lêc Pol yuu Banabas xonaên ma dî yuu nêl kiyang xêkizêc vô he ên nêbê, “Ge nivîha wê xe nêl Anutu xolac vô xam Yuda taxlee, lêc xam vô nimim vô, om tiyi xocbê xam nêl ên xam nêbê xam o tiyi wê xam ob dô mamviha luta lêc luta ge lêm. Om xam ngô lê. Gwêbaga xe ob sea xam dî la vô tibii wê o Yuda lêm gee, ⁴⁷ên Apumtau nêl vô xe ên nêbê,

‘A ob vông ông loc tiyi xocbê ngwax wê ob linac vô he wê o Yuda lêm ge, dî ông ob hilung môt maviha dôen vô xomxo kibun ga vihati.’”

⁴⁸Xomxo wê o Yuda lêm gee ngô kiyang wê Pol nêl ge dî he xêyaa vô nivîha yang dî he pimil Apumtau xolac, mêt he wê Anutu vînoo he ên nêb he ob dô maviha luta lêc luta gee he vihati vông i vin.

⁴⁹Mêt Apumtau xolac la vô levac vac vigwe tigee vihati. ⁵⁰Lêc he Yuda vông vêx wê lê levac wê mi kitaa vô Anutu gee hixôn xomxo levac vac vigwe tigee he nilô kidi lec nêb ob hi Pol yuu Banabas, om he vông viyin vô yuu dî tii yuu la vêl ên he ben. ⁵¹Om yuu lîloo vijuva vêl ên vixa pitehe ên nêbê he i xovô bê he nêñ nipaên yêp vô he. Mêt yuu loc dî la vigwe Aikoniam. ⁵²Dî xomxo vông vinêñ wê dô Antiok gee he xêyaa vô nivîha di Myakilôhô Ngibua hîvun he xôn.

Pol yuu Banabas nêl xolac gê Aikoniam

14 ¹Gê vigwe Aikoniam Pol yuu Banabas vông i tiyi wê yuu vông gê Antiok ge. Om yuu la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge dî nêl kiyang hixôn xêkizêc, om Yuda hixôn tibii ba he tibeac vông i vin Yesu. ²Lêc he Yuda wê o vông i vin lêm ge nêl kiyang vaxvax lec xomxo vông vinêñ om vông tibii wê o Yuda lêm gee he xêyaa vô nipaên vô xomxo vông vinêñ. ³Mêt Pol yuu Banabas dô Aikoniam buc dia tyâ dî nêl Apumtau xolac hixôn xêkizêc, dî Apumtau vông xêkizêc vô yuu tiyi wê yuu ob vông do levac toto ya ge, ên nêbê xomxo i yê dî xovô bê kiyang wê yuu nêl lec xêyaa vin lecén wê Apumtau vông ge, kiyang nôn vixôhilôg. ⁴Lêc xomxo wê dô vigwe tigee hîbu he la yuu, vîlu vông i vin he Yuda dî vîlu vông i vin sinale. ⁵Mêt he Yuda hixôn tibii ba kidi lec hixôn lie levac, ên nêb he ob vông viyin vô Pol yuu Banabas dî nêx yuu ya ngidax mi yuu i yib. ⁶Lêc yuu ngô wê he nêb ob hi yuu ge om yuu pec mi la Listla yuu Debi wê yêp vac vigwe levac Likonia ge, dî la vigwe wê yêp kwabo ge ya hixôn. ⁷Mêt yuu nêl xolac vac vigwe tigee vihati.

Pol yuu Banabas nêl xolac gê Listla

⁸Xomxo vux ti dô vigwe Listla, lêc ta kô i dî vixa vô xêlehelehe dî o mi vilee ti lêm. Mi dô kizêc. ⁹Mêt xomxo tyo ngô kiyang wê Pol nêl ge mêt Pol yê i xêkizêc dî xovô nêbê tyo vông i vin tiyi wê ob vông i vô nivîha lec ge, ¹⁰om nêl vya levac ên nêbê, “Ông kidi lec mi le kisii.” Mêgem tyo kidi lec lutibed dî vilee mi la.

¹¹ Tibii tibeac yê wê Pol vông xomxo tige vô niviha lec ge om he tyuc vac Likionia nya ên nêbê, “Anutu tu xomxo manôn di lop mi lam vô il.”

¹² Om he nêl he anutu kibun ga yuu lê lec Banabas yuu Pol, om nêl lê Sus lec Banabas di nêl lê Hemis lec Pol, ên Pol ge wê mi nêl kiyang tibeac.

¹³ Xumac ngibua wê Sus vông ge yêp kwabo vô vigwe tige ninya. Mêd xomxo wê mi si daa vô Sus ge ti la kô bwoc levac vux ya hixôn ngaola di kô mi la vô vuayen ên xomxo nêb ob hi bwoc levac mi tung daa vô yuu.

¹⁴ Lêc Banabas yuu Pol ngô kiyang tige om yuu nilô viyin di yuu lêx ngakwi wê yuu vông ge sea di tup mi la le vac xomxo mahigun di nêl nya levac ên nêbê, ¹⁵ “Xamê, bêna lêc xam vông môp tibêge? Xii ga xomxo kibun ga xocbê xam ge. Lêc xii lam ên xii nêb xii ob nêl kiyang niviha vô xam bê xam sea susu nôn maên tige di pilepac nilôm i loc vô Anutu maviha wê tung lag yuu kibun di gwec hixôn susu vihati yang ge. ¹⁶ Vixôhilôg, vô buc ilage xomxo vac vigwe vihati vông i tiyi xovôên wê heche va vông ge, di Anutu o le vac xôn lêm. ¹⁷ Lêc Anutu o xôpac ên xomxo di vông he lungên i lêm. Nge, vông môp niviha vô il, xocbê vông lun lam gê kisii di vông yaêñ vô nôn tibeac, om vông yaêñ tiyi xam di vông xam xêmyaa vô niviha.”

¹⁸ Yuu nêl kiyang tige vô he, lêc he vô xêkizêc nêb he ob tung daa vô yuu, om yuu nêl kiyang tige tii vac vac om he o tung daa vô yuu lêm.

He nêx Pol ya ngidax

¹⁹ Mêd Yuda ya lam gê Antiok yuu Aikoniam di val pilepac xomxo nilô om he nêx Pol ya ngidax di didii i mi la vigwe ninyawehe ên he xo ên he nêb Pol yib. ²⁰ Lêc xomxo vông vinêñ val le ngivina Pol di i kidi lec di lax viyangtôv, di vigwe vidiiêñ ge yuu Banabas la vigwe Debi.

²¹ Yuu nêl xolac vô tibii Debi di he tibeac vông i vin. Pyap dêc yuu lax mi la Listla yuu Aikoniam di Antiok tii vac nang. ²² Yuu ngidu xomxo vông vinêñ xôn ya kiyang di nêl kiyang xêkizêc vô he ên nêbê, “Xam le xêkizêc vac vông vinêñ di xam o lêc sea lêm. Il ob kô viyin tibeac tax êdêc la dô vac Anutu ben timuêñ.” ²³ Mêd vac vigwe vihati yuu vinoo gyovixa wê ob viac xomxo vông vinêñ ge mêd yuu ngibua yaêñ di kitaa lec he vihati ên nêb Anutu ti wê he vông i vin ge i viac he.

Pol yuu Banabas lax mi la Antiok vac vigwe levac Silia

²⁴ Pol yuu Banabas la vilee vac vigwe Pisidia di la vac vigwe levac Pampilia ²⁵ di la nêl Anutu xolac vô tibii Pega. Pyap dêc loc mi la Atelia, ²⁶ di lec sip di lax mi la Antiok. Antiok ge wê ilage xomxo vông yuu vac Anutu vigê nêb i viac yuu di yuu vông yuac. Mêd yuu vông yuac tyo pyap om yuu lax mi la Antiok. ²⁷ Yuu val Antiok mêd kituc xomxo vông vinêñ di nêl yuac vihati wê Anutu ngidu yuu xôn ge kitong vô he di nêl hixôn ên nêbê, “Gwêbaga Anutu vông tibii wê o Yuda lêm ge he ngô xolac hixôn di vông i vin.” ²⁸ Mêd yuu dô buc ya hixôn xomxo vông vinêñ tigee.

Xomxo vông vinên kitucma gê Jelusalem

15 ¹He Yuda wê dô Judia gee he ya la Antiok dî la nêl vô xomxo vông vinên bêga nêbê, “Xam obêc gôl nimnivi tiyi xolac wê Moses vông ilage lêm ge od o tiyi wê Anutu ob kô xam lec ge lêm.” ²He nêl bêge lêc Pol yuu Banabas yê kiyang tige tiyiên ma om he ngaênma levac lec kiyang tige. Om xomxo vông vinên vinoo Pol yuu Banabas hixôn xomxo ya ên nêb he i loc Jelusalem vô Yesu nue ngivihi yuu gyovixa ên he i titô kiyang wê he ngaênma lec ge.

³Xomxo vông vinên vông he la, om he la môp Jelusalem dî la vac vigwe toto vac Pinisia yuu Samelia dî he nêl lec wê tibii wê o Yuda lêm gee tibeac pilepac nilô dî vông i vin Yesu ge kitong vô xomxo vông vinên, om he wê ngô kiyang tige, he xêyaa vô niviha.

⁴Mêd he mila tyip Jelusalem di xomxo vông vinên hixôn Yesu nue ngivihi di gyovixa, he kô Pol yuu Banabas he lie lec niviha. Mêd Pol yuu Banabas nêl yuac vihati wê yuu vông dî Anutu ngidu yuu xôn ge kitong vô he. ⁵Lêc Palisi ya wê vông i vin Yesu ge he kidi lec dî nêl ên nêbê, “Xomxo vông vinên wê o Yuda lêm gee, xam gôl he ninivi dî nêl vô he bê he i timu vô xolac wê Moses vông ge.”

⁶Mêgem Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa kitucma ên nêb ob viac kiyang tige. ⁷He nêl kiyang tibeac lec kiyang tige, pyap dêc Pita kidi lec dî nêl vô he ên nêbê, “Xam lige, xam xovô pyap ên xam nêbê ilage Anutu vinoo a vac xam mahigun ên nêb a la nêl xolac vô tibii wê o Yuda lêm gee ên he i ngô dî vông i vin. ⁸Mêd Anutu wê xovô il vihati nilôd ge vông Myakilôhô Ngibua vô he tiyi xocbê vông vô il Yuda ilage. Om il xovô ên il nêbê Anutu yê he niviha. ⁹Dî Anutu o vông môp bangwe vô il Yuda di vông bangwe vô he tibii ba lêm. Nge, he vông i vin om Anutu vông he vô paha lec. ¹⁰Dî bêna lêc xam nêb xam ob yaxên Anutu? Moses xolac vông viyin vô buge ilage dî il gwêbaga hixôn, di il o tiyi wê il ob kilê viyin tige lêm. Dî bêna lêc xam nêb xam ob lii viyin tige lec he wê o Yuda lêm ge hixônê? ¹¹Il vông i vin ên il nêbê xêyaa vin lecên wê Apumtau Yesu vông ge ob vông il dô madviha dî he êno ob dô maviha.”

¹²Pita nêl bêge mêd Yesu nue ngivihi hixôn gyovixa dô kiyang maên di ngô kiyang wê Pol yuu Banabas nêl ge, om yuu nêl lec do levac wê Anutu ngidu yuu xôn dî yuu la vông vac tibii madiluhu ben ge.

¹³Yuu nêl kiyang pyap mêd Jems nêl ên nêbê, “Xam lige, xam ngô kiyang wê a ob nêl ge. ¹⁴Saimon Pita nêl vô xam gwêba ên nêbê taxlee Anutu xo tibii wê o Yuda lêm ge ên nêb ob vinoo he ya tu i nue. ¹⁵Dî kiyang wê he plopete kivuu ilage nêl kiyang tige bêga nêbê,

¹⁶‘Apumtau nêl ên nêbê, “Timuên ge a obêc vena, dî Devit xumac wê kipê ge a ob vena lox paha vac. Dî susu wê vô nipaên vac xumac ge, a ob viac vô i tii vac. ¹⁷Om he wê o Yuda lêm ge, he ob vông

yuac lec myagên Apumtau. He ge wê a vinoo he ên a nêb he i tu a nuge.”¹⁸ Kiyang tige Apumtau vya wê nêl ilage mi i yêp.’

¹⁹ “Mégem xovôôn wê a vông ge bêga nêbê il ob vông viyin tibeac vô tibii ba wê pilepac he ge lêm.²⁰ Léc il ob kivuu kipihac i loc vô he bêga bê he i kol he ên yaên wê xomxo tung i tu daa vô anutu kityooên ge, dì he i o lêc vông môp yôdac vêx yuu vux lêm, dì he i o ya lili wê he ngibina kwa dì hi dô vac nilô ge lêm, dì he yaên hi i ma.²¹ Ên kiyang wê yêp vac Moses xolac ge, xomxo mi nêl xolac tige vac vigwe vihati di xomxo mi kitong xolac tige vac xumac liло tiyi buc sabat vihati. Môp tige yêp ilage dì i val tyip lec gwêbaga hixôn.”

**Yesu nue ngîvihi hixôn gyovixa vông kipihac la
vô tibii vông vinên wê o Yuda lêm gee**

²² Mêtgem Yesu nue ngîvihi hixôn gyovixa hixôn xomxo vông vinên vihati nêb ob vinoo lie ya ên vông he i loc hixôn Pol yuu Banabas mi loc Antiok. Om he vinoo Judas wê lê ngwe nêbê Basabas ge yuu Sailas, ên yuu ge xomxo levac wê he Yuda vông ge.²³ Yuu kô kipihac wê Yesu nue ngîvihi hixôn gyovixa kivuu bêga nêbê, “Yesu nue ngîvihi hixôn gyovixa kivuu kipihac tiga dì vông i loc vô xam tibii Antiok yuu Silia dì Silisia wê xam vông i vin Yesu gee.²⁴ Xe ngô wê xomxo ya kidi vac xe mahigun dì loc juda xam nilôm ya kiyang di vông xam nilôm vô viyin. Léc xe o vông he loc vô xam lêm.²⁵ Mêtgem xe kitucma dì hilu kiyang bêga ên xe nêbê xe ob vinoo xomxo yuu i loc vô xam hixôn il lig Pol yuu Banabas wê xe xêmyaa vin lec yuu ge.²⁶ Pol yuu Banabas o xona ên wê xomxo nêb ob hi yuu yib lec Yesu Kilisi lê ge lêm.²⁷ Om xe vông Judas yuu Sailas loc vô xam dì yuu ob nêl kiyang tiga hixôn vô xam.²⁸ Myakilôhô Ngibua dô hixôn xe dì xe hilu kiyang bêga ên xe nêbê xe ob vông viyin tibeac vô xam lêm. Dom môp wê xam ob timu vô ge bêga bê²⁹ xam kol xam ên susu yaên wê xomxo kô mi la tung i tu daa vô anutu kityooên ge, dì xam waên hi i ma, dì xam o wa lili wê xomxo ngibina kwa dì hi dô vac nilô ge lêm, dì xam o lêc vông yôdac vêx yuu vux lêm. Xam obêc sea môp nipaên tige, od obêc niviha. Vidiien xam. Xam dô niviha.”

³⁰ Mêt xomxo vông vinên vông he la mêt he mila Antiok dì kituc xomxo vông vinên vihati di vông kipihac tyo vô he.³¹ He kitong kipihac pyap di he xêyaa vô niviha ên kiyang niviha wê yêp vac kipihac ge.³² Judas yuu Sailas ge plopete yuu om yuu nêl kiyang tibeac mangwe vô he ên nêb i ngidu he xôn dì he i vông i vin xêkizêc.³³ Mêt Judas yuu Sailas dô Antiok buc dia hixôn he. Pyap dêc lie Antiok nêl kiyang niviha vô yuu dì vông yuu lax vô he Jelusalem wê vông yuu lam ge.³⁴ [Léc Sailas nêb ob dô Antiok om dô.]³⁵ Mêt Pol yuu Banabas dô Antiok, dì yuu hixôn xomxo tibeac mangwe nêl Apumtau xolac kitong vô he Antiok.

Pol yuu Banabas seama

³⁶ Buc ya la vêl di Pol nêl vô Banabas ên nêbê “U ob lax mi la vô lige wê u la nêl Apumtau xolac vac he ben ilage, dì tup vac he mi xê bêc he

dô niviha, me?" ³⁷Mêd Banabas nêb Jon Mak i loc hixôn yuu, ³⁸lêc Pol nêl ên nêbê, "Jon Mak sea u gê Pampilia ilage dî o vông yuac ti hixôn u lêm, om ob la hixôn u lêm." ³⁹Om yuu nêlma lec kiyang tige dî seama, om Banabas kô Mak dî yuu lec sip mi la vigwe Saiplas, ⁴⁰di Pol kô Sailas ên nêb yuu ob la, om lie vông vinê vông yuu vac Apumtau vigê ên nêb i viac yuu. ⁴¹Mêd yuu la vac vigwe Silia yuu Silisia vihati dî ngidu xomxo vông vinê xôn.

Timoti la hixôn Pol

16 ¹Pol kidi vac Antiok dî la Debi yuu Listla mi la tulec xomxo vông vinê ti lê nêbê Timoti. Timoti ta ge vêx Yuda ti wê vông i vin Yesu ge, dî ma ge tibii Glik ti. ²Mêd Timoti lie vông vinê vac vigwe Listla yuu Aikoniam gee nêl i kitong nêbê i xomxo niviha. ³Mêgem Pol nêb Timoti i loc hixôn i om kô Timoti mi la gôl ninivi tiyi môp wê he Yuda vông ge. Pol xo he Yuda dî vông môp tige, ên he Yuda vac vigwe tigee vihati, he xovô wê Timoti ma ge tibii Glik. ⁴Mêd he la tup vac vigwe vihati dî nêl kiyang wê Yesu nue ngîvîhi hixôn gyovixa hilu gê Jelusalem ge kitong vô xomxo vông vinê ên nêb he i timu vô. ⁵Om xomxo vông vinê vac konglegesen vihati vông i vin xêkizêc di naba levac wê he vông ge le lec mi la kisii tiyi buc vihati.

Pol yê vivia lec wê xomxo Masedonia tyuc i ge

⁶Myakilôhô Ngibua le vac he xôn ên nêb he i o nêl xolac vô tibii Esia lêm, om he la tup vac vigwe Plisia yuu Galesia. ⁷Mêd he mila vigwe Misia dî xo nêb he ob la vigwe Bitinia, lêc Myakilôhô Ngibua wê Yesu vông ge le vac he xôn nêb he locên Bitinia i ma. ⁸Mêgem he luu Misia vêl dî la Tloas. ⁹Mêd vô bucê tige Pol yê vivia ti nêbê xomxo Masedonia ti le kisii dî kitaa i ên nêbê, "Ông sox lam Masedonia ên lam hôm xe lec." ¹⁰Pol yê vivia tige pyap mêt lutibed a, Luk, hixôn he, xe myag môp wê xe ob la Masedonia ge, ên xe xovô ên xe nêbê Anutu keac xe ên nêb xe la nêl xolac vô tibii viyang tiganê.

Pol la vigwe Pilipai dî Lidia vông i vin

¹¹Mêgem xe lec sip gê Tloas dî la bôbac vô vigwe Samotles. Mêd xe xêp dî vidiiên xe kô sip mi la Niapolis. ¹²Mêd xe sea Niapolis dî mila vigwe levac Pilipai wê yêp vac vigwe levac Masedonia ge. Vigwe tige tibii Lom viac. Xe dô vigwe tige buc ya, ¹³dî buc sabat xe sea vigwe nilô dî mila vô mia ên xe xo ên xe nêb mêt vigwe wê xomxo mi kitaa lec ge yêp vô mia tige. Mêgem xe mila vô vêx ya wê kitucma mi xeedô ge, om xe la dô hixôn he dî nêl xolac vô he. ¹⁴Vêx ti lê nêbê Lidia ngô kiyang tige. Lidia lam gê vigwe Taiatala di mi vông yuac bisnis lec nivimihi hi. Lidia mi kitaa vô Anutu dî Apumtau pilepac i nilô dî i vô ninya vô kiyang wê Pol

nêl ge.¹⁵ Mêd Lidia hixôn xomxo wê mi dô hixôn i ge he vihati lipac mia. Mêd Lidia nêl vô xe ên nêbê, “Xam obêc wê bêc a vông i vin Apumtau nôn ge od xam lam dô vac a bog.” Nêl kiyang xêkizêc vô xe om xe la dô hixôn i.

Pol yuu Sailas la dô vac xumac kalabuhu gê Pilipai

¹⁶ Buc ti xe nêb xe ob la vigwe ti wê xomxo mi kitaa vac ge, lêc xe mila tulec vêx yuac ti vac môp. Vêx tige, vimwo nipaên dô vac nilô di nêl kiyang vihati kitong om xomxo wê vêx tige vông yuac vô he ge, he kô mone levac lec kiyang wê vêx tige mi nêl ge. ¹⁷ Mêd vêx tige timu vô xe hixôn Pol vixam dî tyuc ên nêbê, “Tibii tigae, Anutu ti wê luu baba vêl ge nue yuac, om he lam nêl môp wê Anutu ob vô xam vêl ên nipaên ge kitong vô xam.” ¹⁸ Vêx tyo nêl kiyang tibêge tiyi buc tibeac om Pol ni nyag vô i dî pop dî nêl vô vimwo nipaên ên nêbê, “A nêl lec Yesu Kilisi lê bêga bê ông lop mi loc vêl ên vêx tige.” Mêgem lutibed vimwo nipaên lop mi la vêl ên vêx tige.

¹⁹ Mêd xomxo levac wê vêx tige vông yuac vô he ge he yê dî xovô nêbê he ob kô mone ti tii vac lêm, om he hôm Pol yuu Sailas xôn dî kô yuu mi la vô xomxo levac vac vigwe wê he mi kitucma vac ge. ²⁰ He kô yuu mi la vô gavman levac manôn dî nêl vô he ên nêbê, “Xomxo yuu ga, Yuda yuu. Yuu lam il bed ga nêb ob vông il vô nipaên. ²¹ Om yuu nêl kiyang ya lec môp wê gavman vibu ên nêb il Lom ob timu vô lêm ge.” ²² Mêd tibii wê lam kitucma gee vihati so vya vô Pol yuu Sailas, dî gavman levac tiguee lêx yuu nêng ngakwi dî nêl ên nêb xomxo i pisa yuu. ²³ Mêd he hi yuu mi yuu kô myavinê levac, pyap dêc vông yuu la vac xumac kalabuhu dî nêl xêkizêc vô xomxo ti wê mi viac xumac kalabuhu ge ên nêb i yê yuu xôn. ²⁴ Mêd xomxo tige ngô kiyang wê he nêl xêkizêc vô i ge, om kô yuu mi la tung vac xumac nilô wê yêp mahigun ge dî ving yuu vixa xôn ya plang.

²⁵ Vô vivuaên mahigun Pol yuu Sailas kitaa dî vông lilo vô Anutu, dî tibii vihati wê dô vac xumac kalabuhu gee he ngô hixôn. ²⁶ Lêc lutibed ngiyêg levac ti val dî xumac kalabuhu yoc, dî lutibed vuayen vihati tax dî sen wê dô lec tibii kalabuhu vigê gee tul vêl ên he. ²⁷ Om tibii ti wê viac xumac kalabuhu ge kidi lec, lêc yê wê vuayen vihati tax mi la le myadongê ge, dî xo ên nêbê tibii kalabuhu pec mi la, om loc hôm yipac nêb ob hi ici va yib. ²⁸ Lêc Pol keac vya levac vô i ên nêbê, “Hiên ông i ma, ên xe vihati dô.” ²⁹ Om xomxo tyo keac dî he dii ngwax mi lam, dî i tup mi la vô Pol yuu Sailas vac xumac lôma dî la yev vixa kitu vô yuu hixôn ni yetacên. ³⁰ Mêd kô yuu mi la vixun dî kinêg vô yuu ên nêbê, “Xomxo levac muue, a ob vông bêna êdêc Anutu i hôm a lec?”

³¹ Om yuu nêl lax vô i ên nêbê, “Ông vông i vin Apumtau Yesu dî Anutu ob hôm ông lec hixôn vinême nume.” ³² Mêd yuu nêl Apumtau xolac vô xomxo tige hixôn xomxo vihati wê mi dô vac i ben gee. ³³ Vô buc tibed

tige xomxo tige kô yuu mi la lipac yuu ninivi wê tibii hi i vô kityax ge. Di Pol yuu Sailas lipac xomxo tige hixôn vinê nue vihati.³⁴ Pyap dêc xomxo tyo kô yuu mi la vac ben xumac lôma di la vông yaén vô yuu, di he vinê nue vihati xêyaa vô nivîha ên wê he vông i vin Anutu ge.

³⁵ Vigwe viidiién titige gavman levac vông nue xêhipu val di he nêl ên nêbê, “Ông piwelac xomxo yuu ge di vông yuu i loc.”³⁶ Om xomxo wê viac xumac kalabuhu ge la nêl vô Pol ên nêbê, “Gavman levac vông kiyang lam ên nêbê muu loc, om muu loc hixôn xêmyaa nivîha.”

³⁷Lêc Pol la nêl vô xêhipu ên nêbê, “Xii ga tibii Lom yuu, lêc he hi xii vô xomxo tibeac manôn di vông xii la dô vac kalabuhu viddaaén. Di he o tulec soên wê xii vông ge ti lêm, di gwêbaga he nêb he ob vông xii la kiyang maén. Ge o tiyi lêm. Om heche va i lam kô xii mi loc.”

³⁸Mêd xêhipu lax nêl kiyang tige vô gavman levace om he ngô di xona mabu ên bo ti wê nêl ên nêbê yuu ge tibii Lom yuu.³⁹ Om he la nêl kiyang malehe vô yuu ên nêbê, “Xe vông i so vô muu,” mêd kô yuu mi he la vixun di nêl vô yuu ên nêbê, “Muu sea vigwe ga di loc.”⁴⁰ Pol yuu Sailas sea kalabuhu di la vac xumac Lidia vông, di yuu yê lie vông vinê di nêl kiyang wê ob ngidu he xôn ge ya vô he, pyap di yuu la.

Xomxo Tesalonaika nêb ob hi Pol yuu Sailas

17 ¹Pol yuu Sailas sea vigwe Pilipai di la vigwe Ampipolis di la vigwe Apolonia. Nang di yuu mila vigwe Tesalonaika. Xumac lilo wê he Yuda vông ge ti le vac vigwe tige,² om Pol la vac xumac tige tiyi xocbê mi la vac ya ilage, om la vac xumac tige lu yon lec buc sabat di he Yuda nêlma lec kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge.³ Mêd Pol nêl xolac kehe kitong vô he di nêl ên nêbê, “Kilisi ti wê xam dô bin ge, Anutu tyuc lec nêb ob kô myavinê di yib di kidi lec maviha vac yibê. Om Yesu wê a nêl i kitong vô xam gwêbaga ge, ge Kilisi tyo tige.”⁴ Mêd xomxo wê ngô kiyang gee he ya vông i vin kiyang wê Pol nêl ge om he timu vô Pol yuu Sailas vixa, di tibii Glik wê mi kitaa vô Anutu gee hixôn tibii levac vinêe, he tibeac vông i vin hixôn.

⁵Lêc he Yuda xêyaa vô myavinê vô yuu om he la kô tibii nipaén wê mi dô vax vac vigwe tigee mêd he kituc xomxo tibeac di he xôn vông nidiidun levac vac vigwe Tesalonaika, di la ka bua ên xumac wê Jeson vông di myag Pol yuu Sailas ên nêb ob kô yuu mi la vô xomxo levac.⁶ Lêc he o yêvô yuu lêm, om he didii Jeson hixôn lie vông vinê ya mi la vô gavman levac wê viac vigwe Tesalonaika ge, di nêl vô he ên nêbê, “Xomxo yuu wê la vac vigwe vihati mi la vông xomxo vô nipaén ge yuu val dô ga vac il bed.⁷ Di Jeson ga kô yuu mi la vac i ben di he pwoo king Sisa kiyang vac di nêl ên nêbê king ngwe dô lê nêbê Yesu.”⁸ Mêd gavman levac hixôn xomxo vihati ngô kiyang tige di yetac mabu.⁹ Mêd he nêl vô Jeson he lie ên nêb he i kisuu kot, pyap di he la.

Pol yuu Sailas la vigwe Belia

¹⁰ Vô bucên tige xomxo vông vinên vông Pol yuu Sailas la, dì yuu la vigwe Belia. Yuu mîla Belia mêd la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge.
¹¹ He Yuda wê dô Belia gee he vô ninya lehe vô xolac luu Yuda wê dô Tesalonaika gee vêl, om he hôm kiyang wê yuu nêl ge lec niviha dì he mi kitong kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge tiyi lec buc vihati ên nêb ob xovô bê kiyang wê yuu nêl ge, ge kiyang nôn, me? ¹² Mêgem he Yuda tibeac, he vông i vin, di Glik levac wê dô hixôn he gee, vêx yuu xôn vux tibeac vông i vin hixôn. ¹³ Lêc he Yuda wê dô Tesalonaika gee ngô wê Pol la nêl Anutu xolac gê Belia ge, om he la Belia dì la nêl kiyang vaxvax ya vô he Belia om vông he yetac di xêyaa vô myavinê vô Pol. ¹⁴ Om lutibed xomxo vông vinên vông Pol la gwec ninya dì Sailas yuu Timoti dô Belia. ¹⁵ Mêd xomxo wê la hixôn Pol ge kô i mi la Atens, pyap dì he lax mi la ben Belia, lêc Pol vông kiyang vô he nêbê Sailas yuu Timoti i loc lutibed vô i.

Pol nêl xolac vô tibii Atens

¹⁶ Pol dô bin Sailas yuu Timoti gê Atens, lêc yê wê anutu kityooêñ tibeac dô vac vigwe tige om vông i nilô vô viyin. ¹⁷ Mêgem Pol la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge dì he Yuda hixôn tibii ba wê vông i vin Anutu ge, he Pol nêlma lec xolac. Di buc vihati Pol la nêl kiyang vô xomxo wê kitucma mi dô lec wetôv ge. ¹⁸ Om tibii wê vông i vin kiyang ti nêbê Epikulian ge hixôn he wê vông i vin kiyang wê nêbê Stoik ge he Pol ngaénma lec kiyang, dì he ya nêl lec Pol ên nêbê, “Xomxo ti wê nêl kiyang vaxvax ge nêb ob nêl kiyang vatya vô ilê?” Di he ya nêl ên nêbê, “Mêd ob nêl kiyang lec anutu wê xomxo ya vông.” He nêl bêge, ên he ngô xolac wê Pol nêl lec Yesu wê kidi lec vac yibên ge. ¹⁹ Om he kô Pol mi la vô kaunsil wê mi kitucma lec kitôn Aliopagas ge, di he nêl vô Pol ên nêbê, “Xe ob ngô kiyang paha wê ông nêl vô xomxo ya ge. ²⁰ Ên kiyang wê ông nêl ge, xe ngô di yaxêñ lêc ge kiyang ba ti wê xe lungêñ ge, om ông nêl kiyang tyo kehe kitong ên xe ngô.” ²¹ Tibii Atens hixôn tibii wê la dô hixôn he gee, he mi kitucma tiyi buc vihati ên he nêb he ob ngô kiyang paha di nêl kiyang paha. Di he o vông yuac ti hixôn lêm. Nge, he dô vac môp tige tibed.

²² Om Pol kidi mi la le vac he kaunsil mahigun dì nêl vô he ên nêbê, “Xam tibii Atens. A xê wê xam vông yuac levac lec kitaaêñ vô anutu ya, ²³ ên a tup vac vigwe wê xam vông ge dì a xê anutu wê xam mi kitaa vô ge, di a xê alta ti wê kiyang yêp lec bêga nêbê, ‘Alta tiga anutu wê xe lungêñ ge, ixe.’ Om Anutu tige wê xam lungêñ lêc xam mi kitaa vô ge, a ob nêl i kitong vô xam.

²⁴ “Anutu tige wê tung kibun hixôn susu vihati yang, di i ge Apumtau wê viac lag yuu kibun om ob dô vac xumac wê xomxo lox ya vigê ge lêm.

²⁵Anutu ge, susu ti o ma ên i lêm, di xomxo ti ob vông yuac ên ngidu i xôn lêm. Ên ici va vông myakilôhô hixôn maviha vô xomxo di vông susu tibeac vô he. ²⁶Taxlee Anutu tung xomxo tibed di xomxo vô tibeac lec, mêt Anutu vông mi he dô lec kibun ga kidu kidu di ici va vông buc vô he di vông yôg vac kibun wê he ob dô lec ge. ²⁷Anutu nêb xomxo vihati i vông yuac lec myagén i ên he obêc tulec i. Lêc Anutu o dô teva ên il lêm. ²⁸Anutu ge wê vông xêkizêc vô il di il dô madviha di il vilee mi la di lôm. Tiyi xocbê xam lime wê piyôp levac ge nêl ên nêbê, ‘Il vihati tu i nue.’ ²⁹Il ga Anutu nue om il ob nêl bê Anutu ge tiyi xocbê susu wê xomxo vaci piyôp xovô, di he tixuu lec gol yuu silva di ngidax ge lêm. ³⁰Ilage xomxo o xovô Anutu lêm, lêc Anutu o nêl kiyang ti lec he lêm. Lêc gwêbaga Anutu nêl kiyang vô xomxo vac vigwe vihati ên nêbê he i pilepac he. ³¹Ên Anutu vinoo buc ti pyap, om obêc yaxên xomxo vihati nêl kiyang i yêp bôbac vô buc tige. Anutu vông yuac tige vac xomxo ti vigê om tipi vô xomxo tyo kidi lec maviha vac yibên, ên nêbê xomxo vihati i xovô bê Anutu vinoo xomxo tige vixôhilôg.”

³²Xomxo tigee ngô kiyang wê Pol nêl lec xomxo ti wê kidi lec maviha vac yibên ge, om he ya nêl kiyang manôñ nipaêñ ya lec Pol, lêc he ya nêl ên nêbê, “Buc ti xe ob ngô kiyang tige i tii vac nang.” ³³Pyap dêc Pol sea he di la. ³⁴Lêc xomxo ya vông i vin kiyang wê Pol nêl ge di timu vô i vixa. He wê vông i vin ge ti lê nêbê Daionisias wê kaunsil vac vigwe Aliopagas ge ti, yuu vêx ngwe lê nêbê Damalis, di xomxo ya hixôn.

Pol la vông yuac vac Kolin

18 ¹Pol sea Atens di la Kolin, ²di mila tulec Yuda vux ti lê nêbê Akwila wê ben kehe Pontas ge. Ilage Akwila yuu vinê Plisila dô Lom wê yêp vac vigwe levac Itali ge, lêc king Klodias nêl ên nêbê he Yuda he i sea Lom. Om yuu sea Lom di la dô Kolin. Buc ya lam la vêl di Pol mila vô yuu, ³lêc yê yuac wê yuu vông ge tiyi xocbê yuac wê i vông ge, om la dô hixônyuu di yon duu xumac sel di tibii kisuu. ⁴Mêt buc sabat vihati Pol la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge mi la nêl kiyang tibeac vô he, ên nêbê he Yuda hixôn tibii ba he i vông nilô i loc vô Yesu di vông i vin.

⁵Mêt Sailas yuu Timoti lam gê Masedonia di val vô Pol, di Pol nêl xolac vô he Yuda tiyi lec buc vihati di nêl vô he ên nêbê, “Yesu ge Kilisi wê Anutu vinoo i pyap ge.” ⁶Lêc he Yuda pwoo Pol vya vac di so vya vô i om Pol lîloo vijuva vêl ên ngakwi wê i vông ge ên nêbê he i xovô nêl nipaêñ wê he vông ge, di nêl vô he ên nêbê, “Xam obêc wib mi la vac nipaêñ ge od ge myaviwen wê xacxam va vông, ên a o vông nipaêñ ti vô xam lêm. Om gwêbaga a ob sea xam di la nêl xolac vô tibii madiluhu wê o Yuda lêm gee.” ⁷Mêgem Pol sea he mi la dô vac tibii ti ben lê nêbê Tisias Jastas. Tisias ge mi kitaa vô Anutu, di i xumac le kwabo vô xumac

lilo wê he Yuda vông ge. ⁸Di xomxo levac ti wê mi viac he Yuda xumac lilo ge lê nêbê Klispas hixôn vinêe nue vông i vin Apumtau, di tibii Kolin tibeac ngô xolac wê Pol nêl ge di vông i vin di lipac mia.

⁹Vô bucên ti Anutu vông vivia ti lam vô Pol bêga nêbê, “Xonaên i ma. Ông nêl xolac di le i o dô xôa maên lêm. ¹⁰Ên a dô hixôn ông, om xomxo ti o tiyi wê ob vông ông vô nipaên ge lêm, ên xomxo wê tu a nuge ge tibeac dô vac vigwe tiga.” ¹¹Om Pol dô Kolin tiyi klismas ti di dentuc vigê vilu di sec ti, di tixuu tibii Kolin ya Anutu xolac.

¹²Vô buc wê Galio tu gavman levac di viac vigwe Glik ge he Yuda tibeac kitucma di la hôm Pol xôn di kô mi la vông kiyang vô ¹³di nêl ên nêbê, “Xomxo tiga tixuu xomxo lec môp kitaaên lê, lêc la môp bangwe di o tiyi xocbê xolac wê xe vông ge lêm.” ¹⁴Mêd Pol nêb ob nêl kiyang, lêc gavman levac Galio nêl vô he Yuda ên nêbê, “Xam Yuda, xomxo tiga obêc pwoo kiyang wê gavman vông ge vac, me obêc vông môp nipaên ya ge od a ob ngô kiyang wê xam nêl ge. ¹⁵Lêc xam lam kinêg a lec kiyang hixôn lê di xolac wê xacxam va vông ge, om xacxam va kô xam kiyang mi loc viac, ên a ob ngô kiyang tibêge lêm.” ¹⁶Mêd Galio tii he vêl ên kot, ¹⁷di he la hôm xomxo levac wê mi viac Yuda xumac lilo ge ti lê nêbê Sostenis xôn di kô mi la hi vô gavman levac Galio manôn di Galio yê lêc o nêl kiyang ti lec lêm.

Pol lax mi la Antiok wê yêp vac vigwe levac Silia ge

¹⁸Pol dô Kolin buc ya, nang dêc sea xomxo vông vinêtigee, di Pol hixôn Plisila yuu Akwila yon la Senklia ên nêb ob lec sip mi la Silia. Gê Senklia Pol hilu kiyang ti vô Anutu om kiping bazub lihi. ¹⁹Yon mila Epesas, di Pol sea yuu dô di la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge di la nêl kiyang vô he. ²⁰Mêd he nêl vô Pol ên nêb i dô hixôn he buc ya, lêc Pol nêl nêb ob la. ²¹Om buc wê ob sea he ge od nêl vô he ên nêbê, “Anutu obêc tyuc lec ge od a obêc vena vô xam tii vac.” Pyap di Pol sea he di la lec sip mi la. ²²La lec sip mi la Sisalia, lêc sip mila le di i lop vêl ên sip di la Jelusalem mi la keac vô xomxo vông vinêtigee. Pyap di i loc mi la Antiok.

Apolos nêl xolac gê Epesas

²³Mêd Pol dô Antiok buc ya, nang dêc kidi vac Antiok di la tup vac vigwe wê yêp vac vigwe levac Galesia yuu Plisia ge, di la nêl kiyang vô xomxo vông vinêtigee ên nêb i ngidu he xôn.

²⁴Yuda ti lê nêbê Apolos wê ben Aleksandria ge mila dô Epesas. Apolos ge mi nêl kiyang niviha di xovô kiyang vihati wê yêp vac kipihac xolac ge. ²⁵Ilage xomxo nêl Apumtau Yesu môp kitong vô Apolos mi i xovô di i nilô kidu i nêb ob timu vô xolac vihati, om Apolos nêl Yesu kitong bôbac vô xomxo, lêc môp mia lipacêng ge, xovô wê Jon lipac xomxo ge tibed. ²⁶Mêd Apolos la nêl xolac vac xumac lilo wê he Yuda vông ge di xonaên

ma, dì Plisila yuu Akwila ngô kiyang wê Apolos nêl ge, om kô i mi la vac yuu ben dì la nêl Anutu môp yuu xolac wê Apolos lungên ge vihati kitong vô i.²⁷Mêd Apolos nêb ob la vigwe Glik dì lie vông vinên Epesas tyuc lec nêb i loc. Om he kivuu kipihac ti dì vông i la vô xomxo Glik ên nêbê he i kô Apolos lec niviha. Mêgem Apolos mila Glik, dì xomxo wê Anutu xêyaa vin lec he mi he vông i vin gee, Apolos ngidu he xôn.²⁸Apolos he Yuda ngaênma lec xolac vô xomxo tibeac manôn, lêc Apolos nêl kiyang hixôn xêkizêc om hi he nêñ kiyang tô mi la. Ên Apolos nêl kiyang wê yêp vac kipihac xolac ge kitong vô he om vông xovôen vô he ên nêbê Yesu ge Kilisi wê Anutu vînoo pyap ge.

Pol la nêl xolac gê Epesas

19 ¹Apolos dô Kolin dì vô buc tige Pol la tup vac vigwe kitôn dì mila Epesas. Dì mila tulec xomxo vông vinên ya ²dì kinêg vô he ên nêbê, “Buc wê xam vông i vin taxlee ge, Myakilôhô Ngibua lam dô hixôn xam, me?” Lêc he nêl ên nêbê, “Xe o ngô kiyang ti lec Myakilôhô Ngibua lêm.” ³Om Pol kinêg vô he ên nêbê, “Om xam lipac mia tina?” Lêc he nêl ên nêbê, “Xe lipac mia tiyi wê Jon vông ge.”

⁴Mêd Pol nêl ên nêbê, “Ilage Jon lipac xomxo wê pilepac he dì vô nimi vô nipaên ge, dì nêl vô he ên nêbê he i vông i vin xomxo ti wê ob val timuên ge. Xomxo tigege ngô kiyang wê Pol nêl ge om he lipac mia lec Apumtau Yesu lê. ⁵Mêd Pol vyax vigê lec he dì Myakilôhô Ngibua lam hivun he xôn di vông he keac vac tibii toto vya wê he lungên ge dì he nêl kiyang tiyi xocbê plopet ge. ⁶Xomxo tigege vigê yuu dì tô mi la yuu.

⁸Mêd Pol la vac xumac lilo wê he Yuda vông ge dì la nêl Anutu xolac vô xomxo hixôn xêkizêc dì xonaên ma. Pol nêl Anutu ben kehe kitong vô he. Pol vông môp tibêge tiyi dentuc yon. ⁹Lêc xomxo ya nilô xêkizêc om he o vông i vin kiyang wê Pol nêl ge lêm, dì he la nêl kiyang nipaên lec môp wê Yesu vông ge vô xomxo tibeac manôn. Mêgem Pol hixôn xomxo vông vinên sea he dì la dô vac xumac wê Tilanas mi tixuu xomxo vac ge, dì Pol viac kiyang niviha vô xomxo tiyi buc vihati. ¹⁰Pol vông môp tibêge tiyi lec klismas yuu, om Apumtau xolac la vô he Yuda hixôn he Glik wê dô vac vigwe levac Esia ge vihati.

Kiyang lec Siva nue vux

¹¹Anutu vông xêkizêc vô Pol om Pol vông do levac tibeac, ¹²om xomxo kô Pol nivimihi wê ka bazub ya ge hixôn i nêñ ngakwi ya mi la vông vô xomxo wê yidac ge dì he vô niviha lec, dì xomxo wê vimwo nipaên dô vac he nilô ge, vimwo nipaên pec mi la vêl ên he.

¹³Yuda ya mi vîlee vac vigwe viyang viyang dì la tii vimwo nipaên vêl ên xomxo, dì he ya tixuu nêb ob nêl Apumtau Yesu lê dì tii vimwo nipaên

vêl lec Yesu lê. Om he nêl bêga nêbê, “Yesu ti wê Pol nêl i kitong ge, xe nêl vô ông lec i lê bêga bê ông lop mi loc vêl ên xomxo tige.”¹⁴ Xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge ti lê nêbê Siva, nue vux vigê vilu di sec yuu vông môp tibêge,¹⁵ lêc vimwo nipaên nêl vô he ên nêbê, “A xovô Yesu di a xovô Pol, lêc xam ge letya?”¹⁶ Mêd xomxo ti wê vimwo nipaên dô vac i nilô ge hôm he xôn di hi he ninivi vô nipaên di lêx he ngakwi sea, om he sea xumac tige di pec mi la xêtuac.¹⁷ Mêd he Yuda hixôn he Glik wê dô Epesas gee vihati ngô kiyang tige om he xona mabu di pimil Apumtau Yesu lê.¹⁸ Mêgem xomxo vông vinên tibeac lam nêl he nê nipaên wê mi vông ge kitong seac,¹⁹ di he wê mi vông yevac ilage kituc he kipihac yevac lam di si lec ngwax vô xomxo vihati manôn. Kipihac tigee, he kisuu lec mone levac tiyi xocbê 50,000 kina.²⁰ Mêgem Apumtau xolac la vô levac vac vigwe tibeac.

Tibii Epesas vô nididun levac lec he anutu Atemis

²¹ Pyap dêc Myakilôhô Ngibua vông xovôên vô Pol, om Pol nêl ên nêbê, “A ob la tup vac vigwe Masedonia yuu Glik di la Jelusalem. Pyap di a ob la Lom hixôn.”²² Mêd Pol vông Timoti yuu Elastas wê yuu mi ngidu i xôn ge yuu la Masedonia, di Pol dô myabo tya gê Esia.

²³ Vô buc tige xomxo ya vông vevac vô môp wê Apumtau vông ge di vông nididun levac.²⁴ Èn xomxo ti dô Epesas lê nêbê Demitlias wê mi vông yuac lec silva. Demitlias vông xumac nipwo ya silva tiyi xocbê xumac ngibua wê anutu kityooên Atemis vông ge. Demitlias he nue yuac kô mone mabu lec yuac tige,²⁵ om Demitlias kituc nue yuac hixôn tibii wê mi vông yuac tibêge lam di nêl vô he ên nêbê, “Xame, xam xovô wê il kô mone mabu lec yuac wê il mi vông ge.²⁶ Lêc xam wê di ngô wê Pol val pilepac xomxo tibeac nilô di he vông i vin kiyang wê nêl ge. Èn Pol nêl ên nêbê anutu wê xomxo vông ya vigê ge, ge o Anutu nôn lêm. Pol lam nêl kiyang tige vac il bed di nêl vac vigwe levac Esia vihati hixôn.²⁷ Om kiyang wê Pol nêl ge ob vông yuac bisnis wê il vông ge lê vô nipaên, di xumac ngibua wê anutu Atemis vông ge, xomxo ob yê tiyi xocbê xumac pileva. Atemis ge il anutu vêx wê il Esia hixôn xomxo vac vigwe vihati mi kitaa vô ge, lêc Pol kiyang ob vông lê levac wê Atemis vông ge vô nipaên.”

²⁸ Xomxo tigee ngô kiyang wê Demitlias nêl ge om he xêyaa vô myavînê di he tyuc vya levac ên nêbê, “Atemis wê il Epesas vông ge i vêx levac.”²⁹

²⁹ Mêd tyucê tige la vac vigwe Epesas vihati om tibii vihati vông didun levac di tup mi la hôm Gaias yuu Alistakas xôn di didii yuu di he la vac vigwe wê he mi kitucma vac ge. Yuu ge Masedonia yuu wê mi la hixôn Pol ge.³⁰ Pol nêb ob la vac tibii wê kitucma gee mahigun, lêc xomxo vông vinên le vac xôn nêb i locên i ma.³¹ Dêc gavman Esia mangwe wê Pol nipiupu ge he vông kiyang la vô Pol nêbê i loc vacên kitucmaên i ma.

³² Mêd xomxo wê kitucma gee, he tibeac o xovô kitucmaên tige kehe lêm, om he piyôp juda dî he ya tyuc kiyang bangwe dî ya tyuc kiyang baba ya. ³³ Om Yuda ya kô lie ti lê nêbê Aleksanda mi la tung vac tibii kitucmaên mahigun ên nêbê i nêl kiyang vô he, om Aleksanda vông vigê la kisii ên nêb ob nêl kiyang. ³⁴ Lêc xomxo tigee yê Aleksanda dî xovô nêbê ge Yuda ti, om he vihati tyuc vya yêp tibed ên nêbê, “Atemis wê il Epesas vông ge i vêx levac.” Mêd he tyuc vya tibêge tiyi hiyôv manôn yuu.

³⁵ Mêd xomxo levac wê mi kivuu kiyang wê he Epesas vông ge ti lam keac lec he dî he dô kiyang maên, dî i nêl vô he ên nêbê, “Xam Epesas, bêna lêc xam tyuc vya lec Atemis? Xomxo vihati xovô ên nêbê il Epesas viac xumac ngibua wê Atemis vông ge dî il viac ngidax ngibua wê tô gê kisii ganê mi lam ge hixôn. ³⁶ Xomxo ti tiyiên ma wê ob pwoo kiyang tige vac, om xam dô didun maên, dî xam o lêc vông môt nipaên decdec lêm. ³⁷ Xam kô xomxo yuu ge mi lam, lêc yuu o vun susu ti vac xumac ngibua lêm, dî yuu o so vya vô anutu wê il vông ge lêm. ³⁸ Om Demitlias he nue yuac obêc nêb vông kot vô xomxo ti ge, od buc wê xomxo ob vông kot lec ge yêp, dî gavman levac dô, om he i loc vông kiyang vô gavman levac ên i titô he nêb kiyang. ³⁹ Lêc kiyang wê xam vông ge ya obêc gên yêp ge od buc wê kitucmaên ge xam nêl kiyang tige di il hi i yib. ⁴⁰ Ên môt wê il vông gwêbaga tiyi wê il ob tulec myaviwen levac, ên il lam kitucma mi vông didun levac, lêc gavman obêc kinêg kitucmaên tiga kehe vô il ge, od o tiyi wê il ob nêl kiyang ti lax vô he ge lêm.” ⁴¹ Xomxo levac nêl bêge vô he dî vông he toto la.

Pol la tup vac vigwe Masedonia yuu Glik

20 ¹Nididun wê Epesas vông ge tiyôô, dî Pol keac xomxo vông vinên kituc lam vô i dî viac kiyang vô he ên nêb i ngidu he xôn. Pyap dêc pul he vigê dî sea he dî la Masedonia. ²Mêd Pol tup vac vigwe Masedonia vihati dî nêl kiyang tibeac vô xomxo vông vinên ên nêb i ngidu he xôn. Pyap dî i la Glik ³dî la dô dentuc yon. Nang dêc Pol nêb ob lec sip mi la Silia, lêc he Yuda wê dô Glik ge hilu kiyang xôn nêb ob hi Pol i yib om Pol xo nêb ob lax mi la Masedonia. ⁴Xomxo wê la hixôn Pol ge he lê nêbê Sopata wê ma Pilas wê lam gê Belia ge, di Alistakas yuu Sekandas wê yuu lam gê Tesalonaika ge, di xomxo Debi ti lê nêbê Gaias, di Timoti, di Tikikas yuu Tlopimas wê yuu lam gê vigwe levac Esia ge. ⁵Xomxo tigee la dô bin xe gê Tloas. ⁶Di xe dô dî da levac wê Yuda mi ya blet wê yis maên ge lam la vêl, mêd xe lec sip gê Pilipai dî la, dî buc vigê vilu lam la vêl lêc xe mila Tloas dî dô da ti gê Tloas.

Pol vông Yutikas kidi lec mavîha

⁷Xe kitucma lec da ên xe nêb xe ob xa yaên di xa pasa hixôn, mêd Pol nêl xolac vô xe ên nêb vidiiên titige ob sea xe dî la, om nêl xolac dia dî

i la di la vivuaên mahigun. ⁸Xe kitucma vac xumac nilô wêyêp kisii ge dî lam tibeac tum vac. ⁹Mêd xomxo ngivihi ti lê nêbê Yutikas la dô lec xumac vuayen nipwo kisii, mêd Pol nel kiyang dia om Yutikas manôn yêp di i yêp nilô ma om tô lec vuayen nipwo tige di la kibun. Xumac nilô tige yêp kisii di nilô ti yêp vac mahigun di ti yêp ngibi. Om he lop mi la yê ngivihi tige lêc yib. ¹⁰Mêd Pol lop mi la vô xomxo tyo dî le ni xocên kisii di hôm lec vigê di nel vô he ên nêbê, “Xam o vô viyin lêm, ên ga dô maviha.” ¹¹Mêd Pol lec mi lax kisii di lax ya hixôn xomxo vông vinê. Pyap di i nel kiyang dia vô he di vigwe vidii lec, di sea he di la. ¹²Mêd ngivihi tyo dô maviha di he kô mi lax ben hixôn xêyaa niviha.

Pol sea Tloas dî la Mailitas

¹³Mêd xe lec sip gê Tloas mi la mug mi la vigwe Asos, ên Pol nel nêb ob la kibun mi la Asos di xe xôn obêc lec sip gê Asos. ¹⁴Om Pol mila vô xe gê Asos, di xe kô i lec sip di xe xôn la Mitilini. ¹⁵Nang dêc xe sea Mitilini mi la, di vigwe vidiiên titige xe mila kwabo vô vigwe Kaios, di xe xêp di vigwe vidiiên xe mila Semos di vidiiên xe mila Mailitas. ¹⁶Xe luu vigwe Epesas vêl, ên Pol nêb ob dô vigwe levac Esia buc tibeac lêm, ên xo nêb ob la lutibed ên la yê buc Pentikos gê Jelusalem.

Pol nel kiyang vô gyovixa Epesas

¹⁷Vac vigwe Mailitas Pol vông kiyang la vô gyovixa Epesas nêb he i loc vô i. ¹⁸Om he mila di Pol nel vô he ên nêbê, “Xam xovô môp yuu yuac wê a lam vông vac xam mahigun vô buc wê a val Esia taxlee ge hixôn buc vihati wê a dô hixôn xam ge. ¹⁹Di buc tibeac he Yuda hilu kiyang xôn nêb ob vông viyin vô a, om a dô vac viyin tibeac, di a lêg vô nipwo lec, lêc a vông yuac wê Apumtau vông vac a vigêg ge. ²⁰Di a o yax kiyang ti vun ên xam lêm. Nge, a nel kiyang wê ob ngidu xam xôn ge vihati yêp seac vô xam. A tixuu xam vac kitucmaên di a loc tixuu xam vac xam toto bom hixôn. ²¹Di buc tibeac a nel kiyang xêkizêc vô xam Yuda hixôn xam tibii ba ên a nêbê xam pilepac nilôm i loc vô Anutu di xam vông i vin il lig Apumtau Yesu. ²²Om xam ngô lê. Gwêbaga Myakilôhô Ngibua nel vô a nêb a la Jelusalem, lêc viyin wê xomxo ob vông vô a gê Jelusalem ge, a lungê. ²³Vac vigwe vihati wê a la dô vac ge Myakilôhô Ngibua nel kitong vô a ên nêbê a ob kô viyin di tibii ob tung a vac xumac kalabuhu. ²⁴Lêc a nêb a ob vông yuac vihati wê Apumtau Yesu vông vô a ge i loc tiyi lec myahipu di a o xo a nignivi lêm. Yuac wê a ob vông ge a ob nel vizid niviha wê Anutu vông ge kitong vô xomxo.

²⁵“Xam xovô bê ilage a loc tup vac xam di loc nel Anutu ben kehe kitong vô xam, lêc gwêbaga a xovô ên a nêbê xam obêc wê a magnôn tii vac lêm. ²⁶Om a ob nel kiyang xêkizêc vô xam bêga bê xam ti obêc wib mi la vac nipaên ge od kiyang ti o yêp vô a lêm. ²⁷Ên a o yax kiyang ti

vun ên xam lêm. Nge, a nêl kiyang wê Anutu vông ge vihati kitong vô xam. ²⁸ Om xam viac xam dì xam viac Anutu nue vihati, ên Myakilôhô Ngibua vinoo xam nêb xam viac he. Xam viac he i niviha, ên Apumtau kisuu he ya hi wê ici va vông ge. ²⁹ A xovô ên a nêbê a ob sea xam dì a ob la, dì tîmuêن xomxo nipaên ya obêc lam vac xam mahigun dì lam vông xam vô nipaên tiyi xocbê noo vimen la hi bwoc sipsip ge. ³⁰ Dì xacxam va ya obêc kidi vac xam mahigun dì nêl kiyang kityooêن vô xam dì didii xam mi lax tîmu vô he vixa. ³¹ Om xam viac xam niviha, dì xam xovô bê tiyi klismas yon a dô hixôn nilôg viyin yuu byagén, lêc a nêl Anutu xolac vô xam tiyi bucén yuu vidiîen vihati.

³² “Dì gwêbaga a ob tung xam vac Anutu vigê dì xam dô vac kiyang xêyaa vin lecén wê Anutu vông ge. Ên kiyang tige tiyi wê ob vông xam le xêkizêc, dì ob vông vizid wê Anutu nêb ob vông vô il vihati wê il tu i nue ge vô xam hixôn.

³³ “A o kitaa gol yuu silva hixôn nivimihi vô xomxo ti lêm. ³⁴ Xam xovô ên xam nêbê aca va vigêg vông yuac dì a tulec susu wê ngidu a xôn dì ngidu xomxo wê dô hixôn a ge xôn. ³⁵ Yuac vihati wê a vông ge nêl kitong vô xam bêga nêbê il ob vông yuac xêkizêc ên i ngidu xomxo wê he nêñ xêkizêc ma ge xôn. Dì il ob xovô kiyang wê Apumtau Yesu nêl bêga nêbê xomxo ti obêc vông susu vô xomxo ngwe ge od xêyaa ob vô niviha luu môp wê ob kô susu vô xomxo ngwe ge vêl.”

³⁶ Pol nêl kiyang tige pyap dì yev vixa kitu vac dì he gyovixa kitaa. ³⁷ Pyap dì he vihati byag mabu dì kiva Pol xôn dì pul i vigê. ³⁸ Dì he nilô vô viyin levac ên kiyang wê Pol nêl vô he ên nêbê, “Xam obêc wê a magnôn tii vac lêm.” Mêd he kô Pol mi la tung lec sip.

Pol lec sip nêb ob la Jelusalem

21 ¹ Mêd xe lec sip dì sea he dì mila bôbac vô vigwe Kos, dì vigwe vidiîen ge xe kidi mi la vigwe Los, dì xe sea Los dì mila Patala. ² Mêd xe tulec sip ngwe wê ob la vigwe Pinisia ge om xe lec sip tige dì la. ³ Mêd xe mila kwabo vô vigwe Saiplas wê yêp vô xe vigêm kêd ge dì xe luu Saiplas vêl dì la Taia vac vigwe levac Silia. Mêd tibii tul kupac vêl ên sip, ⁴ dì xe lop vêl ên sip dì la myag xomxo vông vinêñ vac vigwe tige lêc xe tulec he ya om xe la dô hixôn he da ti. Myakilôhô Ngibua vông xovôêñ vô he om he nêl vô Pol ên nêbê, “Locén Jelusalem i ma.” ⁵ Mêd buc wê xe dô hixôn he ge tiyôô om he vông vinêñ vihati hixôn vinêñ nue, xe xôn sea he ben dì la gwec ninya, mêd xe vihati yev vixam kitu vac dì kitaa, ⁶ pyap dì xe pulma vigêm dì xe lec sip dì he lax mi la ben.

Agabas nêl kiyang vô Pol

⁷ Xe sea Taia dì mila Tolemes, dì xe la vô xomxo vông vinêñ wê dô vigwe tige dì keac vô he dì dô hixôn he buc tibed. ⁸ Dêc vigwe vidiîen ge

xe sea Tolemes di la Sisalia, di mila dô hixôn sinale Pilip vac i ben. Pilip ge xomxo wê Yesu nue ngîvihi vinoo he vigê vilu di sec yuu gê Jelusalem ilage ên nêb he i ngidu Yesu nue ngîvihi xôn ge. ⁹Pilip nue vêxwo yuudiyuu dô wê he mi nêl Anutu xolac ge.

¹⁰Xe dô Sisalia buc ya la vêl mêt plopet ti lê nêbê Agabas kidi gê Judia di val Sisalia vô xe, ¹¹di val hôm Pol let di ku ici va vigê yuu vixa xôn ya, di nêl ên nêbê, “Myakilohô Ngibua nêl bêga nêbê he Yuda wê dô Jelusalem ge obêc ku xomxo ti wê i let tiga xôn tiyi bêga, di he obêc vông i la vac tibii wê o Yuda lêm ge vigê.”

¹²Xe ngô kiyang tige om xe wê xe la hixôn Pol ge, hixôn he wê dô vac vigwe tige xe kitaa Pol ên xe nêbê, “Locên Jelusalem i ma.” ¹³Lêc Pol nêl vô xe ên nêbê, “Bêna lêc xam byag di vông a nilôg vô viyin? A o xona ên wê tibii ob ku a xôn ge lêm. Di he obêc hi a xib gê Jelusalem ge od ge pyap. A obêc xib lec Apumtau lê.” ¹⁴Xe nêl kiyang tibeac vô Pol, lêc o ngô lêm, om xe sea vyam wê xe nêl ge di nêl bêga bê, “Anutu i vông i tiyi wê xovô ge.”

Pol nêl yuac kitong vô gyovixa gê Jelusalem

¹⁵Buc ya lam la vêl mêt xe kô xe susu lec ên xe nêb xe ob la Jelusalem. ¹⁶Dêc xomxo vông vinên Sisalia ya la hixôn xe di xe la Jelusalem, di he kô xe mi la vac Neson ben wê xe ob xêp vac ge. Neson ge xomxo Saiplas ti wê vông i vin Yesu ilage. ¹⁷Xe mila Jelusalem di lige vông vinên wê dô Jelusalem gee kô xe lec hixôn xêyaa niviha.

¹⁸Di vigwe vidiién ge xe hixôn Pol la xê Jems, di gyovixa Jelusalem vihati la dô hixôn. ¹⁹Mêt Pol pul he vigê di nêl kiyang lec yuac vihati wê Anutu ngidu i xôn di i la vông vac tibii wê o Yuda lêm gee ben.

²⁰He gyovixa ngô kiyang wê Pol nêl ge om he pîmil Anutu di nêl vô Pol ên nêbê, “Lige, ông xovô bê Yuda tibeac xocbê 1,000 ge he vông i vin Yesu, lêc he timu vô xolac wê Moses vông ge hixôn. ²¹Di xomxo ya nêl kiyang kityooén vô he ên nêbê ông la nêl kiyang vô he Yuda wê la dô vac tibii ba ben gee ên ông nêbê he i sea Moses xolac di sea môp wê ob gôl nue ninivi ge di sea môp wê he Yuda mi vông ge. ²²Om il ob vông bêna? Ên gwêbaga he Yuda ob ngô wê ông val dô ga. ²³Om ông vông i tiyi kiyang wê xe ob nêl vô ông bêga bê xe lige yuudiyuu dô wê he hilu kiyang ti vô Anutu ge. ²⁴Om ông loc hixôn he di xam loc vông i tiyi môp wê yêp vac Moses xolac ge wê ob kitya xam nêm nipaén vêl di xam vô paha lec, di ông vông mone vô he, ên he i loc kiping bazub lihi. Ông vông môp bêge, ên xomxo vihati i yê wê ông timu vô Moses xolac ge di he i xovô bê kiyang wê xomxo kityoo lec ông ge nôn maên.

²⁵“Di tibii vông vinên wê o Yuda lêm ge, ilage il hilu kiyang di vông kipihac ti la vô he ên il nêbê he i kol he ên susu yaên wê tibii vông i tu daa vô anutu kityooén ge, di he yaên hi i ma, di he i o ya lili wê he

ngibina kwa dì hi dô vac nilô ge lêm, dì he i xona ên môp yôdac vêx yuu vux.”²⁶ He nêl bêge vô Pol, om Pol kô xomxo yuudiyuu tigee dì vigwe vidiïen titige he xôn la timu vô môp wê ob kitya he nêl nipaên vêl ge, pyap di he la vô xomxo wê mi si daa ge vac Anutu xumac ngibua dì la nêl buc wê he ob vô paha lec dì he toto ob vông daa vô Anutu ge kitong vô he.

He Yuda la hôm Pol xôn vac xumac ngibua

²⁷ He dô dì buc vigê vilu di sec yuu vô kwabo lec wê ob tiyôô ge, lêc he Yuda wê lam gê Esia gee yê wê Pol la dô vac Anutu xumac ngibua ge, om he vông xomxo tibeac nilô juda sea di he la hôm Pol xôn,²⁸ dì tyuc vya levac ên nêbê, “Xam lige Islel, xam lam hixôn xe, ên xomxo tiga wê mi la vac vigwe vihati dì la so vya lec il Islel hixôn Moses xolac di xumac ngibua tiga. Di gwêbaga xomxo tiga vông môp nipaên bêga bê kô tibii wê o Yuda lêm ge mi he lam vac Anutu xumac ngibua ga om vông xumac tyo vô nipaên.”²⁹ He nêl bêge, ên he yê wê Pol la vilee vac Jelusalem hixôn Tlopimas wê tibii Epesas ti ge, om he so nêbê mêt Pol kô Tlopimas mi yuu la vac Anutu xumac ngibua nilô.

³⁰ Om xomxo Jelusalem vihati xêyaa vô myavinê vô Pol dì he kitucma mi la hôm Pol xôn vac Anutu xumac ngibua dì kô i mi la vixun dì tung vuayen lec lutibed.

³¹ Mêt xomxo tigee hi Pol ên nêb ob hi i yib, lêc kiyang la vô Lom levac ti wê viac tibii vevac vihati ge ên nêbê xomxo Jelusalem vihati kitucma di vông nididun levac.³² Om tibii levac tige kô tibii vevac levac ya hixôn he nue vevac dì he la lutibed di mila le vac xomxo mahigun. Mêt xomxo yê wê he val ge om he sea Pol di hiên ma.³³ Mêt tibii levac tige nêl vô nue vevac ên nêbê he i loc hôm Pol xôn dì ku i xôn ya sen yuu. Mêt tibii levac nêl ên nêbê, “Xomxo tiga letya? Dì i vô va lêc xam hi?”³⁴ Lêc xomxo ya tyuc kiyang ngwe dì he ya tyuc kiyang bangwe, dì he tyuc vac nididun levac om tibii levac tige o ngô kiyang wê he tyuc ge nivîha lêm, om nêl vô nue vevac ên nêb he i kô Pol mi loc vac xumac wê he vông ge.³⁵⁻³⁶ Om he kô Pol mi la lec peb, lêc xomxo tibeac timu vô he vixa dì tyuc ên nêbê, “Hi i yib.” Om tibii vevac tigee hôm Pol kisii dì kô mi la.

Pol nêl i kehe kitong vô he Yuda

³⁷ He nêb he ob kô Pol mi la xumac lôma, lêc Pol nêl vô tibii vevac levac tige vac vya Glik ên nêbê, “A ob nêl kiyang ti vô ông.” Mêt tibii vevac tyo nêl vô Pol ên nêbê, “Ông xovô vya Glik.³⁸ A so ên a nêbê mêt ông Isip ti wê ông vông vevac vô gavman ilage dì i kô tibii 4,000 hixôn he yipac dì didii he mi la vac vigwe myadongên.”³⁹ Mêt Pol nêl vô i ên nêbê, “A ga Yuda ti di a bog vigwe levac Tasas wê yêp vac vigwe Silisia ge. Om a kitaa ông bê ông tyuc lec dì a nêl kiyang ya vô xomxo tigee.”

⁴⁰Mêd tibii levac tige lee yuu om Pol le lec peb di vông vigê la kisii di xomxo vihati dô kiyang maên, mêd Pol nêl kiyang vô he vac Yuda via.

22 ¹Pol nêl vô he bêga nêbê, “Xam mage lige, a ob nêl a kehe kitong om xam ngô.” ²He ngô wê Pol keac vac Yuda via ge om he dô kiyang maên, di Pol nêl vô he ên nêbê,

³“A ga Yuda ti di a yubac gê Tasas vac vigwe levac Silisia, lêc a lig gê Jelusalem di Gameliel tixuu a ya Moses xolac vihati wê il buge timu vô ge om a vông i vin Anutu xêkizêc di vông yuac wê i vông ge tiyi xocbê xam vông gwêbaga. ⁴Di a vông viyin levac vô xomxo wê vông i vin Yesu ge ên a nêb a ob hi he i yib, di a ku he vêx yuu vux xôn di tung he vac xumac kalabuhu. ⁵Xomxo daa sién nêl levac hixôn kaunsil vihati xovô môt wê a vông ilage, om he tiyi wê ob nêl a kitong. Mêd he kivuu kipihac vô he Yuda wê dô Damaskas ge di a kô mi la Damaskas ên a nêb a ob hôm xomxo vông vinêr wê dô vigwe tige xôn di kô he mi lam Jelusalem ên he i lam kô myavinê.

Pol nêl kiyang lec wê vông i vin Kilisi ge

⁶“A loc mi la di a mila kwabo vô Damaskas vô vidiien wê hiyôv tyip kitôn ge, lêc lutibed xêseac ti lam gê kisii di lam byêx a magnôn, ⁷di a tilii mi la xêp kibun, di a ngô via ti lam nêl vô a ên nêbê, ‘Sol, bêna lêc ông vông viyin vô a?’ ⁸Lêc a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, ông letya?’ Di i nêl vô a ên nêbê, ‘A Yesu Nasalet wê ông vông viyin vô a ge.’ ⁹Mêd xomxo wê dô hixôn a gee yê xêseac lê, lêc he o ngôvô xomxo ti wê keac vô a ge via lêm.

¹⁰“Mêd a kinêg ên a nêbê, ‘Apumtau, a ob vông bêna?’ Lêc Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘Ông kidi lec mi loc Damaskas, ên xomxo ti obêc nêl yuac wê Anutu nêbê ông ob vông ge kitong vô ông.’ ¹¹Xêseac tige byêx a magnôn di a o xê susu ti lêm, om he wê dô hixôn a gee hôm lec a vigêg di didii a di xe la Damaskas.

¹²“Xomxo ti lê nêbê Ananaias dô Damaskas. Ananaias viac Moses xolac vihati di timu vô niviha om he Yuda wê dô Damaskas gee yê ên nêb i xomxo niviha. ¹³Mêd Ananaias lam le vô a magnôn di nêl ên nêbê, ‘A lig Sol, mamnôn i seac.’ Dêc lutibed a magnôn seac di a xê Ananaias. ¹⁴Di i nêl vô a ên nêbê, ‘Anutu wê il buge vông ge vinoo ông ên nêb ông xovô kiyang wê i vông ge di ông wê xomxo niviha tyo wê ici va nêl kiyang vô ông vac mya ge, ¹⁵ênen ông obêc kô kiyang wê ông wê di ngô ge mi la nêl kitong vô xomxo vihati. ¹⁶Om ông dibin vatya? Kidi lec mi loc lipac mia, di ông kitaa vô Apumtau ên i kitya ông nêm nipaên vêl.’

Pol nêl kiyang lec wê Anutu vông i la vô tibii madiluhu ge

¹⁷“Mêd a lôm Jelusalem di la kitaa vac Anutu xumac ngibua, lêc a xê vivia ti bêga nêbê ¹⁸Apumtau nêl kiyang ti vô a ên nêbê, ‘Ông sea

Jelusalem dì loc lutibed, ên ông obêc nêl a kitong vô xomxo ge od he ob vông i vin lêm.¹⁹ Mêd a nêl ên a nêbê, ‘Apumtau, he xovô wê ilage a la vac xumac lilo vihati dì a la hôm xomxo wê vông i vin ông ge xôn dì a hi he.²⁰ Dì buc wê he hi Stiven wê mi nêl ông kiyang ge od a le hixôn dì viac he wê nêx Stiven ya ngidax ge nêx ngakwi, dì a xê môp wê he vông ge ên a nêbê niviha.²¹ Lêc Apumtau nêl vô a ên a nêbê, ‘Ông loc ên a ob vông ông loc môp dia vô tibii madiluhu wê o Yuda lêm gee.’”

Xomxo levac Lom ti viac Pol

²² He Yuda ngô kiyang wê Pol nêl ge, dì i val vô kiyang ti wê nêb ob la vô tibii ba ge lêc he yê tiyiên ma om he tyuc via levac ên a nêbê, “Hi xomxo tige i yib. Xomxo tibêge ob dô maviha lêm.”²³ He tyuc levac dì nêx nivîmihi kisii dì hôm vijuva mi nêx i la kisii hixôn.²⁴ Om tibii vevac tige nêl vô nue vevac ên a nêbê, “Xam kô Pol mi loc vac il bed xumac lôma dì loc hi i ya yihi, ên i nêl kiyang wê Yuda tyuc lec i ge kehe vô il mi il ngô.”²⁵ Om he ku Pol vigê xôn ya let, lêc Pol kinêg vô tibii vevac ti wê le kwabo ge ên a nêbê, “Xolac wê gavman vông ge yêp ên a nêbê xam obêc hi xomxo Lom ti tax dêc i vông kot tîmuên ge od obêc la tiyi, me?”

²⁶ Tibii tige ngô kiyang wê Pol nêl ge om lax nêl vô tibii vevac levac ên a nêbê, “Ông ob vông bêna vô xomxo tige? Ên xomxo tige Lom ti.”²⁷ Om xomxo levac tige la vô Pol dì kinêg vô i ên a nêbê, “Ông nêl kitong vô a bê ông Lom ti vixôhilôg, me?” Om Pol nêl ên a nêbê, “Vixôhilôg, a xomxo Lom ti.”²⁸ Mêd tibii levac tige nêl vô Pol ên a nêbê, “A vông mone levac la vô gavman, om a dô tiyi xocbê xomxo Lom.” Lêc Pol nêl ên a nêbê, “Dì a mô, a o bêge lêm, ên tag kô a dì a Lom ti.”²⁹ Mêd nue vevac wê nêb ob hi Pol ge ngô kiyang tige om xona di sea Pol lutibed, dì tibii vevac levac tige ngô wê Pol Lom ti lêc he ku i xôn ge, om xona.

³⁰ Tibii levac tige nêb ob ngôvô kiyang wê he Yuda nêl lec Pol ge kehe, om vigwe vidiiên ge piwelac sen vêl ên Pol dì vông kiyang la vô Yuda levac wê mi si daa gee hixôn kaunsil vihati ên a nêbê he i lam kitucma, mêd tibii vevac levac tyo kô Pol mi lam lax vô he manôn.

Pol nêl kiyang vô kaunsil wê he Yuda vông ge

23 ¹Pol manôn la vô he kaunsil dì nêl kiyang vô he nêbê, “Xam lige, môp wê a vông ilage dì i val tyip gwêbaga, Anutu yê nêb a o vông ti so lêm.”² Mêd xomxo daa sién nêl levac lê nêbê Ananaias ngô Pol kiyang, om nêl vô xomxo wê le kwabo vô Pol ge ên a nêbê, “Pitap i mya.”³ Lêc Pol nêl vô Ananaias ên a nêbê, “Ông tiyi xocbê xax wê xomxo lipac pên lec kisii lêc nilô pital ge, om Anutu obêc hi ông, ên ông nêb ông ob

^b ^{22:27} Pol ge xomxo Lom ti vixôhilôg, ên yubac vac vigwe Tasas vac vigwe levac Siliisia wê Lom viac ge. Lêc Pol ge Islele ti, ên ta yuu ma ge xomxo Islele yuu.

titô a kiyang ya Moses xolac lê, lêc ông pwoo Moses xolac vac ên wê ông nêl di xomxo hi a ge.”

⁴Mêd xomxo wê le hixôn Pol ge nêl vô i ên nêbê, “Letya nêb ông nêl kiyang nipaên lec xomxo levac wê mi si daa vô Anutu ge?” ⁵Mêd Pol nêl ên nêbê, “Xam lige, a xovô kiyang wê yêp vac kipihac xolac bêga nêbê, ‘Xam o lêc nêl kiyang nipaên lec xomxo levac wê viac xam ge lêm.’ Lêc a o xovô bê xomxo tige xomxo levac wê mi si daa ge lêm om a nêl kiyang bêge lec i.”

⁶Pol xovô nêbê he ya Sadyusi di he ya Palisi om keac levac vô he kaunsil ên nêbê, “Xam lige, mag ge Palisi di a ga Palisi, di a vông i vin ên a nêbê xomxo yibên obêc kidi lec tii vac, lêc gwêbaga xomxo vông kiyang vô a lec kiyang tige.” ⁷Pol nêl bêge om he Palisi yuu Sadyusi kunacma di le kidu yuu, ⁸ên he Sadyusi nêl nêbê xomxo yibên ob kidi lec i tii vac lêm, di he nêl ên nêbê angela di xomxo kinu o dô lêm. Lêc he Palisi vông i vin kiyang tigee vihati. ⁹Om he nêlma levac di higac vÔma di he Palisi wê tixuu xomxo ya Moses xolac gee he ya kidi lec di nêl ên nêbê, “Xe o tulec soên ti vô xomxo tige lêm. Angela hixôn xomxo kinu mêt lam nêl kiyang vô i.” ¹⁰He kunacma mabu yocê om xomxo vevac levac tyo xona nêbê he ob titê Pol vÔma lêc yib, om nêl vô nue vevac ên nêbê, “Xam loc kô Pol vac he mahigun di kô mi loc vac xumac wê il vÔng ge.”

¹¹Vô bucên hig ge Apumtau lam le vô Pol manôn di nêl ên nêbê, “Ông xonaên i ma, ên ông nêl a kitong gê Jelusalem om ông obêc la nêl a kitong gê Lom hixôn.”

He Yuda hilu kiyang nêb ob hi Pol i yib

¹²Vigwe vidiiên he Yuda kitucma di hilu kiyang bêga nêbê, “Il ob hi Pol i yib, om il ob ngibua susu yaên hixôn mia numên di i loc tyip lec buc wê il ob hi Pol i yib ge.” ¹³He wê hilu kiyang tige tiyi xocbê kehe yuu (40). ¹⁴Mêd he la vô xomxo levac wê mi si daa gee hixôn he Yuda levace di nêl vô he ên nêbê, “Xe vihati hilu kiyang bêga ên xe nêbê xe ob xa yaên ti lêm di i loc tyip lec buc wê xe ob hi Pol i yib ge. ¹⁵Om xam hixôn kaunsil, xam vÔng kiyang i loc vô xomxo vevac levac tyo bê i kô Pol mi lam vô xam ên xam ob ngôvô kiyang kehe, di xe ob viac xe pyap di obêc val môp mahigun ti di xe ob hi i yib.”

¹⁶He nêl bêge, lêc Pol viwa ngivihi ti ngô wê he nêb ob hi Pol i yib ge om la vac tibii vevac ben di la nêl kiyang tige kitong vô yihi. ¹⁷Om Pol keac tibii vevac levac ti val di nêl vô i ên nêbê, “Kô xomxo ngivihi tiga mi loc vô xomxo levac wê viac tibii vevac ge ên ob nêl kiyang ti vô i.” ¹⁸Om tibii tige kô i mi la vô tibii vevac levac tyo di nêl vô i ên nêbê, “Pol ti wê il hôm i xôn ge keac a la vô i ên nêbê a kô xomxo ngivihi tiga mi lam vô ông, ên xomxo ngivihi tiga ob nêl kiyang ti vô ông.”

¹⁹Mêd xomxo levac tige kô ngivihi tyo mi yuu la le viyonê di kinêg vô i ên nêbê, “Ông ob nêl kiyang vatya vô a?” ²⁰Om ngivihi tyo nêl vô i

ên nêbê, “He Yuda hilu kiyang xôn nêbê he ob vông kiyang i lam vô ông ên nêbê titige ông kô Pol mi loc vô he kaunsil. He kityoo ên he nêbê he ob ngô i nêbê kiyang kehe i tii vac. ²¹Om ông o lêc ngô he via lêm, ên he lie 40 dô vac môt ên nêbê ob hi Pol i yib, ên he hilu kiyang bêga nêbê he ob ngibua yaén hixôn numên di i loc tyip lec buc wê he ob hi Pol i yib ge. Di gwêbaga he dô bin ông nêbê ông tyuc lec kiyang wê he nêl ge.” ²²Mêd tibii vevac levac tyo vông ngivihi tige lax mi la di nêl kiyang xêkizêc vô i nêbê, “Ông o lêc nêl kitong vô xomxo ti bê ông lam nêl kiyang tige vô a lêm.”

Tibii vevac levac vông Pol la vô gavman levac Piliks

²³Mêd tibii vevac levac tige keac nue yuu wê mila le ngiduên wê i vông ge lam di nêl vô yuu ên nêbê, “Muu kô xomxo vevac 200 hixôn xomxo vevac 70 wê ob lec xôhô gee di xomxo 200 wê ob kô yii ge, di xam loc Sisalia vô bucên lec hiyôv manôn xocbê 9 klok. ²⁴Di xam viac xôhô ya ên Pol i dô lec ti, di xam viac i niviha di kô i mi loc vô gavman levac Piliks.” ²⁵Di tibii levac tige kivuu kipihac ti vô Piliks bêga nêbê,

²⁶“A, Klodias Lisias, a kivuu kipihac tiga vô ông gavman levac Piliks. Vidiên niviha i loc vô ông. ²⁷Xomxo tiga, he Yuda hôm i xôn di hi i ên nêbê ob hi i yib, lêc a ngô wê i Lom ti ge, om a hixôn nuge vevac, xe la kô i vêl ên he Yuda vigê. ²⁸A nêbê a ob ngô kiyang wê he nêl lec xomxo tige kehe, om a kô i mi la vô kaunsil wê he Yuda vông ge. ²⁹Mêd a ngô kiyang wê he nêl lec i ge, lêc kiyang tige tiyi xocbê xolac wê heche va vông ge, di a xovô ên a nêbê kiyang tige o tiyi wê il ob tung i la vac kalabuhu di hi i yib ge lêm. ³⁰Nang dêc xomxo ti lam nêl kitong vô a ên nêbê he Yuda hilu kiyang nêbê he ob hi xomxo tige i yib, om a vông i loc vô ông lutibed. Di a nêl vô he Yuda wê vông kiyang vô i ge ên a nêbê he i loc nêl kiyang wê he nêl lec i ge vô ông.” Kipihac nêl bêge.

³¹Mêd nue vevac vông i tiyi wê tibii levac tige nêl vô he ge om he kô Pol di la bucên di mila vigwe Antipatlis. ³²Di vigwe vidiên tibii vevac wê la kibun gee hixôn he wê kô yii ge lax mi la ben, di he wê dô lec xôhô gee la hixôn Pol mi he la. ³³He mila Sisalia mêd vông kipihac vô gavman levac Piliks di vông Pol la hixôn. ³⁴Mêd Piliks kitong kipihac tyo di kinêg vô Pol ên nêbê, “Ông lam vac vigwe levac tina?” Om Pol nêl ên nêbê, “A bog Silisia.” ³⁵Mêd Piliks nêl ên nêbê, “Xomxo wê nêl kiyang lec ông ge obêc val ge od a ob ngô kiyang wê ông vông.” Pyap mêd nêl vô nue vevac ên nêbê he i kô Pol mi loc tung vac gavman xumac wê Helot lox ilage di he i yê i xôn.

He Yuda vông kiyang vô Pol

24 ¹Buc vigê vilu lam la vêl dêc Ananaias wê xomxo daa siên nêbê levac ge hixôn Yuda levac ya di xomxo ti wê ob nêl xomxo nêbê

kiyang vô gavman ge lê nêbê Tetalas, he la vô gavman levac Piliks ên he nêb he ob vông kiyang vô Pol. ² Om Piliks keac Pol lam dì Tetalas nêl kiyang kityooên ya lec Pol bêga nêbê, “Xomxo levac Piliks, ông viac xe niviha om xe dô nimviha dì vevac ti o tyip vac xe bom lêm, di ông kitya môp nipaên vêl dì vông xe dô vac môp niviha wê ob vô niviha vô xe ge. ³ Om môp tige vông xe xêmyaa vô niviha dì xe hi vixam ên ông tiyi buc vihati.

⁴ “A ob nêl kiyang dia vô ông lêm, lêc a kitaa ông bê ông xêmyaa i vô niviha dì ông ngô kiyang bo ti wê a ob nêl vô ông ga. ⁵ Xomxo tige, xe xê ên xe nêb i xomxo judaên, ên la vông Yuda vac vigwe vihati he nilô juda di he o dô niviha lêm, di xomxo kidu ti wê nêbê Nasalet ge ici va tu he nêb niviha levac. ⁶ Dêc nêb ob vông Anutu xumac ngibua i vô nipaên om xe la hôm i xôn. [Ên xe nêb xe ob vông kiyang vô i lec kiyang wê yêp vac Moses xolac ge, ⁷ lêc tibii vevac levac Lisias val tii xe sea dì kô Pol mi la, ⁸ di nêl ên nêbê xomxo wê nêb ob vông kiyang vô Pol ge, he i lam nêl kiyang vô ông.] Om ông obêc kinêg xomxo tyo ge od ông obêc ngô kiyang wê xe nêl lec i ge vihati vac i mya.”

⁹ Tetalas nêl bêge dì Yuda vihati ngidu i kiyang xôn dì nêl ên nêbê kiyang vihati ge vixôhîlôg nôn.

Pol nêl kiyang vô Piliks

¹⁰ Mêd Piliks too kwa vô Pol ên nêb i nêl i kiyang, om Pol nêl ên nêbê, “A xovô wê ông viac kiyang wê xe Yuda vông ge vac ilage dì i val tyip gwêbaga hixôn, om a xêgyaa niviha ên wê a ob nêl kiyang wê a vông ge vô ông. ¹¹ Ông obêc kinêg vô xomxo ya ge od he ob nêl vô ông bê a la Jelusalem dì la kitaa vô Anutu di buc vigê yuu di tô mi la yuu lam la vêl dì i val gwêbaga. ¹² Di he Yuda o yê wê xe ngaênma lec kiyang ya vac xumac ngibua ge lêm, di a o kituc xomxo tibeac vac xumac lilo me lec wetôv dì vông he xêyaa vô myavinê lêm. ¹³ Kiyang kityooên wê he nêl lec a ge, he o tiyi wê he ob nêl kiyang kehe kitong mi ông xovô bê kiyang nôn lêm.

¹⁴ “Lêc a ob nêl a kitong seac bêga bê kiyang wê he Yuda yê tiyiên ma ge, vixôhîlôg, a mi timu vô. Lêc a timu vô môp tige dì a kitaa vô Anutu wê buge mi kitaa vô ilage, dì a vông i vin Moses xolac hixôn plopete kiyang wê yêp vac kipihac ge vihati. ¹⁵ Di a vông i vin di dô bin kiyang wê nêl ên nêbê xomxo vihati, nipaên yuu xôn niviha, obêc kidi lec maviha tii vac. Di he Yuda êno vông i vin kiyang tige mi dô bin. ¹⁶ Om a vông môp niviha tiyi buc vihati ên a nêb a nilôg i yêp niviha, di Anutu hixôn xomxo he i yê a niviha.

¹⁷ “A la dô klismas ya la vêl vac vigwe ya, nang dì a la Jelusalem ên a nêb a ob vông mone vô lige Yuda wê nêb susu maên gee dì a nêb a ob tung daa vô Anutu. ¹⁸ A viac môp tige om a timu vô môp wê ob vông a

vô paha lec ge, pyap dì he Yuda yê wê a la vac Anutu xumac ngibua ge. Xomxo tibeac o dô hixôn a dì vô nididun levac lêm,¹⁹ lêc he Yuda wê lam gê Esia ge he val hôm a xôn. Xomxo tige, a nêg kiyang ti obêc yêp vô he ge od he i lam nêl vô ông dì obêc niviha.²⁰ Lêc obêc ma ge od xomxo wê dô gae he i nêl a nêg soên wê he tulec vô buc wê a la le vô he kaunsil manôn ge.²¹ Kiyang tibed wê a le vô kaunsil manôn dì a nêl bêga ên a nêbê, ‘A vông i vin ên a nêbê Anutu obêc tipi vô xomxo yibêni kidi lec i tii vac om gwêbaga xam vông kot vô a lec kiyang tige tibed.’”

²² Pol nêl bêge, lêc Piliks xovô kiyang yuu môp wê xomxo vông vinê vông ge om nêl vô he Yuda ên nêbê, “Xam dô dì xomxo levac Lisias obêc val ge od a obêc titô kiyang wê xam vông ge.”²³ Mêd Piliks nêl vô tibii vevac tige ên nêbê, “Viac Pol niviha dì ông wê i xôn dì i o lêc dô kizêc lêm, dì ông o lêc vibu lie wê nêbê ob lam vông susu ya vô i ge lêm.”

Pol dô vac xumac kalabuhu tiyi klismas yuu

²⁴ Buc ya la vêl dêc Piliks yuu viñê Dlusila keac Pol lam vô yuu. Dlusila ge Yuda vêx ti. Om yuu ngô kiyang wê Pol nêl lec môp wê xomxo ob vông i vin Yesu Kilisi ge kehe kitong.²⁵ Dêc Pol nêl kiyang lec môp niviha hixôn môp wê xomxo ob kol he ên nipaén ge dì nêl lec wê Anutu obêc titô xomxo nêl kiyang vô buc timuén ge. Piliks ngô kiyang tige dì xona om nêl vô Pol ên nêbê, “Kiyang pyap om ông loc, dì obêc buc ngwe nang dì a obêc keac ông lôm i tii vac.”²⁶ Dêc Piliks xo vac nilô ên nêbê mêd Pol obêc vông mone ya vô i om keac Pol la vô i tiyi buc tibeac dì yuu keac mi dô.

²⁷ Klismas yuu lam la vêl dêc Posias Pestas la kô vigwe wê Piliks vông ge. Dì Piliks xo nêbê he Yuda i yê i niviha, om sea Pol dô vac kalabuhu dì i loc mi la.

Pol nêl nêbê king Sisa ob ngô kiyang wê i vông ge

25 ¹Pestas val dô vac vigwe wê ob viac ge dì buc yon la vêl dì i sea Sisalia dì la Jelusalem. ²Mêd xomxo levac wê mi si daa vô Anutu gee hixôn lie levac ya he la vô Pestas dì so kiyang lec Pol dì nêl vô Pestas ên nêbê,³ “Xe kitaa ông bê ông vông Pol i lam Jelusalem.” He nêl bêge ên he nêb Pol obêc val vô he vac môp mahigun ti ge od he ob hi i yib.⁴ Lêc Pestas nêl vô he ên nêbê, “Pol la dô kalabuhu gê Sisalia, dì a ob dô buc myabo tya dì a ob la Sisalia. ⁵Om xam levac ya lam hixôn a, ên i nêl soën ya obêc yêp ge od xam vông kot vô i.”

⁶ Om Pestas dô hixôn he tiyi buc vigê vilu dì sec yon me buc vigê yuu dêc la Sisalia. Dì vigwe vidiién Pestas la dô vac xumac kot dì nêl vô nue ên nêb he i loc kô Pol mi lam. ⁷Pol val dì he Yuda wê lam gê Jelusalem gee le hixôn Pol dì so kiyang tibeac lec i. Lêc kiyang wê he nêl ge, nôn ti o yêp vac lêm. ⁸ Mêd Pol nêl vô he ên nêbê, “A o nêl kiyang nipaén ti lec xolac wê il Yuda vông dì Anutu xumac ngibua dì Lom gavman lêm.”

⁹Pestas ngô kiyang tige lêc xo nêb he Yuda i yê i niviha om nêl vô Pol ên nêbê, “Ông obêc nêb ông ob la Jelusalem ge od a ob ngô kiyang wê ông vông ge gê Jelusalem.” ¹⁰Lêc Pol nêl ên nêbê, “Xumac wê a le vac ga, king Sisa xumac wê ob ngô kiyang wê a vông. Ông xovô pyap bê a o vông soên ti vô he Yuda lêm. ¹¹A nêg soên ti obêc yêp tiyi wê xam ob hi a xib lec ge od pyap, lêc kiyang wê he Yuda nêl lec a ge nôn obêc ma ge od xam ti tiyiên ma wê xam ob vông a la vac he vigê ge. A nêl bêga bê king Sisa ob ngô kiyang wê a vông ge i tii vac nang.” ¹²Mêd Pestas he nue kaunsil viac kiyang vôma, pyap dêc Pestas la nêl vô Pol ên nêbê, “Ông nêb ông ob la vô Sisa, om ông loc vô Sisa ên i ngô kiyang wê ông vông ge.”

Pestas nêl Pol kiyang kitong vô Aglipa

¹³Buc ya la vêl di Yuda gavman levac ti lê nêbê king Aglipa yuu li vêx Benaisi mila Sisalia nêb yuu ob la yê Pestas. ¹⁴Yuu dô buc ya lam la vêl di Pestas nêl Pol kiyang kitong vô king Aglipa bêga nêbê, “Ilage Piliks tung xomxo ti la kalabuhu lêc sea i dô di la, ¹⁵di buc wê a la Jelusalem ge he Yuda levac wê mi si daa gee hixôn lie levac ya he nêl vô a ên nêb a titô kiyang wê i vông ge. ¹⁶Lêc a nêl vô he ên a nêbê môt wê xe Lom vông ge ti o yêp wê xe ob vông myavîwen vô xomxo ti vaxvax ge lêm. Xomxo ti kiyang obêc yêp vô i ge od ob la le hixôn xomxo wê vông kiyang vô i ge di ici va ob nêl kiyang wê i vông ge kitong.

¹⁷“Om he Yuda lam ga hixôn a, di a o val dô seac vêl lêm. Nge, vigwe vidiiên a la dô vac xumac kot di nêl mi he kô Pol mi lam vô a. ¹⁸Mêd he Yuda kidi lec nêb ob vông kiyang vô Pol, di a xo ên a nêbê he ob nêl soên levac ti lec Pol, lêc he o nêl lêm, ¹⁹di he nêl kiyang lec môt wê he Yuda mi kitaa vô Anutu ge di nêl lec xomxo ti lê nêbê Yesu wê yib lêc Pol nêl nêbê xomxo tige kidi lec, om he vông kot vô Pol lec kiyang tige. ²⁰A nêb a ob xovô kiyang tige kehe, lêc a piyôp ob la tiyi lêm. Om a nêl vô Pol ên a nêbê, ‘Ông obêc nêb ông ob la Jelusalem ge od a ob ngô ông nêm kiyang gê Jelusalem.’ ²¹Lêc Pol nêb ob dô kalabuhu dêc king Sisa vaci obêc ngô kiyang wê i vông ge. Om a nêl vô a nuge vevac ên a nêb he i viac Pol niviha di i miloc vô buc wê a obêc vông i loc vô king Sisa ge.” ²²Pestas nêl bêge di Aglipa nêl vô Pestas ên nêbê, “Aca va ob ngô xomxo tige nêb kiyang.” Om Pestas nêl ên nêbê, “Títige ông ob ngô i nêb kiyang.”

²³Mêd vigwe vidiiên Aglipa yuu li Benaisi val hixôn vunac vunac, di yuu hixôn tibii vevac levac ya di tibii Sisalia levac ya la vac xumac kitucmaên. Di Pestas nêl di tibii vevac kô Pol mi lam. ²⁴Mêd Pestas nêl ên nêbê, “King Aglipa, hixôn xam vihati wê xam val dô hixôn xe gee, xam wê xomxo tiga. Ên he Yuda wê dô ga hixôn he wê dô Jelusalem gee, he vihati so vya vô i di nêl vya levac vô a ên nêb a hi i yib. ²⁵Lêc a o

tulec kiyang ti tiyi wê il ob hi i yib lec ge lêm. Di ici va nêb king Sisa vaci ob ngô kiyang wê i vông ge, om a nêb a ob vông i loc vô king Sisa.²⁶ Lêc a o tulec kiyang soén ti vô i wê a ob kivuu kipihac i loc vô il xomxo levac Sisa ge lêm. Om king Aglipa, a kô xomxo tige mi lam vô ông hixôn xam vihati ên a nêb il xôn vihati ob ngô kiyang wê i vông ge di il obêc tulec kiyang ya vô i ge od a ob kivuu vac kipihac.²⁷ Èn a xo ên a nêbê a obêc vông xomxo ti i loc vô Sisa, lêc a obêc nêl kiyang ti wê xomxo vông kot vô i ge kitong lêm ge, od ge tiyiên ma.”

Pol nêl i kiyang kitong vô Aglipa

26 ¹Mêd Aglipa nêl vô Pol ên nêbê, “Ông nêl ông kiyang ên xe ob ngô.” Om Pol vigê la kisii di i nêl i kiyang kitong bêga nêbê,
²“King Aglipa, gwêbaga a xêgyaa vô niviha ên wê a ob nêl kiyang wê he Yuda

so lec a ge kitong vô ông, ³ên ông xovô môp wê xe Yuda vông ge vihati hixôn kiyang wê xe mi nêlma lec ge, om a kitaa ông bê ông ngô kiyang wê a ob nêl ga di ông nim i o lêc ma lec lêm.

⁴“He Yuda vihati xovô ên he nêbê ilage wê a gên nipwo di i lam tyip gwêbaga, a dô hixôn lige vac xe bom di a la dô Jelusalem. ⁵He Yuda xovô a ilage om he obêc nêb nêl a kitong ge od he ob nêl bê a mi timu vô môp wê xe Palisi vông ge vihati niviha. Xe Palisi ge, xe vông yuac levac lec môp kitaaê hixôn môp ya luu Yuda vông môp ya vêl. ⁶Lêc gwêbaga he vông kiyang vô a di a lam le vô ông mamnôn ên wê a vông i vin di a dô bin kiyang wê Anutu hilu vô buge ilage nêb obêc vô nôn lec timuên ge. ⁷He Yuda wê hipu vigê yuu di tô mi la yuu ge he vông i vin kiyang tige di he kitaa xêkizêc vô Anutu tiyi bucênu yuu vidiiên vihati di dô bin kiyang tige. King Aglipa, a êno vông i vin kiyang tige, lêc gwêbaga he Yuda vông kiyang vô a lec kiyang tige. ⁸Bêna lêc xam ya xo ên xam nêbê Anutu o tiyi wê ob tipi vô xomxo vac yibêng lec lêmê?

⁹“Ilage a xo ên a nêbê a obêc vông Yesu Nasalet lê vô nipaêng ge od obêc niviha, ¹⁰om a la vông môp tibêge gê Jelusalem. Di xomxo levac wê mi si daa gee tyuc lec, nêb a la kô xomxo wê vông i vin Yesu ge mi lam tung he i loc vac kalabuhu, di buc wê he hilu kiyang nêb he ob hi xomxo vông vinêng i yib ge od a tyuc lec. ¹¹Di buc tibeac a la vông viyin vô he vac xumac lilo, ên a nêb he i sea vông vinêng wê he vông ge di nêl kiyang nipaêng lec Yesu. A xêgyaa vô myavinê levac vô he, om a la vông viyin levac vô he wê dô teva ge hixôn.

Pol nêl kiyang lec wê vông i vin Kîlisi ge

¹²“Mêgem xomxo levac wê mi si daa gee tyuc lec nêb a la Damaskas om he vông a la. ¹³A mila môp ti di hiyôv tyip kitôn, lêc xêseac wê luu hiyôv vêl ge ti lam gê kisii ganê di linac lec a hixôn xomxo wê la hixôn a

gee.¹⁴ Mêd xe vihati tilii mi la xêp kibun, di a ngô kiyang ti vac vyac Yuda bêga nêbê, ‘Sol, bêna lêc ông vông viyin vô a? Môp tibêge tiyi xocbê ông hi vixam lec xax manôn di vông myavinê vô ôcông va.’¹⁵ Mêd a kinég ên a nêbê, ‘Apumtau, ông letya?’ Di Apumtau nêl vô a ên nêbê, ‘A Yesu wê ông vông viyin vô a ge.¹⁶ Om ông kidi mi le kisii, ên gwêbaga a hilung a vô ông ên a nêb ông tu a nug yuac di ông ob nêl kiyang wê a hilung vô ông hixôn kiyang wê a ob nêl vô ông timuên ge kitong vô xomxo.¹⁷ A ob vô ông vêl ên he Yuda hixôn he tibii ba vigê. Di a ob vông ông loc vô tibii wê o Yuda lêm ge,¹⁸ ên ông vông he manôn i seac di vông he i sea môp mapitoc di lam dô vac xêseac, di he i sea xékizêc wê Seten vông ge di lôm vô Anutu di vông i vin a, ên Anutu i kitya he nêñ nipaén vêl di he i dô hixôn xomxo wê Anutu vinoo he pyap ge.’

Pol nêl i yuac xolac kitong vô Aglipa

¹⁹ “King Aglipa, a ngô kiyang tige lam gê kisii, di a o vô ninyag kitu vô lêm.²⁰ Nge, a la nêl xolac vô xomxo Damaskas tax, nang dêc a la nêl gê Jelusalem di a nêl vac viigwe Judia vihati, di a la nêl vô tibii wê o Yuda lêm gee ya hixôn. A nêl bêga vô he ên a nêbê, ‘Xam pilepac xam di vông nilôm i loc vô Anutu di xam vông môp niviha ên i nêl kitong bê xam pilepac xam vixôhilôg.’²¹ A nêl xolac bêge, om he Yuda la hôm a xôn vac Anutu xumac ngîbua, nêb ob hi a xib.²² Lêc Anutu ngidu a xôn tiyi buc vihati di i val tyip gwêbaga, om a le vô xam mamnôn di a nêl kiyang tiga vô xomxo wê viddaaén di he wê lê levac ge vihati. Kiyang wê a nêl ge, a nêl i tiyi kiyang wê Moses he plopete nêl ilage nêb obêc vô nôn lec timuên ge.²³ Kiyang bêga nêbê, ‘Kilisi wê Anutu vông i lam ge obêc kô myavinê di yib, lêc obêc kidi lec vac yibê, di mug xomxo vihati di obêc nêl xêseac wê i vông ge kitong vô he Islel hixôn he wê o Islel lêm ge.’”

Pol nêl vô Aglipa nêb i vông i vin Kilisi

²⁴ Pol nêl kiyang bêge, lêc gavman levac Pestas keac levac lec i ên nêbê, “Pol, ông mav. Ông kô xovôén tibeac om vông ông piyôp juda.”²⁵ Lêc Pol nêl ên nêbê, “Xomxo levac Pestas, a o mav lêm. Kiyang wê a nêl ge kiyang nôn di a piyôp yêp om a nêl kiyang niviha.²⁶ Di king Aglipa xovô kiyang tige vihati pyap, om a nêl kitong vô i di a o xona ên i lêm. A xovô ên a nêbê kiyang tige vihati, Aglipa ngô di yê pyap, ên kiyang ti o yêp xôpacên lêm.²⁷ King Aglipa, ông vông i vin plopete kiyang, me? A xovô ên a nêbê ông vông i vin.”

²⁸ Lêc Aglipa nêl vô Pol ên nêbê, “Kwabo yang tya ga di ông nêb a vông i vin Kilisi?”²⁹ Lêc Pol nêl vô i ên nêbê, “Obêc buc kwabo me buc dia ge od obêc tiyi. Lêc a kitaa vô Anutu ên a nêbê ông hixôn xam vihati wê xam ngô kiyang wê a nêl ge, xam tiyi xocbê aca va lê, lêc sen wê ku a ge ob ku xam xôn lêm.”

³⁰Pol nêl bêge mêd king Aglipa yuu li vêx Benaisi di gavman levac Pestas hixôn xomxo wê dô hixôn he gee, he vihati kidi lec ³¹mi la vixun, di la nêl vòma ên nêbê, “Xomxo tige o vông nipaên ti tiyi wê il ob tung i vac kalabuhu me hi i yib ge lêm.” ³²Mêd king Aglipa nêl vô Pestas ên nêbê, “Xomxo tige obêc nêl bê Sisa i ngô kiyang wê i vông ge lêm ge od tiyi wê ông ob piwelac i vêl ên kalabuhu.”

Tibii vông Pol lec sip ên nêb i loc Lom

27 ¹Xe nêl kiyang pyap ên xe nêb xe ob la Lom wê yêp vac vigwe levac Itali ge, om he vông Pol hixôn tibii kalabuhu ya vac Lom levac ti lê nêbê Julias vîgê nêb i kô he mi loc. Tibii tige tu levac ên tibii vevac 100 wê king Sisa vông ge. ²Mêd xe lec sip ti wê tibii Adlamitiam vông ge. Sip tige ob la le vac vigwe toto wê yêp vô gwec ninya vac vigwe levac Esia ge. Om xe lec sip mi la, di Alistakas wê lam gê Tesalonaika vac vigwe levac Masedonia ge la hixôn xe. ³Dì vigwe vidiien titige xe mila Saidon. Mêd Julias yê Pol niviha om tyuc lec nêb Pol i loc yê lie wê dô Saidon ge ên he i vông yaén vô i. ⁴Dì xe sea Saidon mi la, lêc lea levac hôm sip xôn, om xe la hixôn kitôn Saiplas, ên xe nêbê i kisuu lea lec ên xe. ⁵Mêd sip kô xe mi xe la gwec mahigun di xe luu vigwe levac Silisia yuu Pampilia vêl, di xe la Maila wê yêp vac vigwe levac Lisia ge.

⁶Dì Julias ngô wê sip ti lam gê Aleksandlia di ob la Itali ge, om xe la lec sip tige. ⁷Xe lum la tiyi buc ya dì xe mila kwabo vô vigwe Naidas, lêc lea levac hôm sip xôn om tiyiên ma wê xe ob la bôbac ge, om xe la vô kitôn Klit nimi di luu vigwe Salmoni vêl dì la. ⁸Lea soo xe la ninya di xe xulac vô gwec ninya Klit di miла vigwe ti lê nêbê ‘Gwec Ninya Malehe’ wê yêp kwabo vô vigwe Lasia ge.

⁹Buc tibeac la vêl dì buc wê he Yuda ngibua yaén ge tiyôô vac, om xe xovô ên xe nêbê buc wê gwec ob vô nipaên ge val om Pol nêl vô xe ên nêbê, ¹⁰“Xame, a xovô ên a nêbê il obêc lec sip mi la nang ge od obêc vô viyin levac vô il dì obêc vông sip hixôn susu vihati vô nipaên dì il obêc xib hixôn.” ¹¹Lêc tibii levac Julias o vông i vin Pol vya lêm. Nge, vông i vin xomxo ti wê kô sip ge hixôn xomxo ti wê tu sip kehe ge vya. ¹²Vigwe tige o niviha tiyi wê sip ob le vac vô buc lea ge lêm, om xomxo wê la lec sip tige he tibeac xo ên he nêbê he ob sea vigwe tige di la, di obêc mila vigwe Piniks ge od he ob le vigwe tige dì lea i tip loc vêl lê. Piniks ge vigwe ti wê yêp vac vigwe Klit ge wê sip ob le niviha vac ge.

Lea levac vông gwec vô nipaên

¹³Lea val malehe tya, om he xo ên he nêbê xe ob la tiyi xocbê he nêl ge, om xe lec sip dì pul anka lôm vac sip dì xe xulac vô Klit gwec ninya mi la. ¹⁴Xe la myabo tya, lêc lea levac lam gê Klit ¹⁵di lam vông sip mya la vaxvax, om tiyiên ma wê sip ob la bôbac ge, om xe vông lea vaci kô

sip. ¹⁶Mêd xe mila kitôn nipwo ti lê nêbê Koda, dî kitôn tige kisuu lea lec ên xe, mêd he vông yuac levac lec pulên dipac wê sip dîdii ge, ¹⁷mêd he pul i lam lec sip, pyap dî he ku sip xôn vac mahigun ya yihi, ên he xona ên he nêb lea obêc hibu sip. Dî he xona ên he nêb lea ob kô sip mi la tulec ngidax wê yêp vac gwec nilô kwabo vô vigwe Aplika ge, om he vilun sel dî sip xoc gwec pileva. ¹⁸Mêd lea lam xêkizêc om vigwe vidiién he hôm kupac wê sip kô gee mi nêx sea vac gwec. ¹⁹Dî vigwe vidii nang dêc he hôm susu xocbê sel yuu yihi yuubê ge dî nêx i la vac gwec hixôn. ²⁰Buc tibeac la vêl, di xe xêêni hiyôv yuu pitua ma, di lea viyiién ge o tip la lêm, om xe xo ên xe nêbê, “Ga il ob xib mima vêl.”

²¹Buc tibeac he o ya yaêni ti lêm, mêd Pol le vac he mahigun dî nêl vô he ên nêbê, “Xame, xam obêc ngô kiyang wê a nêl ge dî il dô Klit ge od il ob tulec viyin levac tiga lêm dî kupac ob la vac gwec lêm. ²²Lêc gwêbaga a ob nêl vô xam bê xam nilôm i o vô viyin lêm, ên xam ti obêc wib lêm, dêc sip tibed ge wê obêc vô nipaên. ²³Ên vô bucên Anutu ti wê a tu i nu dî a mi kitaa vô ge vông angela ti lam le kwabo vô a, ²⁴dî nêl bêga nêbê, ‘Pol, xonaêni ma, ên ông obêc la le vô Sisa manôn. Anutu ngô kitaaêni wê ông vông ge om he vihati wê dô lec sip tiga, ti ob yib lêm.’ ²⁵Angela nêl kiyang tige vô a, om xam lige, xam xonaêni ma, ên a vông i vin Anutu om a xovô ên a nêbê kiyang tige obêc vô nôn lec tiyi xocbê nêl vô a ge. ²⁶Lêc lea levac ob hisoo sip hixôn il dî il ob la lec kitôn ti.”

²⁷Lea levac vông xe la vac gwec levac Edlia dî xe dô tiyi da yuu la vêl, dî vivuaêni mahigun tibii wê kô sip ge yaxêni nêbê sip val vô kwabo vô gwec niinya. ²⁸Om he hilu ain viyin ti lec yihi dî tung i la vac gwec nilô dî hôm i lôm mi yê, lêc gwec gên madia tiyi xocbê 40 mita ge, di xe la tya nang, di he tung vac mi yê, lêc gwec madia tiyi xocbê 30 mita. ²⁹Mêd he xona ên he nêb sip ob la tulec ngidax levac wê le kehe vô gwec niinya ge, om he vông anka yuudiyuu la vac gwec vô sip viwen timuêni ên nêb i hôm sip xôn dî he kidu nêbê vigwe i vidii lutibed. ³⁰Mêd he wê kô sip gee nêb he ob pec mi la om he hôm dipac dî vông i tô mi la vac gwec di kityoo nêbê he ob kô anka ya mi la tung vac gwec vô sip viwen mugêni ên i hôm sip xôn. ³¹Lêc Pol nêl vô tibii levac Julias hixôn i nue vevac ên nêbê, “Xomxo tigee ob dô vac sip lêm ge od xam xôn obêc wib mima.” ³²Om tibii vevac tigee la kitov yihi vêl ên dipac tige dî gwec kô mi la.

³³Vô kwabo lec wê vigwe ob vidii ge mêd Pol nêl vô he vihati ên nêbê, “Il dô vac viyin levac tiyi da yuu la vêl dî il o xa yaêni ti lêm. ³⁴Om a nêl xêkizêc vô xam bê xam kô yaêni mi wa ên i ngidu xam xôn dî xam vô xêkizêc. Xam ngô lê. Xam ob tulec viyin ti lêm. Nge, xam vihati, xam ob dô niviha.” ³⁵Pol nêl bêge mêd hôm blet ti dî kitaa vô Anutu vô he vihati manôn, dî hibu mi ya. ³⁶Om he vihati xêyaa vô niviha dî he ya yaêni. ³⁷Mêd xe wê xe dô vac sip tigee naba tiyi xocbê 276. ³⁸He ya i den he dêc nêx wit nôn wê dô vac sip ge la vac gwec, ên nêb sip i vô viyin maêni lec.

Sip vô nipaên

³⁹Vigwe vidii vêl dî he yê ma la kitôn ti wê le vac gwec mahigun ge, lêc he lungêñ vigwe tige. Lêc he yê vigwe ti wê sip ob la le vac ge wê luda niviha ge, om he xo ên he nêb obêc tiyi ge od he ob vông sip i loc le lec luda tige. ⁴⁰Om he kitov yihi vêl ên anka dî anka la yêp vac gwec, dî he piwelac yihi vêl ên stia wê mi popêñ sip ya ge, dî he yu sel ti la lec xax vô sip mugêñ ên he nêb lea i lam vihi lec dî kô sip mi loc kehe. ⁴¹Om xe la, lêc sip la tulec luda wê le vac gwec nilô ge mêd sip viwen mugêñ la ving vac luda dî le, dî gwec vuac mi lam hi sip viwen timuêñ hibu sea. ⁴²Mêd tibii vevac tigeo xo ên he nêbê he ob hi xomxo kalabuhu gee i yib, ên ti i o lêc xoc gwec mi loc kehe dî pec mi loc lêm. ⁴³Lêc tibii vevac levac tige nêb ob ngidu Pol xôn dî i dô niviha om le vac he xôn nêb he hiêñ tibii i ma. Mêd nêl vô he wê xovô gwec xocêñ gee nêbê he i sox vac gwec dî xoc mi loc mug dî loc le kehe. ⁴⁴Dî nêl vô he baba nêbê he i yêp lec plang me sipmyahipu wê hibu sea ge dî xoc gwec mi loc kehe. Om xe vông bêge dî lam kehe dî xe vihati dô niviha.

Pol dô Molta

28

¹Xe lam dô kehe di ngô wê he nêl vigwe tige lê nêbê Molta.

²Mêd tibii vigwe tige vông niviha vô xe, ên lun val dî vigwe vô ningigooêñ lê, lêc he vev ngwax vô xe dî xe vihati nyuu. ³Mêd Pol la vilu ngwax myapipu ên nêb ob vev lec ngwax, lêc ngwax nux myel ti dî i lam nga Pol vigê miyux lec. ⁴Mêd tibii Molta yê wê myel tige diyux lec Pol vigê ge, om he nêl vôma ên nêbê, “Xomxo tige mêd hi xomxo ti yib lêc o yib vac gwec lêm dî val ga, lêc anutu ti wê vông myavîwen ge nêb i ob dô mavîha lêm, om ob yib.” ⁵Lêc Pol liloo myel tige la vac ngwax, dî dô niviha dî o yaxêñ myavinê ti lêm. ⁶Mêd xomxo tigeo dô dî yê Pol xôn ên nêb mêd Pol vigê obêc vuac dî obêc yib lutibed, om he dô mi yaxêñ xuhu dia nêb mêd susu ti obêc vông i vô nipaên, lêc he o yê ti lêm om he pilepac via dî nêl ên nêbê Pol ge anutu ti.

⁷Mêd tibii Molta nêl xomxo levac ti lê nêbê Pablitas, kibun wê i vông ge yêp kwabo vô vigwe tige, om Pablitas kô xe mi xe la dô vac i ben dî i viac xe niviha tiyi buc yon. ⁸Lêc Pablitas ma vông yidac ngwax tum dî yaa xêlehe om yêp xumac lôma, mêd Pol la vô i dî la kitaa di vyax vigê lec i, dî i vô niviha lec. ⁹Pol vông bêge om tibii Molta wê yidac gee vihati lam vô Pol dî i vông he vô niviha lec. ¹⁰Om tibii tigeo viac xe niviha, dî buc wê xe ob sea he dî la ge, he kô susu yaêñ ya mi lam tung vac sip ên nêb i ngidu xe xôn vac môp.

Pol sea Molta dî la Lom

¹¹Xe dô Molta di dentuc yon lam la vêl, mêd xe lec tibii Aleksandlia vông sip wê val le Molta vô buc lea ge, dî xe la. Sip tige, anutu Sus nue

yuu kinu le lec sip viwen mugên. ¹²Mêd xe la di mila vigwe Sailakyus dî la dô buc yon. ¹³Dî xe sea Sailakyus di mila vigwe Lisiam, dî vigwe vidiién titige lea val om kô xe mi xe la, dî vigwe vidii nang dî xe mila vigwe Pyutilolai. ¹⁴Vac vigwe tige, xe la tulec xomxo vông vinêna ya om he nêl xe xôn nêbê xe dô hixôn he da ti, om xe dô da ti vêl, nang di xe loc mi la ên xe nêb xe ob la Lom. ¹⁵Lêc xomxo vông vinêna Lom ngô wê xe val ge om he ya lam vô xe vac Maket Apias dî he ya lam vô xe vac vigwe ti lê nêbê Xumac Pasandia Yon. Pol yê he om Pol xêyaa vô niviha dî i pimil Anutu.

¹⁶Mêd xe xôn val vigwe Lom mêt gavman Lom tyuc lec nêb Pol vaci ob dô vac xumac ti, dî tibii vevac ti ob dô hixôn i dî yê i xôn.

Pol nêl Yesu xolac gê Lom

¹⁷Buc yon la vêl, mêt Pol keac Yuda levac wê dô Lom gee lam om he lam kitucma dî Pol nêl vô he ên nêbê, “Xam lige, a o vông ti so vô lige Yuda lêm, dî a o nêl kiyang nipaên ti lec môp wê buge vông ge lêm. Lêc he hôm a xôn gê Jelusalem dî vông a la vac he Lom vigê. ¹⁸Mêd he Lom ngô kiyang wê a vông ge vihati, lêc he o tulec soên ti lec a wê he ob hi a xib lec ge lêm, om he nêb he ob piwelac a, ¹⁹lêc he Yuda le vac xôn nêb tiyiên ma om a nêg môp ti o yêp lêm, om a nêl ên a nêbê king Sisa vaci ob ngô kiyang wê a vông ge. Lêc ge od tiyi xocbê a ob vông kot vô lige Yuda lec kiyang ti lêm. ²⁰Om gwêbaga a keac xam lam ên a nêb a ob xê xam di nêl kiyang tige kitong vô xam. A vông i vin dî a bin kiyang ti wê il Yuda vihati dô bin ge, lêc he ku a xôn ya sen tiga ên wê a vông i vin kiyang tige.”

²¹Mêd he Yuda levac nêl vô Pol ên nêbê, “Il lige Judia ti o vông kipihac lam mi nêl ông kiyang vô xe lêm, dî he ti o val nêl ông nêm nipaên ti vô xe lêm. ²²Lêc xe nêb xe ob ngôvô ông nilôm bôbac dî ôcông va ob nêl vac myam, ên xe ngô wê xomxo vac vigwe vihati nêl kiyang nipaên lec xam xolac ba wê xam vông i vin Yesu ge.”

²³He nêl bêge om he Pol tung buc ti dî buc tige xomxo tibeac la vô Pol vac xumac wê mi dô vac ge. Mêt Pol nêl xolac vô he vô pitoc yuu vidiién dî i la vigwe bucên hixôn, om nêl Anutu ben kehe kitong vô he, dî nêl Moses he plopete vya kitong ên nêb he i xovô bê Moses he plopete nêl kiyang tige lec Yesu. ²⁴Om he wê ngô xolac wê Pol nêl ge, he ya vông i vin dî ya vông vinêna ma. ²⁵Om he nêlma lec kiyang tige dî lop mi la vixun, lêc taxlee ge od Pol nêl kiyang vô he bêga nêbê, “Myakilôhô Ngibua nêl kiyang nôn vô plopet Aisaia lec buge ilage bêga nêbê,

²⁶‘Ông loc nêl vô xomxo viyang tige bêga bê, “Xam ob ngô kiyang, lêc xam ob xovô kehe lêm, dî xam ob wê, lêc xam ob wê susu ti lêm.” ²⁷Xomxo tigee nilô xêkizéc dî he ninya vô kitu di he manôn toc om he manôn o yê susu ti lêm, dî he ninya o ngô kiyang ti lêm, dî

he o xovô kiyang ti kehe lêm, om he ob vông nilô lam vô a ên a vông he vô niviha lec lêm.'

²⁸Anutu nêl bêge, om xam xovô bêga bê kiyang wê Anutu nêl ên nêbê ob vô il vêl ên nipaên ge, Anutu vông i la pyap vô tibii wê o Yuda lêm ge, ên he ge wê ob ngô kiyang tige di vông i vin." ²⁹[Pol nêl kiyang tige pyap dî he Yuda la nêlma mabu lec kiyang tige.] ³⁰Mêd Pol kisuu xumac ti mi dô vac tiyi klismas yuu, dî xomxo obêc mila vô i ge od mi viac he niviha, ³¹dî nêl Anutu ben kehe kitong vô he dî tixuu he ya Apumtau Yesu Kîlisi xolac. Pol nêl kiyang yêp seac vô xomxo dî xonaên ma, dî he o vibu i lêm.